

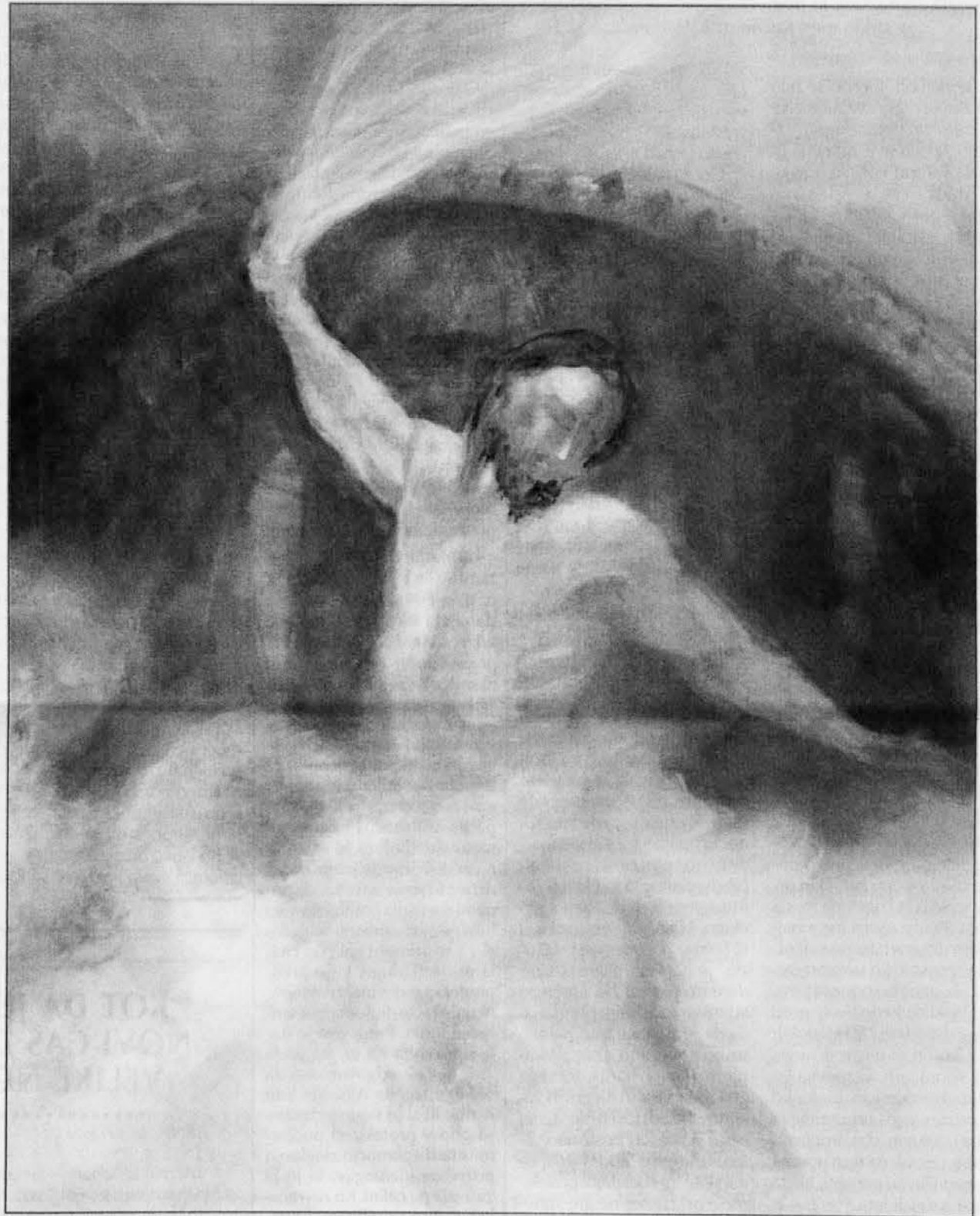
VSTANIMO TUDI MI!

Praznik Vstajenja Gospodovega je gotovo eden največjih praznikov krščanstva, saj je prav vstali Zveličar simbol zmage življenja nad smrtjo, dobrega nad zlom, svetlobe nad temo. Velika noč je sama po sebi praznik radosti, veselja, miru in življenja. Žalost se tu umakne veselju, trpljenju, poveličanju. Naš veliki pisatelj je lepo in zgovorno zapisal, da za velikim petkom pride - velika nedelja.

Simbolika velikonočne skrivnosti in njene poslanice ljudem je vseskozi ohranila svojo vrednost v teku človeške zgodovine. Vstajenje lahko v tem smislu pojmuje kot nov pristop v živo stvarnost, zmago človeka nad tegobo in nesrečo, uspeh proti neuspehu. Ta duh velikonočne poslanice velja tudi za širše občestvo, kot je narod. Zgodovina narodov in držav je polna bojov in stisk, trpljenja in propadov, pa tudi zmag in veselih trenutkov. Slovenski narod ima za seboj nad tisočletno zgodovino in je v teku svoje dolge odiseje prenesel marsikatero na videz nepremagljivo težavo in poln upanja na svetlejše dni uspel priti do svoje najprej nacionalne in kulturne, nato pa politične in državne samostojnosti.

"Vstajenje Jezusa praznujmo" - tako lepo poje znana velikonočna pesem. Če to versko misel prenesemo na narodno temo, lepo izrazimo tudi upanje v skorajšnje vstajenje našega narodnega občestva v zamejstvu. Naša slovenska narodna skupnost že desetletja in desetletja po obnovi demokratične vladavine v Italiji pričakuje uresničitev načel republiške ustave, posebej šestega člena, ki narekuje državi zaščito jezikovnih manjšin. Obljube si slede obljubam. To smo doživeli tudi ob nedavnem obisku italijanskih državnikov v Ljubljani. Pri tem naj sedaj res pride do konkretnega udejanjenja teh lepih in plemenitih načel, za katera so Slovenci v Italiji že toliko dali in potrpežli. Slovenski narod je že davno v svoji zgodovini igral vlogo hlapca Jerneja, ki išče svojo pravico. Kako lepo nam Ivan Cankar v znanem *Očenašu* izrazi vso tegobo in pričakovanja ubogega hlapca. Da bi Slovenci na pragu tretjega tisočletja le ne bili več taki potrpežljivi hlapci - to si vsi želimo na poti v novo in pravično Evropo narodov!

- ANDREJ BRATUŽ

CLAUDIA RAZA, VSTAJENJE (1989, AKRIL - AKVAREL, 100 x 80 CM). SLIKA JE V ŽUPNIŠČU V NABREŽINI.

I Sodelavcem, naročnikom
in vsem zvestim bralcem želimo blagoslovljene
velikonočne praznike. Naj Vstali Zveličar prinese obilo miru in
osebnega notranjega zadoščenja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA NOVEGA GLASA

02 Drago Legiša RUSIJA IN EVROPA PO HELSINKIH

"DUH ZLA JE VEČKRAT
NEPREMAGLJIV, KER TEMELJI NA
ZVIJAČI, NA PREVARI, NA SRAMOTNEM
ČLOVEKOVEM IZDAJSTVU.
ORGANIZACIJA ZLA IN ZLOČINA JE
UČINKOVITEJŠA IN SODOBNEJŠA OD
VEČNO IN VEDNO NEZADOŠTNE
ORGANIZACIJE DOBREGA."

(Carlo Bo)

03 Harjet Dornik DINAMIKA ODNOSOV ŠOLA - DRUŽINA

04 Zvone Štrubelj VELIKA NOČ '97

07 Marko Vuk NOLI ME TANGERE - KRISTUS VRTNAR

08 Danijel Devetak PALJKOVE PESMI O TIŠINI

09 Dušan Jelinčič ODLOMEK IZ ROMANA MARTIN ČEMUR

10 DR. MOČNIK O TRŽAŠKIH VOLITVAH

13 O RAZLAŠČANJU ZEMLJE V ŠTANDREŽU

17 Marjan Drobež "ŠEMPETER SKOZI ČAS"

18 POSLEDICE ZMRZALI NA OLJKAH

19 Rok Mayer PRIMOŽ PETERKA JUNAK SEZONE

SVET OKROG NAS

RUSIJA IN EVROPA PO HELSINKIH

DRAGO LEGIŠA

Ameriški predsednik Clinton in ruski predsednik Jelcin sta na srečanju prejšnji teden v Helsinkih dosegla sporazum, ki pomeni začetek novega obdobja v stikih med Rusijo in Zahodom...

Še najbolj sporno je bilo vprašanje razširitve Atlantske zveze proti evropskemu Vzhodu. Rusija se je odločno upirala vstopu Poljske, Češke in Madžarske v Atlantsko zvezo. Boris Jelcin je tudi v finski prestolnici izjavil, da je proti širitvi omenjene vojaške zveze proti Vzhodu, a je dejansko pristal na včlanjenje nekaterih držav bivšega Varšavskega pakta v Atlantsko zvezo, če bo še pred letošnjim julijem podpisana posebna listina. V njej bodo predstavniki 16 držav članic vojaške zveze enostransko poudarili, kako "ni razlogov in kako tudi ne nameravajo nameščati jedrske orožje na ozemlju novih članic, saj za to ne vidijo v prihodnosti nobene potrebe."

O tem vprašanju bosta glavni tajnik Atlantske zveze Solana in ruski zunanji minister Primakov nadaljevala pogajanja, a je že zdaj jasno, da za Poljsko, Češko in Madžarsko (ter morda tudi za Slovenijo in Romunijo) od Rusije ne bo nadaljnjih ovir in se jim bodo že na zasedanju julija v Madridu lahko odprla vrata v veliko zahodno vojaško zvezo.

Jelcin pa je še vedno odločno proti vstopu baltičskih držav v NATO; izjavil pa je, da mora "Rusija vsem trem baltičskim državam trdno zagotoviti varnost in jih tako prepričati, da se ne bo ponovila tragedija, ki so jo doživele pred nekaj desetletji." V Helsinkih sta Clinton in Jelcin dosegla tudi sporazum, ki zadeva jedrsko kemično in biološko razoroževanje, pri čemer je treba ugotoviti, da nameravata obe velesili na tem področju nadaljevati po poti, ki sta jo bili začrtali leta 1992.

Ruski predsednik, ki se je zdel pri odličnem zdravju, je dejal, da na srečanju ni bilo ne zmagovalcev ne premagancev iz preprostega razloga, ker ni bilo nobene športne tekme. Clinton je sicer pri-

šel v finsko prestolnico z natančno izdelanim načrtom ameriških naložb za skupno vrednost štirih milijard dolarjev, to je nad 6 tisoč milijard lir. Gre za naložbe v obliki posojil, ki jih bosta podelili dve veliki zasebni finančni družbi (EximBank in Opic).

Ameriška stran je s posebnim zadovoljstvom vzela na znanje, da je Jelcin tik pred prihodom v finsko prestonico korenito spremenil sestavo ruske vlade. "Gre za mlado ekipo motiviranih profesionalcev, ki se vsi odločno zavzemajo za reforme," je bilo rečeno v Helsinkih.

Jelcin se mora v domovini braniti predvsem očitka, da je "kapituliral pred Clintonom." V parlamentu je komunist Ziganov dejal, da je "Rusija doživela v Helsinkih poraz, ki se lahko primerja versajski pogodbi, sklenjeni leta 1919 med zavezniki in poraženo Nemčijo. Pred temi očitki se Jelcin brani z navajanjem nekaterih otipljivih rezultatov: Rusiji so se odprla vrata sedmerice industrijsko najbolj razvitih držav, ZDA pa so se obvezale, da bodo podpirale vstop Rusije v vse mednarodne organizacije. "Zahod torej enotno podpira ruskega predsednika, ki je človek reform. Ima tudi na razpolago ekipo, ki je sposobna povleči državo iz posovjetske mlakuže," je napisal milanski *Corriere della sera*. Na ameriški strani seveda hitijo poudarjati, da je financiranje naložb tesno povezano z nadaljevanjem uveljavljanja tržnega gospodarstva in njegovih zakonov. Se bo novi ruski vladni ekipi posrečilo postopno reševati kopico hudih gospodarskih in socialnih problemov, pri čemer ne gre zamenjati gospodarskega kriminala, tesno povezanega z vsemi oblastvenimi strukturami?

To je med drugim pogoj za uresničevanje obljubljenih ameriških investicij.

ITALIJA 40 LET PO RIMSKIH SPORAZUMIH

Spomladanski varčevalni manevar bo tako ali drugače prizadel vse naše žepe, pa naj vlada še tako zagotavlja nasprotno. Kaže, da se bo Prodi in D'Alema vendarle posrečilo doseči tisto, česar ni pričakoval nihče, ki pozna naravo italijanskega državljana: z občasnimi varčevalnimi ukrepi, z zamujanjem izplačil, z odlaganjem javnih del (italijanske birokracije za kaj takega ni bilo potrebno posebej spodbujati), s krčenjem delovnih mest v državnih in poldržavnih ustanovah, vlada počasi prepričuje javno mnenje, da je varčevanje nujno in da se moramo vsi sprijazniti z nižjim standardom ter da je vse to potrebno za boljši jutri. Toda to močno diši po socialističnih obljubah, ki jih je čas kruto demantiral. Nihče ne verjame, toda nihče se tudi ne more upreti, kar je navsezadnje za državo več kot dovolj.

40-letnica rimskih sporazumov, na osnovi katerih nastaja Evropska zveza, se je dogajala hkrati z albansko krizo, ki je v celoti zameglila praznično vzdušje, a je obenem tudi razgalila notranjo šibkost zveze. Tik pred začetkom Združene Evrope, prav v trenutku, ko petnajstera govori o skupni zunanji in obrambni politiki, pa ta skupnost pade na izpitu, kot je prej padla v Bosni. Pravzaprav malo spodbudno je spoznanje, da si pripravljamo zvezo držav, ki se ne zaveda, da pomeni današnja pomoč drugim jutri pomoč samemu sebi. Tudi v tem primeru Italija ni znala odigrati vloge, ki jo predpisuje zgodovina, zemljepisni položaj in diplomatske ambicije Rima. Predvsem je Italija pozabila na to, da pada vsaj delček odgovornosti za sedanje tegobe Albanije tudi nanjo, ki si je svojo vzhodno sosedo v preteklosti podjarmila tudi s pomočjo zloglasno požrešne ideologije, ki jo je zasejala po celini. Ko zavračajo begunce-priseljence, pa Italijani pozabljajo na milijone svojih ljudi, ki jih - skupaj z razvadami - ni bilo sram pošiljati v Ameriko, Avstralijo, Nemčijo...

- SERGIJ PAHOR

40-LETNICA EGS

OBLETNICA EVROPE

MIRO OPPELT

V Rimu so države članice Evropske zveze ali Unije, kot jo že ustaljeno označuje slovensko izrazoslovje iz praktičnosti in priljubljenosti do tujk, slovesno proslavile 40. obletnico oblikovanja Evropske gospodarske skupnosti, temeljnega kamna evropskega združevanja.

Idejni predhodniki segajo v devetnajsto stoletje in še nazaj, v Italijo od Mazzinija do Cattanea. Pomembno pri usmerjevanju je bilo federalistično gibanje, ki se je razvilo po evropskih državah. Ko sta še Hitler in Mussolini gospodovala Evropi, je 1942. leta na otoku Ventotene, kjer so bili tudi številni slovenski konfiniranci, Spinelli oblikoval federalistično listino. Einaudi in Croce sta v italijanski ustavodajni zbornici imela pomembna posega o nujnosti evropskega združevanja. Po samoumničujoči sli dvajsetega stoletja je vendarle prišla do izraza zavzetost razsvetljenih državnikov za združeno Evropo. Pot pa je še vedno težavna. Razvila se je predvsem na gospodarski ravni, političnemu združevanju se še vedno upirajo kratkovidni sebični interesi posameznih držav. Že Cattaneo pa je opozoril, da bo Evropa deležna prvega miru le, ko se bodo uresničile Združene evropske države. Medtem pa se nadaljuje utrjevanje gospodarskega stebra združevanja, kateremu je politični še nedorasel. Ob novih nevarnih izzivih ponavljajočih se regionalnih kriz bodo sicer v Rimu sprožili mehanizme za učinkovitejšo skupno zunanje-politično in vojaško politiko. Glavna skrb pa ostaja zagotovitev odločanja večjim državam članicam pred širitvijo Evropske zveze. Francija in Italija se zavzemata za večje soodločanje državnih parlamentov, medtem pa ostaja Evropski parlament nebogljen in brez primernih pristojnosti do izvršnih evropskih organov. Predsednik evropske komisije v desetletju največjega razvoja, Francoz Delors, je grenko ugotovil, da prva gospodarska sila na svetu, ki posreduje tudi največ pomoči nerazvitim, ne zmore izkoristiti svojih političnih zmogljivosti. Nova mladost Evrope z vstopom vzhodnih držav se bo lahko razvila le ob usklajevanju narodnostnega čuta z vmesnimi skupnostmi in naddržavnostjo. Le tako se bo lahko odzvala zgodovinskemu izzivu in izpolnila svojo nalogo v sodobnem svetu.

KOT DA JE VES NOVI ČAS DELO VELIKE NOČI

JANEZ POVŠE

V prazničnih dneh je umestno in prav, da za hip dvignemo svoj pogled z dnevnih dogodkov, težav in opravil ter premislimo širino in dalj naše poti za naprej in za nazaj. Pri tem lahko zelo hitro prepoznamo resnico, da so se novi časi utirili v človeško zgodovino z neverjetno močjo, vplivnostjo in pomenom, ki mu še nismo do kraja razkrili obraza. Seveda je resnica lahko tudi povsem nasprotna in je človeška zgodovina tista, ki se je v teh zadnjih letih utirila v novo smer, ki je doslej še ni poznala. Spomniti se je treba, kako ni bilo mogoče slišati nobene še tako izvedenske napovedi, ki bi znala vnaprej zaslugi dogodke zadnjega desetletja, poleg tega se nepričakovani preobrati vrstijo še vedno, tako rekoč pred našimi očmi in mimo vsakršnega človeškega načrta. Lahko bi torej rekli, da je na nedoumljiv način prišlo do nekakšnega vstajenja oz. obuditve moči življenja, ki presega minulo obdobje in nemara vsa prejšnja. Na to misel napeljuje nekaj zakonitosti novih časov samih, ki smo jih že uspeli razbrati.

Obujena moč življenja pomeni, da so čez noč postale močnejše njegove temeljne vrednote, temeljne vrednote življenja samega. Te vrednote so dobesedno odstranile tisto soočenje med ljudmi, ki je grozilo s svetovnim spopadom v imenu ene ideje proti drugi. Istočasno so iste vrednote okrepile načela in vplivnost demokracije, torej tiste oblike organiziranja milijonov in milijonov ljudi, ki ne vklepa posame-

KAKO REŠITI ALBANSKO KRIZO?

SAŠA RUDOLF

Človekoljubna, gospodarska in finančna pomoč namesto vojaških ukrepov za zaustavitev begunskega vala v Otrantskem kanalu, policijske sile namesto vojaških oddelkov za zaščito humanitarne misije. Z odlašanjem, iskanjem notranjih kompromisov, Evropa ponavlja na Balkanu napake, zaradi katerih je vojna v Bosni trajala dolga štiri leta, vse dokler ni odločilno posegla Amerika. Petnajstera se še vedno ne zaveda, da je po padcu berlinskega zidu v Evropi vedno več vsaj potencialnih kriznih žarišč, ki jih gre reševati z enotno strategijo, ne pa z improvizacijami. Zato se evropski vrh največkrat zadovoljuje z opazovanjem, države-sosedice, ki so seveda zainteresirane za mir na svojih mejah, pa naj si pomagajo, kot znajo in morejo.

V albanskem primeru je na udaru Italija, prvič zaradi zemljepisnega položaja, saj jo loči le Jadransko morje, drugič zaradi zgodovinske odgovornosti iz fašističnega obdobja, in tretjič zaradi nezadostnega nadzora nad apuljsko mafijo, ki je razpredla po vsej Albaniji svoje mreže še pred padcem komunizma.

Rim prvenstveno skrbijo begunci, zato skuša na vse načine preprečiti nov dotok ubežnikov, saj še sedanjih, ki se bodo najkasneje v dveh mesecih morali vrniti domov, ne zna kam razmestiti.

Kako rešiti notranjo albansko krizo? O tem Evropa še ne razmišlja, češ da bo čas zacelil rane, politično stabilnost pa bodo zagotovile junijske predčasne volitve. In vendar je bolj malo verjetno, da bodo volitve regularne, če do junija prebivalstvo ne bo vrnilo v preteklih tednih nagrajenega orožja. Albanci so bojevit narod, ki se orožju le težko odpove. Razorožitve s silo verjetno ne bo moč izvesti, potrebna bosta dolgotrajno prepričanje in izredna potrpežljivost. Vse to ob mednarodnem vojaškem nadzorstvu, ki pa ga Evropa vsaj zaenkrat ni pripravljena nuditi.

NAŠE ČESTITKE NOVEMU SLOVENSKEMU METROPOLITU

Uredništvo našega lista je poslalo svoje čestitke msgr. dr. Francu Rodetu ob imenovanju za novega ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita. Odgovorni in glavni urednik izražata prepričanje, da bo novi metropolit posvečal svojo skrb tudi zamejskim Slovencem.

znikov v eno samo prepričanje in ne uničuje različnosti na račun enobarnega ukaza. Zaradi tega je med drugim na novo zaživila ideja narodov, deset in stotin narodov, ki so v medsebojnem sozvočju ter s polno lastno uresničitvijo edini trdni temelj miru v svetu. narod in narodnosti so za človeštvo prvinski dokaz moči in bogastva različnosti, ki so povezane v ubrano mavrico edina srečna vizija celotne zemeljske oble. Obujena moč življenja tudi pomeni, da so novi časi izpostavili enakovrednost človeka bolj, kot je to zmogla preteklost, enakovrednost človeka v odnosu do drugega človeka in v odnosu do vseh ljudi. Zaradi vsega naštetega ni čudno, da so novi časi še kako predrugačili vsakršno, predvsem pa visoko politiko, saj je postalo jasno, da utegne biti smotno le takšno urejanje skupnega življenja, ki resnično želi ljudem dobro in jih ne zlorablja v zapovedane višje cilje. S tem v zvezi se je pokazalo, kako je vsakršno nasilje ali uporaba sile dosti krajše sape, kot je bila v prejšnjih obdobjih. Vsakršno orožje, posebej najbolj smrtonosno, je bistveno izgubilo na moči, povečala pa se je vplivnost miroljubnih ter etničnih nagibov. Ne nazadnje je vstajenje moči življenja močno zmanjšalo uveljavljenost nasilja v smislu velikih in malih, večjih in manjših. Namesto tega je opozorilo človeštvo, da temeljna nevarnost ne preti od sosedov, ampak od lastne želje po nadvladovanju nad drugim, želje, ki je sama po sebi brez dna in ni nikdar potešena. Ne nazadnje si upamo trditi, da so v luči te čudovite moči življenja dobile svoje novo mesto tudi vsakršne manjšine širom po svetu. Manjšine niso več majhne, to ne morejo in ne smejo biti. Okrepljena moč življenja jim je podarila dosti širši prostor, v katerem bo njihova "majhnost" dragocenejša, kot je bila kdaj koli doslej.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA:

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA

IZDAJATEL: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

LOGOTIP, KONCEPT: KREA DESIGN AGENCY S.R.L. / GORICA

TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA IN SLOVENIJA 65.000,

INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 120.000 LIR

POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493

CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

MLADI IN ODPORTE MOŽNOSTI DELA - NUJNA POROKA ŠOLE IN PODJETNIŠTVA!

DAVORIN DEVETAK

Časopisi in številne oddaje po tv namenajo mnogo prostora problematiki brezposelnosti, zlasti pri mladih. Do pred kratkim smo to vprašanje le postransko občutili. Mladi zamejci so po maturi ali univerzi takoj dobili službo v našem ali širše obmejnem prostoru, zaradi opravljenega strokovnega kurikuluma, a že zaradi samega poznavanja jezika. Medtem ko se sovrstniki večinskega naroda od vedno spoprijemajo s težavami iskanja prve službe, prihajajo naši mladi komaj sedaj do te izkušnje. Zadnji pretresi v manjšinskem gospodarstvu predstavljajo le špico ledene gore in pomenijo dokončen konec dobe ali iluzije o zajamčenem razvoju naše skupnosti. Pahnili so doslej srečni zamejski otok v normalnost splošne vsedrjavne danosti: tržno-gospodarske logike, kjer ni nič zagotovljeno apriori in kjer lahko dosežeš rezultate, samo če se pošteno potrujiš in imaš pri tem vedno odprte oči.

Naš zaposlitveni model je v glavnem temeljil na zunanji trgovini, na trgovini, finančnih in drugih obmejnih storitvah, ki doživljajo burno revolucijo. Nastajanje nove Evrope, vojna na Balkanu, pojavi vedno bolj konkurenčnih distribucijskih mrež v novih državah in globalizacija trgov nasploh, so razbili doslej utečene poti, poslovne vezi in rutine. Kljub vsej retoriki pa drži dejstvo, da lahko odigramo še vedno pozitivno vlogo na tem področju, a ta mora biti prilagojena novim razmeram. Tu ni več na voljo zaposlitvenih avtomatizmov, neglede na sposobnosti posameznikov in na gospodarsko utemeljenost delovnih mest. Ostaja pa prostor za resno delo in za nove pogumne pobude.

Dozorel je tudi čas, da se mladi začenejo usmerjati v ostale gospodarske panoge, v dejavnosti, ki imajo pri nas tradicijo ali so nove in so vsekakor značilne za razcvet gospodarstva italijanskega Severozhoda. Mislim na obrt, ne le servisno, marveč tudi proizvodno, in na visoko specializirane storitvene dejavnosti. Strokovno znanje povezano z obvladovanjem slovanskih jezikov predstavlja še vedno dragocen adut in prednost za uveljavitev na trgih srednjeevropskih držav v prehodu.

Slovenski obrtniki iz Gorice in Trsta, ki so se ob novem letu srečali, da bi obravnavali skupna vprašanja in možne pobude, so bili glede nečesa enoglasni. Meje in naša bližnja meja so dokončno padle. To sicer vsi načelno izjavljamo, a se potem obnašamo, kot da ne bi bilo res. Tudi mi še naprej sprašujemo posebne podpore v Rimu ali Ljubljani, ne za razvojne pobude in načrte, a za vzdrževanje socialno-obrambnih mehani-

FOTO BUMBACA

zmov iz preteklosti. Morali pa bi pogledati z novimi očmi na sredstva in pogoje, s katerimi razpolagamo.

Živahnost podjetniškega preroda v slovenskih in hrvaških regijah pa tudi izredni razvojni trendi podjetij v Furlaniji in Venetu nas morajo izzvati k novemu pojmovanju in dejavnosti. Če pogledamo v naše loge, vidimo npr. pomenljiv porast poslovnega prometa v obrtni coni v Dolini, ki je v nekaj letih od nastanka zelo povečala število zaposlenih; kar velja tudi za slovenska proizvodna obrtna podjetja na Goriškem. Vendar večina novozaposlenih, vajencev in mojstrov, ne izhaja iz našega ožjega okolja, saj gre za krajevne Italijane ali Slovence z onstran meje. Naši podjetniki bi radi vzeli v službo mlade zamejce, a potreb-

nih profilov zlepa ne najdemo na našem delovnem trgu, medtem ko vemo, da zadnji rodovi naših maturantov raznih usmeritev čakajo doma na zaposlitev.

Sedaj ko se tudi naše šolstvo spoprijema z dilemami napovedane reforme, kako obnoviti svojo ponudbo z vsebinami, ki bodo kos novim potrebam, in ko je zavel nov veter, da se začne obravnavati to vprašanje ne le s konservativnega vidika reševanja šolskih poslopij in delovnih mest, je morda koristno razmisliti o preoblikovanju strukture šolske ponudbe in učnih smeri v tem smislu. Šolniki, ki so se zbrali na nedavnem posvetu o šolski reformi na Opčinah, so ugotovili, da je za vsako izboljšanje šole potrebno soočenje z ostalimi deli družbe, od prvih uporabnikov, staršev, do javnih upraviteljev, ki so odgovorni za ureditev šolskih struktur. V ta dialog bi bilo prav vključiti tudi podjetnike, saj če šola pripravlja ponudbo na trgu delovne sile, omenjeni predstavljajo na istem trgu povpraševanje. Če bo šola zgradila kakovostne in "uporabne" delovne profile, ti bodo dobili zaposlitev v naših podjetjih in bodo obenem le-ta okrepili in s tem razširili življenjski prostor naše skupnosti, ki se je v zadnjem času dokaj omajal in zožil.

Le s pridobitvijo novega usposobljenega "živega kapitala" bodo naša podjetja kos novim izzivom in priložnostim, ki se porajajo ob izginjanju meji. Za dosego tega pa morajo vsi omenjeni dejavniki, pravzaprav mi vsi, se naučiti resnično sodelovati v zavesti, da ne bo padla rešitev z neba, če si ne bomo začeli sami pomagati.

"Velika noč naj bo praznik za vse. Tudi za jagnjeta." Letake s tem napisom delijo v teh dneh ljubitelji živali, ko se za praznike ponovno pripravljajo množični pokol jagenjčkov in kozličkov, ki po tradiciji sodijo na praznično mizo. Navada je pač takšna in malokdo pomisli, da se ji je mogoče upreti. Celo tisti, ki običajno ne jedo jagnječine, se za velikonočno kosilo ne izneverijo starodavni tradiciji, po kateri je treba ob praznikih položiti te živali na žrtveni oltar.

Lani so v tem času samo v Italijo uvozili 7.185 ton mesa drobnice. Statistike ne navajajo, za koliko glav živali gre, vendar je mogoče že na prvi pogled ugotoviti, da gre za ogromno število. Tiste, ki se pri prazničnem kosilu ne morejo odpovedati kosu jagnječine, pa je treba opozoriti, da je meso večinoma uvoženo iz vzhodnih držav, kjer so kontrole veterinarskih služb kaj pomanjkljive. Poleg tega pa gre za živali, ki jih zaradi dolge in naporne poti brez hrane in vode pripeljejo v klavnice popolnoma izmučene. Zato začne njihov organizem proizvajati tudi za človeka škodljive snovi.

Vendar ne gre samo za to. Vse pre malo se zavedamo, da so živali bitja, ki se oklepajo življenja, ki čutijo strah, žalost, tudi ljubezen in veselje, če jim kdo nakloni pozornost, in ki so pripravljena storiti vse, da zaščitijo svoje mladiče. S kakšno pravico lahko na to odgovorimo, da so pač živali na zemlji le za zadostitev

DINAMIKA ODNOSOV ŠOLA - DRUŽINA

HARJET DORNIK

Starši in otroci skupaj poslušajo, se vzgajajo...

Na to temo je dva večera predavala v osnovni šoli Oton Župancič staršem in vzgojiteljem dr. Angelca Žerovnik z ljubljanskega pedagoškega inštituta, ki jo je v Gorico povabil odbor novoustanovljenega zbora staršev osnovnošolskih otrok. Predavateljica je veliko let delala neposredno z učenci, nato v pedopsihatriji, zdaj pa v glavnem raziskuje in objavlja. Zadnje čase se veliko posveča binomu družina in vzgoja.

Dinamično povezovanje šole in družine je danes zelo aktualna tema po vsem svetu, je povedala predavateljica. V nekaterih evropskih državah že močno pospešujejo to partnerstvo z namenom, da bi se obe temeljni strukturi kar se da dopolnjevali in omogočili, da se otrok čim bolj razvija v celostno osebnost. Otroka dostikrat vlečemo vsak na svoj konec: družina nekam, šola drugam, televizija spet nekam, društva spet drugam. Drug problem je ta, da iz družbe pronica veliko nihilizma, ki se mladega kaj rad oprime. Zato za mnoge mlade postane "vse brez veze". Obe temeljni stru-

kturi, družina in šola, bi morali videti otrokovo osebnost kot celoto, čeprav ostaja največje težavišče šole še vedno v izobraževanju, družine pa v vzgoji. Nekdanja naloga šole, ko je ta ustanova učila brati, pisati, računati ipd., je torej presežena. Danes mora šola prispevati tudi k razvijanju otrokovega značaja in kulture. Tako šola kot družina bi morali otroku ponujati pozitivne vsebine, za katere si je vredno prizadevati. Otrok potrebuje od vrtca naprej čim več lepote, smisel življenja, svetovni nazor v pomenu celotnega pogleda na svet... Danes je pravzaprav najhujši problem prav ta, da ni vsebine.

Družina lahko veliko stori za to, da otrok boljše izpelje šolske dolžnosti. Najprej je poklicana, da odgovori na njegove temeljne potrebe, to so osnovne fiziološke potrebe. Otrok mora biti sit in naspan. Če zjutraj nima dovolj hrane ali gleda televizijo pozno v noč, v šoli ni sposoben potrebne koncentracije. Starši lahko spodbujajo v otroku ljubezen do šole in šolskega dela, učiteljev, sošolcev. Dalje je družina poklicana, da v otroku raz-

vija občutek varnosti in s tem uravnoteži šolsko tekmovalno področje. V otroku mora tudi razvijati ugled, da postane - kot mora biti vsak človek - ponosen nase. Potrebne so torej pohvale, ko si jih otrok zasluži.

Danes je znanje v družbi divergentno, šola pa nujno goji konvergentno znanje, se pravi usmerjeno na specifično vsebino. Starši lahko pomagamo tako, da pri otroku pospešujemo zbranost. V ta namen spodbujamo njegovo glasbeno, likovno ali drugačno umetniško izražanje. Lahko pomagamo, da se otrok nauči poslušati. Današnja naglica in hrup namreč zavirata razvoj te sposobnosti. To dosežemo tako, da otroku vsak večer nekaj preberemo, in sicer počasi, da se lahko otrok ujame s svojim bioritmom in se "zna vrniti" na besedilo. Z branjem tudi otroka pozitivno usmerjamo, da sprejema knjigo kot nekaj lepega, to pa je dobra popotnica za naprej. Otrok potrebuje pogovora in naše fizične bližine tudi, ko dela nalogo, ker potrebuje ob sebi našo naklonjenost in besedo. Zelo važno je, da smo starši z otroki v empatičnih odnosih ali da smo zmožni se vživljati v njegovo doživljanje. Otroci nam znajo vse svoje potrebe dovolj jasno izraziti, naša pozornost jim bo pomagala premagovati napore v življenju. Dalje starši otroka socializiramo, ga naredimo občutljivega za problematike, za katere otrok še ne more biti. Otrok je namreč hedonist: želi si, da bi bilo vse lušno, udobno, prijetno, in v tem rad pretirava. Zato tudi ne sprejema krize družine: hoče, da bi bilo vse idealno. Ker se kriza v družini odraža na otroku tudi v šoli, je prav, da učitelji igrajo malo mamice in očete.

Šola in družina sta v dinamiki tudi, kar zadeva vidik uspešnosti otroka. Starši vidimo svojega otroka boljšega, pametnejšega in tako je tudi prav. Učitelji so navadno bolj ostri, in tudi to je dobro. Pomembno je le, da se ne postavimo drug proti drugemu in da oboji sledimo razvoju otroka, četudi je ta večkrat disharmoničen. Dogaja se lahko, da se pri otroku prej razvije eno področje, šele kasneje drugo. Takrat se otroku "kar naenkrat odpre". Važno je, da skupno ugotovimo in razvijamo otrokove potenciale, da ne ostanejo mrtvi kapital. Danes ugotavljajo, da otroci razvijajo le tretjino vseh svojih sposobnosti. Tega so večkrat krive bloкаде, ki jih doživlja otrok. V takih primerih je najbolje, da starši prisedemo in delamo skupno z otrokom. Še posebej je to važno v današnjem času, ko količina učne snovi narašča, ker ne znamo odvrči iz učnih programov balastnih poglavij, in mora nujno naraščati tudi storilnost otrok.

V nadaljevanju večera je predavateljica še odgovorila na vprašanja prisotnih, ki so za predavanje pokazali živo zanimanje.

VELIKA NOČ NAJ BO PRAZNIK TUDI ZA ŽIVALI

HELENA JOVANOVIČ

človekovih potreb. Kaj pač hočemo, narava je sama po sebi kruta, večkrat slišimo. Res je tako, saj ohranjanje naravnega ravnovesja terja vsak dan nove žrtve in človeškega in živalskega sveta. Vendar pa smo mi te zakone spremenili, prikrili lastnim zahtevam in pohlepu, začeli smo izkoriščati vse, kar nam ta naš planet lahko daje. Nič čudnega torej, če marsikdo ne čuti spoštovanja do narave in ga ne prizadene stiska nobenega živega bitja.

Vendar, kdor ne spoštuje živali, ta zna biti okrušen tudi s soljudmi. Korak navsezadnje le ni tako dolg, kot lahko kdo misli, saj ima krvoločnost en sam obraz. Iz zgodovine, in ne samo tiste, ki sega nazaj v tisočletja, pač pa je precej blizu letu 1997, lahko najdemo neštete primere vsakovrstnega nasilja nad ljudmi, ubijanja, mučenja, kratenja najosnovnejših pravic v imenu gospodarske, vojaške, fizične ali kakršnekoli premoči. Takih primerov je na milijone in milijone, dogajajo se še danes, v tem trenutku, vsepovsod po svetu; mi sami, skoraj v

srcu Evrope, pa smo jim bili še pred kratkim, ko je divjala okrutna in krvava vojna na Balkanu, precej neprizadete priče.

Človek novega časa si domišlja, da je s tehnološkim napredkom in znanstvenimi odkritji postal vsemogočen, da lahko gospoduje nad življenjem in smrtjo. In, če se zopet povrnemo k izhodiščni točki, prepričan je, da lahko "nižja" živa bitja popolnoma podredi svojim zahtevam, sli po zaslužku, požrešnosti ali napuhu. Sploh pa si moramo priznati, da je naš odnos do živali precej nepravilen. Marsikdo je pripravljen videti človeške lastnosti v svoji mački, psu ali kanarčku, hkrati pa ostaja neprizadet ob pokolih milijonov drugih živali, kar se dogaja še posebno ob praznikih. Zelo običajen je primer gospe v razkošnem krznemem plašču, ki se z vso ljubeznijo posveča svojemu "štirinožnemu prijatelju". Ali pa primer nekoga, ki plača ogromne vsote za zdravljenje svojega ljubljenečka, medtem ko drugod celo ljudje umirajo od lakote.

V nasprotju s splošnimi težnjami nekatere organizacije za zaščito živali podarjajo prava "integralistična" stališča za popolno vegetarijansko prehrano in oblačenje brez uporabe živalskih kož. Morda pa je, kot po navadi, prava pot tista, ki teče med dvema skrajnostima. Narava nam namreč ni bila dana za to, da jo izkoriščamo, pač pa zato, da ohranjamo njeno ravnovesje in z njo živimo v harmoniji, saj smo tudi sami del nje.

ALI BO KRŠČANSTVO V TRETJEM TISOČLETJU PREŽIVELO?

VONJ DOMAČEGA KRUHA IN OKUS ŽLAHTNEGA VINA IZ DVORANE ZADNJE VEČERJE

ZVONE ŠTRUBELJ

Velika noč, pasha, mimohod, izhod, rešitev... Če želimo dojeti pravo vsebino praznika, moramo najprej oditi v Egipt...

KOT PLUTOVINA NA VODI

Lepa se mi zdi tale misel: "Upanje v človeškem srcu je podobno plutovini v vodi - lahko jo potisnemo na dno, pa se vedno znova dvigne na površje."

Iz svojih dosedanjih življenjskih izkušenj to lahko potrdim. Vedno znova se potapljam in dvigam, vedno znova mi upanje pomaga, da spet priplavam na površje. Brez tega upanja ne bi mogla živeti.

Srečala sem veliko ljudi, ki so se borili s hudo boleznijo, ki so umirali, ljudi, ki so nosili takšno ali drugačno breme. Vedno znova sem jih občudovala, kako zmorejo. Vedno znova sem se od njih učila upanja. Ob tem sem veliko premišljevala o upanju. Kakšno je upanje, ki ljudi dviga tudi v situacijah, ki se zdijo neznosne?

Mislim, da bi lahko govorili o dveh vrstah upanja. Eno je upanje, da se bo nekoč vse dobro končalo, čeprav ne vemo, kako: kljub bolezni, kljub umiranju, kljub različnim oblikam trpljenja, kljub vojnem, korupciji, kriminalu, zlu v svetu... Brez tega velikega upanja bi življenje zastalo. Samo zaradi tega upanja lahko živimo naprej. Mislim, da je Bog položil to upanje v srce vsakega človeka.

Drugo pa je upanje majhnih korakov. Upati pomeni videti možnost za naslednji korak. Ni treba videti in poznati cele poti, ampak samo naslednji korak. Ne daleč v prihodnosti, ampak tu in sedaj. Upati v drobne stvari življenja. Upati, da se bo ta dan dobro izteklo.

Ko so me neke prosili, naj jim za zaključek seminarja o spremljanju umirajočih napišem eno misel, mi je spontano prišel stavek iz pisma Rimljanom: "Upanje pa ne osramoti" (Rim 5, 5).

(Iz knjige: Čisto vsakdanje stvari, Družina, 1996)

- METKA KLEVIŠAR

krščanstva in naše vere. Tako kot je Jezus ob pogledu na mesto Jeruzalem v enem stavku razkrinkal plehkost in zlaganost obrednega doživljanja judovske pashe, tako bi lahko nekdo, ki bi videl v naša srca v velikonočnih dneh, razkrinkal naša plehka občutja in nemoč vživljanja v skrivnost božje navzočnosti v zadnjih in odločilnih dneh Jezusovega zemeljskega življenja. "Jeruzalem, Jeruzalem... vaša hiša bo prazna."

Ne veljajo te besede danes tudi hiši Evrope? Ali bo krščanstvo preživelo, se na pragu tretjega tisočletja sprašuje postmoderna evropski človek, zahodnjak.

Samo nekaj lahko krščanstvu zagotovi prihodnost: povrnitev in vračanja v enkratno epopejo, ki so jo dvanajsteri doživljali v tistih velikonočnih dneh, ko je mesto, sicer v dobri veri, izživljalo svoje verske potrebe v pashalnih obredih. Podoživeti Jezusovo velikonočno skrivnost pomeni narediti, da zaživi v nas to, kar je vsebina praznika. Ali to ne pomeni, tako kot je bilo za Jezusa in njegovo skupnost, v teh dneh oditi na kraje miru in tišine in tam zaživeti prijateljstvo z Bogom, na vedno nov in bolj intenziven način? Če bodo naše krščanske skupnosti v teh dneh začutile vonj domačega kruha, to je vonj prijateljstva in medsebojne ljubezni ter konkretne solidarnosti in bodo doživljale okus vina iz dvorane zadnje večerje, to je okus po Bogu življenja, bo krščanstvo še nekaj živega, privlačnega in velikonočnega. Le tako bo Evropa spet zadihala svež zrak in občutila, da ima dušo. To bo tudi njena aleluja tretjega tisočletja!

(Nadaljevanje rubrike Vloga laikov v Cerkvi prihodnjič)

JEZUS, EDINOROJENI OD OČETA

Jezus, Edinorojeni od Očeta, poln milosti in resnice, luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, daj tistemu, ki Te išče z iskrenim srcem, obilje Svojega življenja.

Tebi, človekovemu Odrešeniku, začetku in koncu časa in stvarstva, Očetu, neizčrpnemu viru vsega dobrega, Svetemu Duhu, pečatu neskončne ljubezni, vsa čast in slava na večne čase. Amen.

Hvala in slava ti, o Kristus, danes in na večne čase.

Jezus, Božja moč in Božja modrost, vžgi v nas ljubezen do Svetega pisma, v katerem odmeva glas Očeta, ki razsvetljuje in razžarja, hrani in tolaži.

Ti, Beseda živega Boga, obnovi v Cerkvi misijonarski polet, da bi vsi narodi spoznali Tebe, resničnega Božjega Sina in resničnega Sina človekovega, edinega Srednika med človekom in Bogom.

Hvala in slava ti, o Kristus, danes in na večne čase.

- JANEZ PAVEL II.

GIOTTO, ZADNJA VEČERJA (KAPELA SCROVEGNI V PADOVJI)

hoda. Ducat Jezusovih učencev se izogiba bučnih prizorišč praznika in z Učiteljem išče kraje tišine in zbranosti. Nekaj morečega visi nad razigranim mestom. Jezus, vaščan iz Nazareta, ob pogledu na mesto vzdihne: "Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi; kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peruti, pa niste hoteli. Glejte, vaša hiša bo prazna..." Veselje in praznik v mestu je ob takem pogledu kot direndaj otrok in kot veseljačenje pustnih šem.

Potujoči rabi želi na cilju svojega triletnega odrešenjskega potovanja doživeti praznik na drugačen način. Pasho bo praznoval iz vsebine osrednjega in priljubljenega odrešenjskega dogodka, od znotraj! V dvorani zadnje večerje se spominja prehojene poti in napove novi Gospodov mimohod, novo pasho. Zaklano jagnje nadomesti z domačim kruhom in pri tem naroči: to delajte v moj spomin! Naj bo vonj domačega kruha odslej vonj prijateljstva in mesebojne ljubezni, njegov okus pa okus po Bogu, ki se razodeva kot ljubeči Oče. Skupnost dvanajsterih doživi slovo ob okusu žlahtnega vina. Ko v templju obredno prelivajo kri daritvenih živali, v vrtu Getsemani v roteči molitvi, naj gre bridki kelih mimo, če je to mogoče, Sina človekovega oblije krvavi pot. Približata se Juda Iškariot in drhal oboroženih voja-

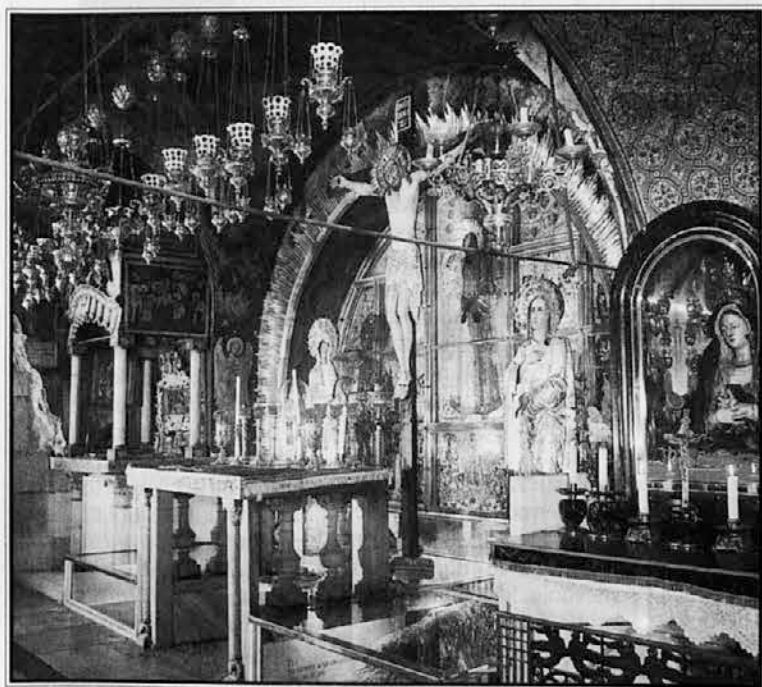
kov. Kot je močan veter razgnal vode Rdečega morja, tako zdaj orkan sovraštva divja na Oljski gori. Ko je žrtev na križu in umrje, se zagrnjalo v templju pretrga na dvojce od vrha do tal. Nova vertikala, nov odnos do Boga, nastopi nova zaveza. Prijateljstvo z Bogom je dokončno sklenjeno po Sinu, ki je v vlogi nedolžnega jagnjeta počlovečil in z lučjo božjega dostojanstva razsvetlil zemljo in človeštvo izpeljal iz suženjstva greha v svobodo božjega otroštva. Tretji dan so se odprla vrata Življenja in kot pomlad, ki hipoma preobleče naravo v cvetove in barve, je napočila zmaga Življenja, tako da je z božjo energijo prepojeno in prežarjeno celotno stvarstvo. Kristus je vstal!

V to dogajanje verujemo kristjani, ko praznujemo Veliko noč. Iz tega črpamo moč in nove energije.

Toda! Ali nismo večkrat kakor romarji v Jeruzalemu, ki so praznovali in dali duška prazničnemu veselju, medtem ko se je nekaj bistvenega dogajalo mimo njih? Podobno Jeruzalema, ki obredno praznuje spomin na rešitev iz Egipta, je na neki način tudi podoba naših mest in vasi, krščanskih skupnosti, ko obhajajo velikonočne praznike. Naše maše, procesije, blagoslovi, zvonjenja in pritrtkavanja so lahko podobna jeruzalemskemu blišču, ki gre mimo bistvenega, mimo vsebine praznika. Ciklično in obredno vživljanje v skrivnost Jezusove Velike noči postane lahko karikatura

POTOPIS ROMARJA

ROMANJE V SVETE KRAJE (2.)

Božji grob v Jeruzalemu

Peljali smo se po puščavi, po rimski cesti proti Jeruzalemu, ki je sveto mesto za Jude, kristjane in muslimane. Končno smo se ustavili v bližini starega obzidja. V štirih dneh smo si ogledali glavne mestne predele oz. četrti (armensko, židovsko, krščansko in arabsko). Šli smo najprej v Betanijo, do kraja, kjer naj bi bil Lazarjev grob, ter v Betfage, od koder je Jezus šel v spremlju v Jeruzalem na oljčno nedeljo. Na Oljski gori smo se ustavili pri svetišču, ki nas spominja na Jezusov Vnebohod. Vstopili smo tudi v svetišče in samostan (last francoskih karmeličank), kjer je Jezus učil moliti očenaš; na stenah notranjega obzidja samostana in cerkve je napisan očenaš v 45 jezikih, med temi je na vidnem mestu tudi v slovenščini. Tam smo na glas zmolili očenaš v latinščini, italijanščini, slovenščini in furlanščini. Obiskali smo tudi Ein Karem, kjer se je rodil Janez Krstnik; zid pred cerkvijo krasi Zaharijev zahvalni spev tudi v slovenščini. Skozi novi del Jeruzalema smo dospeli v Betlehem in se globoko poklonili kraju Jezusovega rojstva; za ohranitev cerkve, ki je tu nastala,

kakor tudi za druga svetišča ali spomenike skrbijo požrtvovalni frančiškani. Z Oljske gore se odpira lep razgled na ves Jeruzalem; ta se razteza po gričih na višini okrog 800 m, stari del je obdan z obzidjem z osmerimi vrati. Čudovit je pogled na dve mošiji, Omarjevo in El Aqsa. V judovski četrti se dviga znani "zid žalovanja", pri katerem Judje vneto molijo. Hodili smo po arabski četrti z značilno tržnico (souk), nato še po judovskem in starem rimskem predelu. Več časa smo posvečali premišljevanju ob vrtu in cerkvi Getsemani ter ob Marijinem grobu. Opravili smo pobožnost Križevega pota po "Via dolorosa" do veličastne bazilike, ki pokriva Kalvarijo in Božji grob. Vedeti je treba, da bazilika pripada krščanski mestni četrti.

Zadnji dan je bilo v latinski katedrali prísrečno srečanje z jeruzalemskim patriarhom msgr. Michelom Sabbahom. Ta je povedal, da je katedrala Cerkev v Jeruzalemu skromna, majhna in utesnjena med številne muslimane in Jude, a vendar živa in za krščanstvo najpomembnejša.

Polni vsakovrstnih vtisov smo v popoldanskih urah zapustili sveto mesto in odpotovali v Tel Aviv. Po

zelo strogem pregledu carinikov smo se vkrkali in odleteli proti Ronkam.

Vsi smo bili zadovoljni in hvaležni vodstvu za zelo dobro organizacijo romanja. Nadškof Bommarco je v poslovnem govoru poudaril verski pomen romanja in zaželel, da bi to bilo najboljša priprava na Veliko noč in na življenjski apostolat za vsakega udeleženca.

Marsikaj smo si predstavljali drugače, kot je v resnici danes v Sv. deželi, posebno v Jeruzalemu. Spremembe so nastale v stoletjih zaradi zgodovinskega dogajanja, vpadov raznih narodov, vojn in novih gradenj. Vsekakor je potovanje v svete kraje nekaj enkratnega in nepozabnega za vsakega kristjana.

Ko smo potovali iz mesta v mesto, ni nihče od številnih romarjev in drugih turistov čutil kake vojne nevarnosti, čeprav smo srečali tu pa tam v Jeruzalemu in drugje oborožene vojake. A vendar vsi vemo, da vladajo med tamkajšnjimi prebivalci napetost, sovraštvo in nerazumevanje. To, žal, potrjujejo tudi zadnji dogodki po naši vrnitvi.

EPD / KONEC

Molitev pred "zidom žalovanja"

ANDREANUM - NOVO ŽARIŠČE CERKVENEGA IN DUHOVNEGA DOGAJANJA V MARIBORU

MARJAN DROBEŽ

V Mariboru končujejo gradnjo poslopja ob južnem robu osrednjega dela Slovenske ulice, imenovanega *Andreanum*. To bo večnamenska zgradba, v kateri bodo dobili prostore Teološka fakulteta, Škofijska teološka knjižnica, Pastoralna služba, Dom duhovnikov in še nekatere druge škofijske ustanove. Gre za pomemben objekt, ki bo skupaj z opremo stal okoli milijardo tolarjev, stroške pa bodo z nabirkami v celoti krili verniki iz Maribora in drugih območij v Sloveniji. Država ni prispevala nič, čeprav bo *Andreanum* koristen za vse prebivalce Maribora. Pomoč države bi pričakovali tudi zato, ker je bilo po drugi svetovni vojni Cerkev na Štajerskem zaplenjenih veliko nepremičnin, ki povečini niso bile vrnjene.

Mariborski škof dr. Franc Kramberger poudarja, "da bo imel *Andreanum* pomembno duhovno in kulturno vlogo, velik pomen ne samo za mariborsko škofijo in za ohranitev Slomškove dediščine, temveč za slovensko narodnostno in družbeno skupnost v celoti." Večnamensko poslopje - odprli ga bodo 18. maja - je sedaj najpomembnejša nova gradnja v starem mestnem jedru. Le-tega sestavljajo stolnica, škofija, gledališče, rektorat Univerze in univerzitetna knjižnica. Gradnja je bila nujno potrebna zaradi prostorske stiske škofijskih ustanov.

V MARIBORU IZVAJAJO CELOTEN PROGRAM BOGOSLOVNEGA ŠTUDIJA

Začetki visokega šolstva v Mariboru so neločljivo povezani s škofom Slomškom. Ko je leta 1859 sedež lavantinske škofije prenesel v Maribor, je tu hkrati začelo delovati bogoslovno učilišče, ki je bilo priznано kot visokošolska ustanova. Njen status je bil osiromašen z ustanovitvijo jugoslovanske države leta 1918. Beograjske oblasti so namreč bogoslovno središče izenačile s pravoslavnimi bogoslovji, ki so imela raven srednje šole. Zadeve so bile urejene pred začetkom druge svetovne vojne, toda nemška okupacija je onemogočila vse načrte. Tudi režim, vzpostavljen po vojni, teološkemu študiju ni bil naklonjen. Pomagala je Teološka fakulteta v Ljubljani, ki je

sprejela bogoslovce iz mariborske škofije. Od študijskega leta 1996/97 pa v Mariboru ponovno izvajajo celoten program bogoslovne študija v šestih letnikih. Obiskuje jih 185 slušateljev, bogoslovcev in laikov. V izobraževanje novih teologov se je vključila tudi Pedagoška fakulteta mariborske univerze.

V novem poslopiju *Andreanuma* bo imela Teološka fakulteta - postala bo samostojna ustanova, neodvisna od Teološke fakultete v Ljubljani - veliko večnamensko predavalnico s sto sedeži, pet manjših predavalnic, zbornic, študentski referat, dekanat, kabinete za profesorje, klubski prostor in knjižnico.

Od ustanov in služb mariborske škofije, ki bodo v *Andreanumu*, omenjamo Škofijsko teološko knjižnico. Njeni začetki segajo skoraj osem stoletij v preteklost. Knjižnica je odprtega tipa, hrani okrog 60 tisoč knjižnih enot in 300 naslovov domačega in tujega periodičnega tiska ter več kot 600 enot avdio in video gradiva. V nove prostore bodo preselili 30 tisoč novejših knjižnih izdaj, starejši fond pa bodo hranili v dosedanjih prostorih.

Svoje prostore, boljše in primernejše, bo nadalje dobil Dom duhovnikov. V *Andreanumu* so predvideni tudi prostori za stanovanje upokojenih bogoslovnih profesorjev v Mariboru. Med raznimi pastoralnimi ustanovami bodo dobili prostore Duhovniški svet, Pastoralni svet, Center za duhovne poklice, Pastoralni inštitut, Pedagoško-katehetski inštitut. V novo zgradbo se bo preselilo tudi Škofijsko cerkveno sodišče. Celoten objekt bo imel več kot 6 tisoč m² uporabnih površin. Zgradba bo ogrevana z zemeljskim plinom in bo klimatizirana. Telovadnica bo merila 209 m². Pod dvoriščem so zgradili podzemne garaže za okoli 40 avtomobilov. Dvorišče bo imelo značaj javnega prostora, tako da bodo na njem lahko tudi prireditve na prostem.

Andreanum je pomemben, koristen in sodoben objekt, ki bo omogočil dobre pogoje za delovanje mariborske škofije, njenih ustanov, služb in dejavnosti. Zaradi tega pomeni tudi velik dosežek in uspeh za celotno Cerkev v Sloveniji.

5

ČETRTEK
27. MARCA
1997

BESEDA ŽIVLJENJA

VELIKONOČNA NEDELJA
GOSPODOVEGA
VSTAJENJA

SILVESTER ČUK

PREŠLI SMO IZ SMRTI V ŽIVLJENJE

Pred nekaj tedni je izšla v Ljubljani bogata in privlačna knjiga novega slovenskega metropolita in ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta z zgornjim naslovom *Za čast dežele*. V njej so zbrana predavanja, ki jih je zadnje čase imel po raznih slovenskih krajih. Predavanje z naslovom *Med kulturo življenja in kulturo smrti*, v katerem dr. Rode predstavi okrožnico *Evangelij življenja* papeža Janeza Pavla II. (1995), sklene z izpovedjo Ludwiga van Beethovna, največjega skladatelja vseh časov: "Pred štiriinpetdesetimi leti se je moja mati obrnila na zdravnika. Bila je v drugem mesecu nosečnosti; njen mož je bil alkoholik in okužen s sifili-

som. Eden od otrok je bil umsko prizadet; v družini je bilo tudi nekaj gluhih. Zdravnik je odločil prekinitve nosečnosti, toda moja mati se je temu uprla. Sedem mesecev kasneje sem se rodil jaz. Danes, 7. maja 1824, je na Dunaju prva izvedba moje *Devete simfonije*, ki je moj spev radosti nad življenjem." Ko je to zapisal, je bil veliki mojster že popolnoma gluhi...

Bistvena vsebina velikonočnega praznika je proslavljanje Jezusove zmage nad grehom in smrtjo, proslavljanje zmage Življenja. V pesmi slednici slišimo: "Smrt in življenje sta se borila v prečudnem boju: Gospod življenja je umrl, kraljuje živ." Te besede opevajo Jezusovo zmago, ko je s svojo smrtjo premagal smrt in nam obnovil življenje. Veljajo pa tudi za naše vsakdanje bivanje. Čutimo, kako v nas poteka nenehen boj med življenjem - tistim, kar je v nas božje, ustvarjeno za večnost - in smrtjo - tistim, kar je v človeku umrljivo, omejeno, sebično. Vstali Kristus nas vabi v boj. Ne v boj enega proti drugemu, temveč v boj proti nam samim. To je notranji boj, boj proti sebičnosti, proti strahu pred življenjem, ki se kakor uničujoča slana plazi skozi (ne)krščansko Evropo in tudi po naši deželi, kjer vedno bolj prevladujejo krste nad zibelkami. Ozkosrčna, vase zagledana ljubezen ne more voditi dru-

gam kot le v kraljestvo smrti. "Mi vemo, da smo prešli iz smrti v življenje, ker brate ljubimo. Kdor ne ljubi, ostaja v smrti", piše apostol Janez, tisti, ki je prvi pri zadnji večerji slonel Jezusu na prsih in je prvi prišel k njegovemu praznemu grobu.

V prvih krščanskih časih je bil edini praznik Velika noč, obhajanje Gospodovega vstajenja. Ob nedeljah so se Jezusovi učenci zbirali, da so se spominjali njegove ljubezni do konca. Sad tega spominjanja je bil, da so svojega Gospoda posnemali. Ljudje, ki so prihajali z njimi v stik, so strmeč govorili: "Glejte, kako se ljubijo med seboj!" Mislim, da se nam mora samo od sebe zastaviti vprašanje: koliko smo mi, kristjani ob koncu drugega krščanskega tisočletja, tukaj, kamor smo postavljeni, resnični Jezusovi učenci?

Afriški kristjani, ki so po doživljanju vere (kot razberemo iz pričevanj naših misijonarjev) precej podobni kristjanom prvih časov, si na velikonočno jutro voščijo: "Kristus, ki živi v meni, pozdravlja Kristusa, ki živi v tebi!" To niso samo lepe besede, to je živa resnica. Najlepše in najbolj trajno velikonočno voščilo bo tole: voščimo si tudi mi tako - vsako jutro!

MILAN KOBAL IN NEMIR SRCA

JURIJ PALJK

Slovenski verski mesečnik Ognjišče izdaja tudi knjige. Tako je pred nekaj tedni izšla prva pesniška zbirka Milana Kobala z naslovom *Nemir srca*. Vsake nove pesniške zbirke smo veseli, posebno še takrat, ko gre za primorskega rojaka.

Milan Kopal se je rodil l. 1963 v Vrhpoljah pri Vipavi, sedaj živi na Vrhniki, sicer pa je zaposlen v Ljubljani pri slovenski skavtski organizaciji kot organizacijski tajnik. Milan se je šolal v vipavskem malem semenišču in kasneje na ljubljanski teološki in filozofski fakulteti, je oče dveh otrok.

Spremne besede je knjigi *Nemir srca* napisal Kopalov sovaščan magister Primož Krečič, duhovnik, ki je med drugim delom tudi uspešno organiziral papežev obisk v Sloveniji. Sicer pa je Krečič obe-taven krščanski mislec, ki svoja razmišljanja objavlja v mladinskem mesečniku *Sončna pesem* in v *Ognjišču*, pri katerem sicer dela kot časnikar. Krečič je dejansko napisal Kopalu teološko študijo o njegovih pesmih in jo je že zaradi tega vredno prebrati, saj zna Krečič nagovarjati vsakega bralca s preprosto in iskreno besedo. Z risbami je zbirko opremila Silva Karim.

V knjigi *Nemir srca* je zbranih nad sedemdeset pesmi Milana Kobala. Predvsem bo presenečen bralec, ki pozna sodobno slovensko poezijo in zato pričakuje od vsake nove pesniške zbirke neko uglašenost s sodobno neuglašenostjo slovenske lirike. Vsega tega seveda v Kopalovih pesmih ni, ker je le-ta iskren človek in se njegova poštenost vidi že takoj po prvih verzih, ko lepo zapiše, da bo zvečer v miru zaspal, ko bo vedel, da bo njegova pest prazna, ker je vse besede razdal. Pesnik tudi ni nikakršen pozer ter ne naseda modnim in modernim pesniškim fintam, h katerim se sodobna poezija tako rada zate-

ka. Zanj veljajo še besede; vsaka posamezna beseda ima svoj pomen. Zato so njegove pesmi lahkotne, razumljive in prepričljive, preprosto lirčne.

Prav vesel sem bil, ko sem prebral njegove verze v pesmi *Moj sad*, ko pravi: "Zato bom pel, kar srce bo čutilo, / zato bom pel, ker sem še mlad." Se pravi, da se zaveda svoje mladosti in tudi svojih misli ga ni sram drugim povedati v verzih in preprostih rimah. Zaradi svoje odkritosti in preprostega, vsem razumljivega jezika bo morda pesniška zbirka pri literarnih kritikih nalletela na gluha ušesa, kar pa naj avtorja ne moti, saj sem prepričan, da bodo prav bralci - ti edini in zadnji sodniki vsake zapisane besede - njegove pesmi radi jemali v roke. To pa je najpomembnejše, saj je pesnik v to zbirko zares dal svoje srce in ga ni sram pisati tudi o najintimnejših stvareh, kot so Bog, ljubezen, zadnja vprašanja, ki se jih dotakne že v posvetilu, ko piše, da knjigo posveča očetu, ki "počiva v večnem Miru".

Nemir srca je zbirka pesmi o nemiru, ki ga avtor čuti v pogovoru z Bogom, v

lastnem srcu in v svetu. Tako so pesmi tudi razporejene, zbirko pa zaključuje ciklus pesmi, ki jim je avtor dal naslov *Praznične pesmi*.

Če so danes sonetje v slovenski poeziji že pozaba ali samo blede oblika iskrenih romantičnih sonetov, potem za sonete Milana Kobala, v katerih pesnik govori o svojem doživljanju in dožemanju Boga, lahko rečemo, da so več kot le prazno manieristično ponavljanje klasičnega vzorca lepe poezije. Kopalov Bog je živ in prav ta živi Bog pride v tem ciklu najbolj do izraza, saj si pesnik upa zapisati, da je zanj "beseda Bog kletev, če je v duši ni". Osebnost Bog torej, ki ga mladi človek doživlja danes drugače, kot ga je včeraj; njegov odnos z Bogom je včasih precej nemiren, kot je nemirno naše današnje življenje.

Da je Milan Kopal zares pesniška duša, priča že njegov verz iz pesmi *Otrok*, ko pravi takole: "Ko bom velik, bom otrok." Ko si tak verz upa zapisati v svetu, ki je pesnikom vse prej kot prijateljski, potem lahko zares upaš, da boš na stara leta še mlad.

Praznične pesmi bralca najbolj presenetijo zato, ker je bralec vesel, ko vidi, da si Milan Kopal danes še upa pisati pesmi, ki jih sicer na Slovenskem že dolgo ne pišejo več. Gre namreč za pesmi, največkrat sonete, ki jih je namenil prijateljem, znancem ob praznikih, mašniškem posvečenju, rojstnem dnevu.

Mislím, da ne bom trd s pesnikom, če rečem, da preseneča prav s preprostim jezikom, ki je vsem doumljiv; tudi to je vrlina. Mehka in topla jezikovna obarvanost žlahtnega Vipavca, kar v svojem bistvu Milan Kopal je in bo ostal celo življenje, morda najbolj pride do izraza v pesmi, ki jo je Kopal napisal svojim Vrhpoljam. Tisti, ki Vrhpoljce poznamo, vemo, da so posebne vrste Vipavci, da so preklemano ponosni na svoje korenine in na vas. Od danes naprej so lahko ponosni tudi na Milana Kobala, kateremu želimo, da bi v ljubljanski megli ne izgubil vipavske burje in nemira Vipavcev v sebi!

Zamejska multikulturalnost in še kaj

3. POSKUS IZ MRTVEGA KOTA

ALESIJ PREGARC

Pozorno sem prebral tedenski prispevek v PD (19. 3.) darovitega pesnika pa tudi komentatorja kolega Ačeta Mermolje in kot misleči človek nimam pripomb k ocenjevanju njegovih izkušenj iz Djakovice, Prištine in Skoplja. Toda pozoren sem postal predvsem na dva vrinke, ki pravzaprav predstavljata osnovno postavko njegovih spoznanj teh gostovanj; oboje seveda sodi v dobo, ko o današnji nam "ustreznosti" večkulturalnosti še ni bilo sledu. In vendar bi moral "kot Slovenci", ki nam je v zdajšnji balkanski pobe-snelosti "žal, da je tako (kot trdi Mermolja - op.p.)", vsekdar čutiti tisto potrebo po večkulturalnem sporazumevanju, ki je zdravo in dobrodošlo, tudi v primeru, ko je šlo za pogled proti "Jugu".

Glede promocije slovenske (v našem primeru - zamejske) kulture je bil stik z nekdanjimi kulturnimi stvarnostmi Jugoslavije naravni imperativ, seveda veliko manj dosegljiv za politično nevezane kulturne smrtnike; zato mi je veliko manj žal za to, kar so si naši kolegi z Juga skuhal (glej Dobrico Čosića itn.), kot za to, da nismo vztrajno izkoriščali možnosti, ki so nam bila ob raznih srečanjih na razpolago, zakaj naši predstavniki (naj se omejim le na zamejsko prisotnost) so po vzorcu svojih matičnih kolegov odhajali tja v glavnem le na po-tep. No, saj niso bili sami krivi, iz oblaka bratstva in enotnosti, v katerega so bili potisnjeni, je pršila le rosica kulturne lahkotnosti, kar je bilo tudi na Jugu nenapisano pravilo.

Po prvem vrinku (obžalovanje) je torej dolga desetletja drugi vrinek (lagodnost) botroval nezanimanju za kulturno produkcijo za mejo. Če je kaj iz tega nastalo, je bilo zgolj srečno naključje, zlasti za obrobje skupnega - takrat enotnega kulturnega prostora. V delno opravičilo tako siromašnega učinka naj povem, da so bila naša potovanja na Jug dolga desetletja skrbno odbrana in programirana ter politično nepotizirana, v glavnem je šlo za ljubljanske drobtinice, prepuščene v uživanje našim sredotežnim užitarjem. S tem nočem zmanjševati našega deleža vseslovenskega pisateljskega bogastvu, jasno pa je bilo, da smo se v tujih okoljih predstavljali le v skladu in v sozvočju prvaštva ljubljanskega kulturno političnega prakticanja. Vendar, je bilo res tako težko prodirati v večnarodno kulturni prostor z našim tvornim ustvarjalnim prispevkom? Biti v njem posebnost? Zakaj nas je DSP gmo-tno le podprlo - mene od l. 1983, pod zelo liberalnim vodstvom Toneta Partljiča? Je bila to nagrada za naše de-

lo (!?) ali hkrati (tudi) priloznost za pestrejšo obračanje strani naše pisateljske bere? Osebnost sem skušal opravljati oboje.

Gotovo je bilo izmed naših najpomembnejših gostovanj udeležba na festivalu *Struški večeri poezije* l. 1986. Pripravil sem odličen referat in ga že dva meseca poprej poslal v Skopje, kjer so ga prevedli v štiri svetovne jezike in ga potem simultano podajali na konferenci v Strugi. Bil je takoj za tem objavljen tudi v ljubljanskem dnevniku in še ga skrbno hranim, ker je še vedno zelo aktualen. Po mojem nastopu, ki sem ga nonšalantno začel z namišljenim pozdravom našega predsednika Partljiča svetovni areni pesnikov (bil je to čas najhujših spopadov z Bulatovićem), me je predsednik Matice hr-vatske Branimir Donat povabil na razgovor in me prepričeval, da bi morala skupno na čelo kulturnega zbora de-žel Alpe-Jadran. Ironično sem se nasmehnil in dejal: "Če si ti, Branimir, politik, boš uspel, jaz pa sem samo to, kar si slišal. Razumeš?" In nehala sva o tem besedičiti... Poudariti pa hočem, da sem se takrat, z razliko od ostalih dveh zastopnikov slovenskega pesništva Šalamunom in Brvarjem (Srbov je bilo kakih 65), zavedel, da moram polnokrvno zastopati slovenstvo, svoj jezik ter Slovenijo samo. Vse to sem posredoval v najžlahtnejšem smislu, medtem ko je Šalamun svojo lepo slovensko pesem bral v srbohrvaščini (sredi Makedonije!), Brvar pa ves čas lenaril v Ohridu na plaži; srečal sem ga, psujočega Jug, le na zaključni večerji. Naključno in nepričakovano sem bil po referatu zaželen gost tv-intervjujev in oddaj, na sam slavnostni večer pa z lavreatom Ginzbergom in Andrejem Voznesenskim televizijski gost prireditve. Odtlej tudi moja začeta povezava z uredniškom znamenite evropske revije NE-Europa Mimmom Morino. NE-Europa je revija odprtih vrat, v kateri so nediskriminirano objavljeni najboljši evropski pesniki in pisatelji. Opozoril sem nanjo v naših domačih krogih in tudi kakemu kolegu svetoval sodelovanje z njo, vendar je klic prišel iz razumljivo mrtvega kota...

Tako. Ta je bil le eden izmed mojih signalov za večrajšjo in jutrišnjo Evropo. Trdo in mukotrpno delo, končano v predalih spregledovanj, za spoznanje pa plodonosnejše od ustaljenih praks, ki se danes žalostno zrcalijo tudi v takih oddajah, kot je bila *Pri nas doma* na naši deželni TV 16. in 20.3. 97.

DAN EVROŠOLE 1997

Pred dvema letoma so se predstavniki skupin, ki so se udeležile Slovenske Evrošole, soglasno domenili, da bodo v času naslednje podobne manifestacije manjšinske šole Evropske zveze v okviru svojih skupnosti organizirale posebne prireditve, s katerimi naj bi idealno združile vse evropske manjšine. Evropski urad za manj razširjene jezike je določil, da bo ta dan 12. april, medtem ko bo osrednja manifestacija, 5. Evrošola, potekala na Danskem od 9. do 13. aprila v priredbi tamkajšnje nemške manjšine. Na tej prireditvi bo zastopala slovensko manjšino iz Italije skupina učencev šole Trinko iz Gorice.

Vsi učenci slovenskih srednjih šol in učenci petih razredov osnovnih šol pa se bodo 12. aprila udeležili v Gorici skupne manifestacije, *Dneva Evrošole*. Tržaški učenci se bodo pripeljali z vlakom do goriške postaje, od koder bo krenil sprevod po glavni mestni ulici. Med potjo jih bodo dočakali goriški vrstniki, vsi skupaj pa se bodo podali do Kulturnega centra Lojze

Bratuž. Po zboru v tamkajšnji telovadnici in krajši uvodni slovesnosti se bodo učenci pod vodstvom svojih mentorjev porazdelili po delavnicah, in sicer v športno, likovno, glasbeno, literarno, fotografsko, novinarsko in gledališko. Med 14. in 16. uro bo predstavitev programa, ki ga bodo učenci pripravili zjutraj.

Osrednja prireditev bo potekala v telovadnici, vendar bodo nekatere jutranje dejavnosti potekale tudi v nekaterih drugih prostorih centra Lojze Bratuž, v Kulturnem domu in v prostorih goriške redakcije Primorskega dnevnika. Ob izteku popoldanskega sporeda bodo udeleženci prebrali izjavo z zahtevo o zaščiti manjšin, ki jo bodo poslali pristojnim evropskim ustanovam.

12. aprila torej pričakujemo v Gorici okrog 800 slovenskih otrok in njihovih spremljevalcev, ki bodo skupaj nekoliko drugače preživeli dan v zavesti, da kot manjšinci niso sami, saj bodo na ta dan idealno združeni z vsemi ostalimi manjšinami Evrope. ZL

POKLON VILIJU STEGUJU

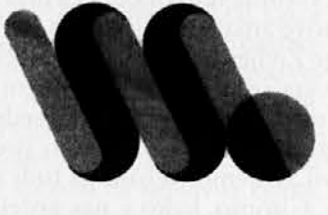
Zveza kulturnih organizacij iz Ilirske Bistrice prireja na velikonočni ponedeljek, 31. t.m., ob 16. uri na premskem pokopališču poklon spominu na Vilija Steguja. Ob 17. uri bo na Premskem gradu predstavitev njegove pesniške zbirke *Ugašajoče sanje*. Zbirko bo predstavil Peter Kovačič Peršin, sodelovala bosta komorni dekljki zbor Ilirska Bistrica in moški pevski zbor Sv. Anton iz Trsta. Vili Stegu je bil nepozaben izseljeniški duhovnik, pesnik, kulturnik, ki je preminil pred nekaj leti.

Veselo in blagoslovljeno
Veliko noč z željo,
da bi Slovenci v Italiji
presegli negativno
dediščino preteklosti
in zaživel v novi slogi.

SLOVENSKA SKUPNOST

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

Ob bližajočih se praznikih
želimo vsem veselo
Veliko noč.

VELIKA NOČ JE VEST PROSTOSTI

S pomladnim vriskom nosi veter vest:
"Gospod se vrnil je z veselja Smrti!"
In vest zajame svet v luči prelest
in v zvok padlih z rok okov razdrtih.

Iz golih, golih češpljin se vej
rodijo v pet pramenih beli cveti.
Vodé šumé v nebo: "Še ti se smeji!"
Ker mraz ne neha marca v kost boleti.

Ta vest prostosti ne ugasne več!
Stoletja v našem rodu je brlela,
tam iskra le, tu zvesti plamen sveč...
Pred leti šest se luč je v sonce vnela.

Praznujmo, bratje, sestre, sveti zor!
"Svobodni smo!" naj jezik naš prepeva.
In kjer je v srcu proti zlu upor,
naj Zmagovalca smrti - razodeva.

- VLADIMIR KOS

ZLATA DOBA OGLEJSKEGA PATRIARHATA

Že dalj časa je odprta v mestnem muzeju v Ogleju zanimiva zgodovinska razstava o Poponu oz. zlati dobi oglejskega patriarhata. Trajala bo do konca marca in še dlje zaradi zanimanja šol, saj je vredna ogleda. Nastala je na pobudo Oglejske arheološke skupine, ki je zbrala od vsepovedno zelo zanimive izsledke o krajevni zgodovini, zlasti iz dobe 11. stol., ko je vladal patriarh Popon (Poppo) (1019-42), sin bavarskega grofa Ozi-ja I. Za patriarha ga je imenoval leta 1019 saški vladar Henrik II., ki mu je bil zelo naklonjen. Cerkev je bila tedaj pod močnim vplivom nemških cesarjev. Popon je kot veliki fevdni gospod delil posesti škofom, cerkvam in samostanom. Kot cerkveni knez, zvest cesarju, si je s privilegiji, cesarjevo zaščito in imuniteto povečal posesti in močno utrdil tudi posvetno oblast. Pri svoji si je oz. odkupil od brata samostan pri Osojskem jezeru. Do tedaj ni bilo v Ogleju tako mogočnega in vplivnega patriarha. Današnja bazilika je bila ponovno sezidana prav pod Poponom in bila posvečena 1031. Oglej je bil obnovljen kot sedež patriarha. Kovali so tudi nov denar. Po Poponovi zaslugi je bil povečan in obogaten samostan benediktinskih redovnic Sv. Marije v Ogleju, ki je stal na mestu starokrščanske bazilike. Posesti bogatega samostana so se gale celo do Červinjana. Iz samostana so širili ideje, ki so jih prinašali iz dežel onstran Alp.

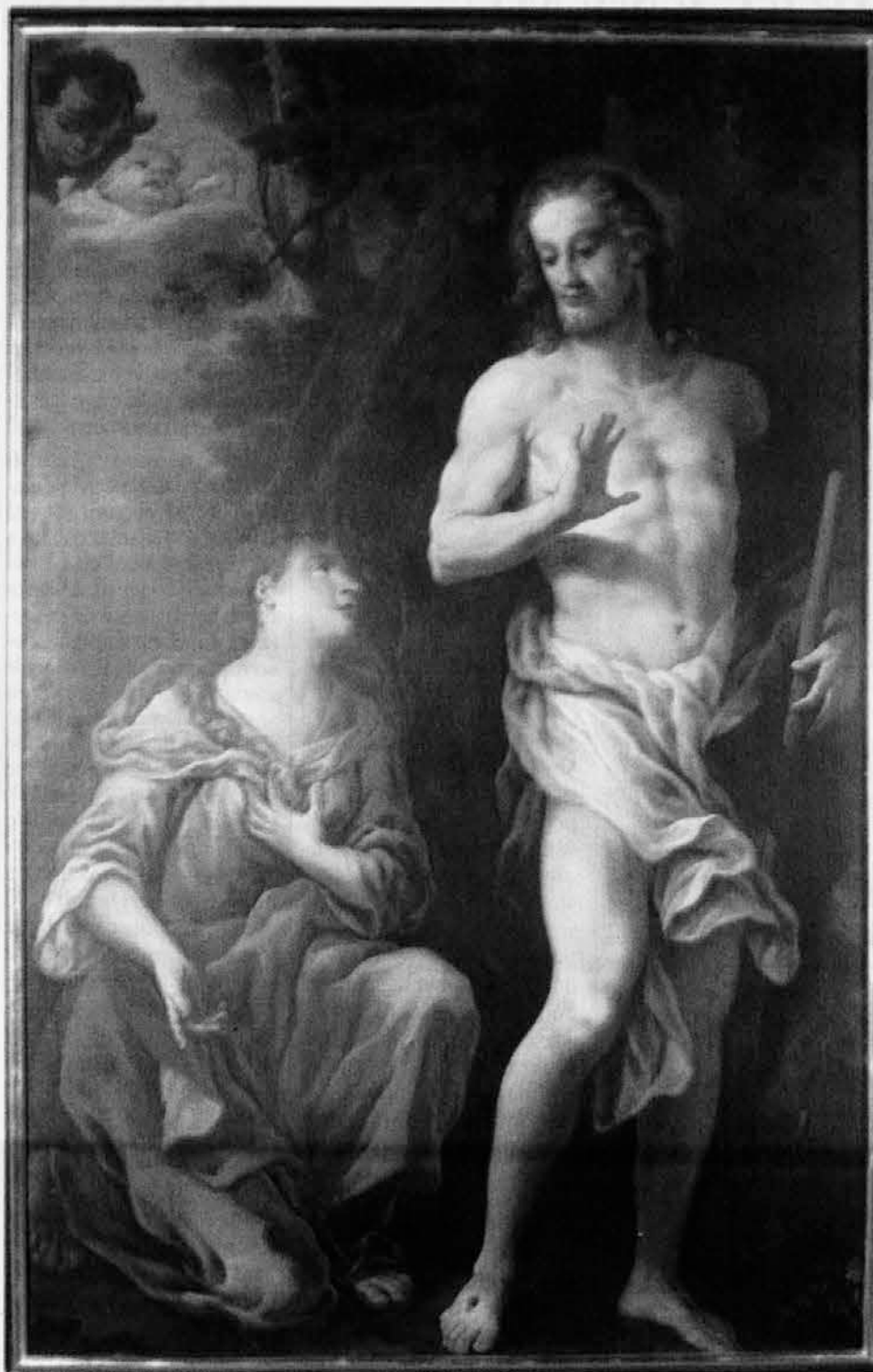
Na razstavi so najprej na ogled opisi in zgodovinske preglednice z razlago o življenju in mišljenju ljudi pred I. 1000 in po njem, o apokaliptičnem strahu ob koncu tisočletja, o kometih, strašnih kobilicah, delu menihov, kodeksih itd. V prvem nadstropju visijo na stenah preglednice vseh oglejskih in gradeških patriarhov (od prvega škofa sv. Mohorja do ukinitve 1751), portreti vladarjev, papežev in patriarhov, slike itd. Med eksponi

so tudi zlasti izdelki in denar iz Poponove dobe, saj je tedaj zelo zaživel gospodarstvo, kar dokazuje bogastvo in razkošje. Popon je bil spreten državnik in celo bojevnik. Na panoju lahko vidimo zanimiv zemljevid slovenskih in nemških naselij v Furlaniji v 11. stol., kar nam daje jasno sliko nekdanje slovenske in germanske (langobardske) prisotnosti; slovenska krajevna imena dokazujejo izvor po vrsti gozdov. Iz drugih zemljevidov je razvidno, da se je patriarhat do konca 11. stol. razširil na ozemlje današnje Slovenije, Istre in Karnije.

Za razstavo so črpali vire iz raznih kodeksov in zlasti iz zanimivih knjig De Universo ali De rerum naturis Rabana Maura, ki prinašajo veliko podatkov in miniaturnih figur o krščanstvu, vsakdanjem življenju, obrti (posebno mizarjih), kmetijstvu in drugih dejavnostih. Med gradivom so tudi pričevanja o revščini prebivalcev, boleznih, zdravstvu, prehranjevanju, pridelkih itd. Del razstave je posvečen tudi glasbi in srednjeveškemu glasbilom, ki so jih uporabljali tudi v verske namene.

Tudi ta razstava potrjuje, kako zanimiva in bogata je preteklost naše dežele.

— EPD

BAROČNA SLIKA Z VELIKONOČNO VSEBINO

NOLI ME TANGERE - KRISTUS VRTNAR

MARKO VUK

Bliza se Velika noč in ob tem prazniku se na oltarjih naših cerkva pojavijo kipi Vstalega Zveličarja, ponekod starinski in še posebej dragoceni, drugod pa mlajšega izvora v bolj serijski izvedbi podobarskih delavnic...

Eno od različic tega motiva pomeni upodobitev z naslovom *Noli me tangere* (Ne dotikaj se me), ki jo zelo zgodaj, že v začetku 14. stoletja, srečamo na Giottovi freski v Cappelli dell'Arena v Padovi.

Slike s tem motivom so znane tudi v baročni dobi, odličen primer se tako nahaja v stalni zbirki starejše umetnosti v Goriškem muzeju na gradu Kromberk pri Novi Gorici. Gre za olje neznanega avtorja v velikosti 202 x 129,5cm, ki je nastala

lo v 18. stoletju, izvira pa iz nekdanje kapele graščine Lanthieri v Vipavi. Slika nosi naslov *Noli me tangere*, lahko pa jo poimenujemo tudi kot *Kristus vrtnar*. Glavna figura na sliki je Kristus, stoječ na desni strani, ki je skoraj gol, tako da se jasno razločijo njegove rane, okrog ledij je opasan s prtom, z leve rame in prek leve roke mu pada navzdol moder plašč, v levici drži vrtnarsko lopato. Desnico je rahlo dvignil v odmaknjeno spoštljivi drži, s pogledom se zazira v Marijo Magdaleno, ki kleči spredaj na levi. Svetnica je

oblečena v dolgo krilo, je razoglava, zato še posebej prihajajo do izraza njeni dolgi lasje, s pogledom se zazira v Očetu, levico je naslonila na prsi, desnico pa je ohlapno spustila navzdol. Okolje dogajanja je temno, saj v ozadju rastejo košata drevesa v gaju, nekoliko svetlejša je le na levi strani zgoraj, kjer v globini vidimo nebo z oblaki in na njem dve angelski glavi.

V barvnem, svetlobnem in kompozicijskem pogledu gre za tipično baročno sliko s chiaro-scuro principom, saj je ozadje temno, močno osvetljeno pa je Kristusovo telo, prav tako lik Marije Magdalene, še posebej njen obraz in roke; poudarjen je mistični odnos med obema osebama. Glede kompozici-

cije opazamo križanje diagonale in vertikale s sečiščem na Kristusovem obličju, ki izžareva duhovno vzvišenost in notranji mir.

Kakor mnoge nabožne podobe ima tudi ta slika podlago v svetopisemskem besedilu, natančneje v poročilu apostola Janeza o Jezusovem vstajenju (Jan 20, 11-18). Za lažje razumevanje vsebine slike ga citiram po najnovejšem slovenskem prevodu Svetega pisma: "Marija pa je stala zunaj pred grobom in jokala. Med jokom se je sklonila v grob in zagledala dva angela v belih oblačilih. Sedela sta eden pri vzglavju in eden pri vnožju, kjer je bilo položeno Jezusovo telo. Rekla sta ji: »Žena, zakaj jokaš?« Dejala jima je: »Moje ga Gospoda so odnesli in ne vem, kam so ga položili.« Ko je to rekla, se je obrnila in zagledala Jezusa. Stal je tam, pa ni vedela, da je Jezus. Jezus ji je rekel: »Žena, zakaj jokaš? Koga iščeš?« Misli je, da je vrtnar, in mu rekla: »Gospod, če si ga ti odnesel, mi povej, kam si ga položil, in ga bom jaz odnesla.« Jezus ji je dejal: »Marija!« Ona se je obrnila in po hebrejsko rekla: »Rabuni« (kar pomeni Učitelj). Jezus ji je rekel: »Ne oklepaj se me! Kajti nisem še šel gor k Očetu; pojdi pa k mojim bratom in jim povej: Odhajam gor k svojemu Očetu in vašemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu.« Marija Magdalena je šla in učencem sporočila: »Gospoda sem videla«, in to, kar ji je povedal."

Zgoraj opisana slika in tudi številna druga umetniška dela v evropski umetnosti, ki jih je navdihovalo Sveto pismo, so dokaz, da nam je brez njegovega poznavanja nerazumljiv in težko dostopen precejšen, če celo ne večinski del naše domače slovenske in evropske umetnostne dediščine. Svetopisemska tematika pa ni samo stvar preteklosti, ampak tudi sodobnih umetnostnih prizadevanj, kar dokazuje npr. opus slavnega slikarja judovskega rodu Marca Chagalla, čigar razstava pravkar poteka na goriškem gradu. Iz polpreteklega obdobja poznamo pri nas na Primorskem kot cerkvenega slikarja zlasti Toneta Kralja, s to zvrstjo sta se spoprijela tudi Avgust Černigoj in Lojze Spacal. Tomaž Perko, Marta Kunaver, Mira Ličen Krmotič, Veselka Šorli Puc, Lojze Čemažar, Matej Metlikovič pa so tisti slovenski slikarji zrele generacije, ki se v svojem ustvarjanju lotevajo tudi verskih in svetopisemskih tem in tako na sodoben način interpretirajo krščansko sporočilo.

OB IZIDU KNJIGE JURIJ PALJKA

"NEDOREČENEMU" - PESMI O TIŠINI

DANIJEL DEVETAK

Ko sem pred leti stikal za ruskimi pesniki, sem naletel na verze manj znanega avtorja tega stoletja, ki je zapisal (prosto prevedeno): "Prijetno se počutim na soncu, in vendar to ne zadošča..." Stavek se mi je takoj zapisal na kožo. Podoben mešan občutek vedrine in hkrati tesnobe se je v meni porodil, ko sem prvič vzel v roke poezije Jurija Paljka, ki so pravkar izšle v njegovi tretji pesniški zbirki *Nedorečenemu* v založbi Goriške Mohorjeve družbe.

Težko je dodati kakšno besedo temu, kar je na predstavitvi zbirke v petek, 21. marca letos, o Paljkovih poezijah povedal g. Otmar Črnilogar, klasični filolog, izjemen humanist in izobraženec, globok poznavalec (ne samo) slovenske književnosti in - osebnosti Jurija Paljka. Govoriti o izpovednih poezijah bi bilo verjetno zmotno; treba jim je prisluhniti, kajti same nevsiljivo vabijo k razmišljanju in ne potrebujejo razlag. Zato lahko le nanizam nekaj misli ali prispodob, ki so jih "dražljive" Paljkove pesmi vzbudile v meni.

Poezije brez naslovov govorijo o človeku, ki je prebrodil svet, spoznal veliko ljudi, in vendar ostaja njegov bivanjski sogovornik tišina, v katero se v samoti zateka. Govorijo o človeku, ki se je nažrl knjig, in vendar najde moči in besede le sklonjen nad belim listom in v tišini. Govorijo o človeku, ki vsak dan plava v kalnem morju stavkov in besed, in vendar

Z leve: Jurij Paljka in dr. Otmar Črnilogar (Foto Bumbaca)

so njegove poezije čista telesca, olupljena do kosti. Pa smo pri bistvu: nedorečena in neizkričana beseda, nedodelana - nikdar do konca odkrita - podoba: ali je res to tisto, kar je v človeku najbolj skri(vnos)t(n)o, boleče in obenem svetlo, in vendar tako prisotno, da ga ni moč ne zanikati in niti do konca okusiti?

Pesmi iz zbirke *Nedorečenemu* govorijo o odsotnosti besed (molk, bel list), glasov (tišina), življenja (puščava), da bi prisotnost le-teh med nami zaživela bolj pristno, da bi ponovno dobila svoj izvirni pomen. Tišina: z njo se pesnik krega in pravda; tišina je zanj kruh, brez katerega "ne gre več živeti". Po tišini ga žeja, pa čeprav je ista tišina zanj obenem preklestvo in puščava, odsotnost milosti, dežja, "ki nikoli ne pride", odsotnost odrešujočega in plodnega blagoslova, po katerem utrujena in nepotešena pesni-

kova duša "predolgo" hrepeni. Z vsako besedo, ki mu po črnilu-krvi odteka na bel list, se pesnik bori, da bi le prebral Nemir in obdržal Tišino. Puščave se ne boji, strah in groza pa ima pred praznino, pred votlo in izpraznjeno plitvo dušo, pred duhovno bedo. Zato pesnik išče besedo, da bi lahko izlil svojo dušo; a še nerojena beseda ga peče in boli. Išče besedo, ki bi, vržena na bel list, sama spregovorila, ki bi zazvenela in zadišala po življenju, ki bi ogrela srce. Taka je zanj lahko samo slovenska beseda, edina njegova intimna govorica, "živa kakor kri".

Govorica Tišine je strašna, mogočna, a za pesnika privlačna. "Strašen si, Gospod...", se obrača na Stvarnika, ki je zanj nerazumljiv magnet. Pesnik je kot Mojzes že stal pred gorečim grmom - nemo skrivnostjo. Padel je predenj, občutil prisotnost Njega, ki je "vse in nič obenem", Njega, čigar pogled edini polni človekovo tišino. Pesnik na svoj način moli strašnega Gospoda Luči z vsako - tudi temno in dramatično - mislijo na smrt, minljivost, propadanje...

Poezije Jurija Paljka v zbirki *Nedorečenemu* dopolnjuje osem skrbno izbranih reprodukcij slik njegovega prijatelja, slikarja in arhitekta Davida Faganela. Te razodevajo strastno iskanje lepote, pravo žuborenje življenja. Nebo, kraški pejzaž, vrenje lave, mogočno skalovje, razburkan ocean, žitno polje v vetru - te in druge so silovite naravne simfonije, pred katerimi nemočni človek onemi. In čopič mladega slikarja, občutljivega za lepo, nas vabi, da teh lepote izgubimo po poti, ampak da se jim prepustimo, jih podoživljamo. Tudi David Faganel - skupaj z Jurijem Paljkom - opozarja, da, res, "so stvari, za katere je vredno živeti..."

HVALEVREDNA POBUDA DEVINSKO-NABREŽINSKE OBČINE

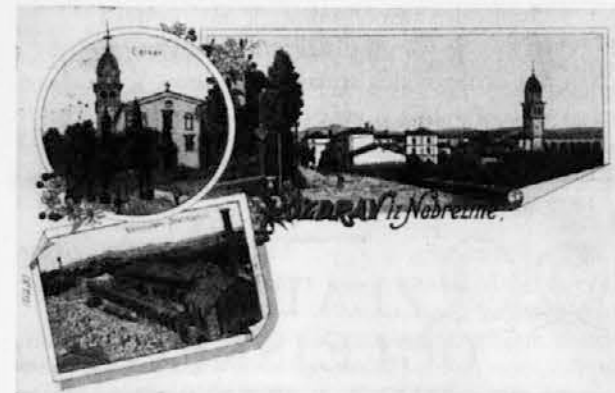
Te dni je devinsko-nabrežinska občina izdala album starih razglednic vasi občine. Razglednice so od konca prejšnjega stoletja pa vse do dvajsetih let tega stoletja. Slike so živa priča živahnih ekonomskih dejavnosti pred prvo svetovno vojno in obenem veran dokument takratnega stanja posameznih vasi.

Naravno je, da največ razglednic prikazuje Devin z gradom in razvalinami starega gradu ter sesljsko obalo s takrat enim najbolj ekskluzivnih kopališč, kjer so se visoke dame predajale sončnim žarkom, oblečene v dolga, povsem pokrita, oblačila ter še zavarovane z elegantnimi sončniki. Da ne bi slučajno pri drugem spolu vzbujale boleznega poželenja, so se predajale soncu v posebnih kopališčih, namenjenih le ženskam in seveda še nedolžnim otročičkom. Izredno zanimive so razglednice, ki nam kažejo luksuzne hotele v sesljskem zalivu, katere so obiskovali v glavnem plemiči, ki so se do vrat pripekljali s kočijami, le-te so vlekle beli lipicanci; vidimo pa tudi odkrit avtomobil, ki je v daljnem letu 1903 pripeljal svojega gospoda, ki se verjetno ni zadovoljil s počasno konjsko vprego.

Omenili bi še avstro-ogrsko mornarico, ki je na sesljskih previsnih stenah z daljnogledom opazovala, odkod se bodo prikazale laške vojne ladje. Ena najnovejših

razglednic nosi datum 1925 in nam prikazuje verjetno prvo bencinsko črpalko v občini, ki je v Sesljanu pred restavracijo *Pri gradu* (danes je na tem mestu mali trgovski center s prodajalno časopisov, brivnico, parfumerijo itd.) služila tedanjim "motoristom". Naj spomnim, da je

predvsem kulturne vrednosti, saj nam ne kaže le takratne družbene in ekonomske strukture, ampak tudi spoštljiv odnos do večjezičnosti: velika večina napisov je namreč trojezična, v slovenščini, nemščini in italijanščini. Lepo bi bilo, da bi se sedanji "vla-

nekje na mestu, kjer je danes bencinski servis Esso, stal grad, kjer je bival brat devinskega gospoda.

Tudi Nabrežina s svojo takrat pokrito železniško postajo ter s slavnim hotelom Andre (danes zdravstveni dom za pljučne bolezni) ima v albumu dostojno mesto, kot tudi kamnolomi in še posebej nekaj pogledov na vas, da si lahko ustvarimo približno sliko takratne razsežnosti naselja. Zanimive so še slike, ki nam kažejo razdejanja, ki so jih utrpeli naše vasi med prvo svetovno vojno.

Prepričani smo, da je ta izdaja izredne zgodovinske in

dajoči razred" zgledeval po pokojni avstro-ogrski monarhiji!

Naj ob koncu še enkrat pohvalimo to pobudo, ki kaže na skrb odbornice za kulturo, da se taki dokumenti ne bi izgubili, saj nam prikazujejo "skoraj pravilčno zgodbo, pa vendarle resnično preteklost, na katero ne smemo pozabiti", kot je v uvodu napisala prof. Vera Tuta Ban.

Posebej moramo omeniti, da so razglednice dali nesebično na razpolago dekan Ugo Bastianini, Adriano Princival in Igor Tuta.

AT

CHAGALLOV EKSODUS NA GORIŠKEM GRADU IN ŠE KAJ

SAŠA QUINZI

V četrtek, 20. marca, so na Goriškem gradu na pobudo občinskega odbornišva za kulturo odprli manjšo razstavo Chagallovih del. Gre namreč za sklenjeno serijo 24 barvnih litografij z naslovom *The story of the exodus* - Zgodba o eksodusu, saj je tematika povzeta iz svetopisemske Mojzesove knjige *Eksodus*. Dela so nastala v l. 1966, ko je bil slikar že v svojem osemdesetem letu starosti; posamezne prizore, ki gredo od Mojzesovega najdenja v reki Nil do drugega zapisa desetih božjih zapovedi, pa sta zbrala G. Daniel Mostow in Anne Siller iz angleškega izvoda Sv. pisma iz l. 1597. Seveda se Chagall ni omejil na golo ilustracijo dogodkov, saj mu je kot judu in umetniku, ki se je napajal ob spominu na otroštvo, na rodno Rusijo, zavezanemu sanjam, svetopisemska mistika zelo blizu ali kot je sam nekoč zapisal po obisku Palestine: "Sv. pisma nisem bral, sanjal sem ga". Prav moč, s katero podoživlja te dogodke in jih prelija v svoj pravljici in mi(s)tični svet, nas naj-

bolj prevzame ob razstavljenih grafikah.

Vzporedno poteka v judovski sinagogi še razstava *Le vitre di Gerusalemme* - Vitraže Jeruzalema. Tu so predstavljene Chagalovi načrti za vitraže v katedrali St. Etienne v Metzu od preproste skice, ki obeleži neko zamisel, vse do zaključnih risb, podlag za vitraže.

Grajski večer je bil tudi priložnost, da so sicer redki publiki predstavili še novi multi-

medialni postojanki, ki bosta v prihodnje obiskovalcem popestrieli ogled grada. V bistvu gre za dva računalnika, ki ponujata "virtualno potovanje" po goriškem srednjem veku in osemnajstem stoletju. Predstavljen pa je material, zbran ob razstavah, posvečenih podobi Gorice skozi stoletja in slikarski družini Lichtenreiterjev. Ker sodi pobuda v širše zasnovano digitalno arhiviranje goriške kulturne dediščine in njeno komercializacijo prek CD-romov, žal ne moremo prezreti dejstva, da so iz preproste malomarnosti slovenska krajevna imena napisana napačno (nasprotno so ta v razstavnih katalogih pravilno navedena).

Razstavi bosta na ogled do 20. aprila, na gradu vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 9.30 do 13. ure in od 15. do 19.30 (vstopnina 6.000 lir), medtem ko je obisk sinagoge prost, možen pa je ob torkih in četrtek med 17. in 19. uro, ob nedeljah pa med 10. in 13.

ŠTIPENDIJE SKLADA DORČE SARDOČ

UPRAVNI ODBOR SKLADA DORČE SARDOČ, ki je bil ustanovljen na osnovi naročila gospe Anne Ursini-Sardoč in ima namen pomagati potrebnim in zaslužnim mladim študentom, pripadnikom slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, razpisuje natečaj za dodelitev sledečih štipendij:

- a) dve štipendiji v znesku milijon lir za učence Zavoda za slovensko izobraževanje v Špetru Slovenov. Prošnji morata biti priložena družinski list in zadnja davčna prijava vseh družinskih članov.
- b) ena štipendija v znesku pet milijonov lir za univezitetnega študenta. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: fotokopija univezitetne knjižice z izidi opravljenih izpitov, družinski list in davčna prijava družinskih članov.
- c) ena štipendija v znesku pet milijonov lir za podiplomski študij ali specializacijo. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: potrdilo o opravljenem univezitetnem študiju s končno oceno, družinski list in davčna prijava družinskih članov.

V prošnji morajo biti navedeni podatki o eventualnih drugih štipendijah.

Zainteresirani naj dostavijo prošnje do 15. aprila 1997 v zaprti ovojnici na sledeči naslov: "SKLAD - FONDAZIONE DORČE SARDOČ" c/o Studio Legale Sanzin - Odvetniška pisarna Sanzin, ul. Diaz 11 Gorica - Gorizia. Štipendije bodo dodeljene do 15. maja 1997.

Pri dodelitvi štipendij bo upravni odbor upošteval predvsem študijske uspehe in potrebe prosilcev na osnovi 5. člena statuta sklada. Za vse potrebne informacije so na razpolago člani upravnega odbora Boris Peric (tel. 0481 - 32545), Zdravko Custrin (tel. 0481 - 387310) in Vera Tuta Ban (040 - 299632).

ODLOMEK IZ ŠE NEOBJAVLJENEGA ROMANA

"MARTIN ČEMUR"

DUŠAN JELINČIČ

Komaj sem stopil v občinsko ubožnico, že me je napadel direktor z osornimi besedami, zakaj da mu nisem nič povedal, kaj in kako sem uredil zadeve v mrtvašnici, kaj sedaj ne poznam več hierarhije in ali nimam ne spoštovanja ne čuta dolžnosti do vodilnih, in da je moral sam telefonirati v mrtvašnico, da so mu sporočili vse podatke in tekoče zadeve v zvezi s pogrebom in pokopom pokojnega. Poslušal sem ga v tišini in obenem begal naokoli z očmi. Direktor je večkrat lajal, a ni nikoli grizel. Ko je odnehal, sem le skomignil z rameni in šel v dnevno sobo, da bi poiskal Marka.

Dobil sem ga, ko je pravkar končal partijo briškole z nekim bradatim klatežem, ki je naš gost le občasno. Prosil sem ga za pogovor, on pa mi je rekel, da lahko govori tudi do jutra, le če mu plačam kozarec vina. Kupčija je bila takoj sklenjena, jaz pa sem mu iz kuhinje prinesel kozarec ter sedel pred njim. Bradatež je

medtem odšel, tako da sva bila za mizo popolnoma sama.

Marko me je prebrisan pogledal in kar sem začel: "Vem, kaj me hočeš vprašati: vedeti hočeš vse o Pavlu, ki je to noč zmrznil v parku."

Obotavljivo sem ga pogledal, rahlo povslel pogled in tiho odrezal: "Ja."

"Ni bilo težko razumeti, sicer pa, niti jaz ne vem dosti. Saj veš, da je zelo malo govoril in se zelo malo družil z nami... No, še največ z menoj, vendar sva se vsega skupaj le nekajkrat pogovarjala, in še to na kratko, mimogrede..."

"Vseeno mi povej, kaj sta govorila..." sem ga prosil.

"Skušal se bom spomniti, vendar se mi zdi, da povsem vsakdanje stvari..."

Marko je obmolnil in se zagledal nekam v daljavo. Komaj sedaj sem razumel, da ga

je Pavlova smrt prizadela, čeprav ni hotel tega priznati in se je skrival za stavki, ki so hoteli biti ravnodušni in brez čustvenih predznakov. A iz njih sta puhtela globoka žalost in nemir, ki ju Marko ni mogel zabrisati. Ta molk in zbegane oči, ki so se zasanjale v daljina in nevidna obzorja, pa so bili zgovornejši od vsakršnega zanikanja in hlinjenja.

"Ubogi Pavel," je Marko začel sam vase. "Končno je nehal trpeti..."

"Misliš, da je res trpel ali je bil nemara še srečnejši od nas?" sem mu izzivalno vrgel, da bi spodbodel njegovo zgovornost.

Marko me je pogledal; vtis sem imel, da se mu je z dna duše komaj zaznavno, a nepreklicno, začela dvigati togota. Takoj sem pomislil, da sem izbral pravilno taktiko, saj je bil Marko v ubožnici znan kot temperamenten človek.

"Marsikdo od nas potepuhov in klatežev je srčnejši od tebe ali od našega brezbarvnega ravnatelja, a zanj to ni veljalo. Bil je zelo nesrečen... Nekaj ga je neizprosno mučilo in ga nenehno žrl..."

Obmolnil je, morda le zato, ker ni bil navajen dolgo kramljati ali pa se mu je zdelo brezobzirno in nekorektno govoriti o drugih ljudeh, posebno o umrlih in takih, ki so bili obzirni in vljudni do vseh, kot je bil Pavel. Ko pa se je Marko srečal z mojimi naklonjenimi, iskrenimi in pričakujočimi očmi, je nevidno zamahnil z roko, češ, pa gremo naprej, nato nadaljeval, vendar tiše, kot da ne bi bil povsem prepričan, če ravna pravilno:

"Enkrat, samo enkrat v življenju mi je potožil, da je rasel brez ljubezni in da je to glavni in pravzaprav edini razlog, zakaj je zavozil svoje življenje. Pravil mi je, da je vse v tem, če si ali nisi, ko si bil še otrok, imel človeka, ki bi ti nudil toplino... In da če je takrat nisi dobil, lahko kasneje prejmeš vso toplino, naklonjenost in ljubezen tega sveta, v tebi ostane večni mrz. In mrz ga je tudi pogubil..." je Marko žalobno rekel, zadnje besede pa so se mu skoraj zlomile v ustih, da jih je moral ponoviti, ker je mislil, da jih nisem slišal.

"Veš, čuvajček," Marko me je vedno tako klical, a bilo je to prijateljsko, ne omalovažujoče nazivanje, "po mojem je človek vedno podoben svoji smrti... In Pavel je lahko umrl le sam in zapuščen v neki mrzli zimski noči, ko so bile zvezde na nebu, ki so se mu smehljale, on pa je zaradi večnega hlada v duši občutil ta smehljaj kot roganje..."

Marko je izpil kozarec slabega črnega vina, me odločno zaprosil, "prinesi mi drugega, če hočeš, da nadaljujem," ko pa sem se vračal s kozarcem, sem opazil, da si briše solze. Edine solze za Pavla... Počakal sem pri vhodu v dnevno sobo, da bi Marko spet pridobil svojo uravnovešeno in dostojanstvo, za katerega je imel velik občutek, nato sem se mu spet približal.

DALJE

TRAVNIK, 20. MAJA 1984

VIDEOKASETA TRAVNIK 1984

Zborovanje na goriškem Travniku 20. maja 1984 je že prešlo v zgodovinsko zavest zamejcev z svojo simboliko in sporočilnostjo, a tudi z nostalgijo...

Spominjamo se ga z mešanimi občutki samozvesti, da smo ga bili tedaj sposobni pripraviti in speljati do uspešnega zaključka in namišljene (dokaj jokave) nemoči, da bi sedaj ne "spravili skupaj" česa podobnega.

Poleg vsega ostalega so tedanji prireditelji pomislili tudi na arhivske potrebe. Zato obstajata sedaj dokaj bogata dokumentacija s fotografskimi posnetki in ljubiteljsko izdelan film. Škoda bi bila velika, če bi se po nerodnosti film izgubil ali pokvaril. Zato je Pokrajinski odbor SKGZ naročil in sedaj izdaja videokaseto, ki jo ponuja hkrati s ponatisom vseh govorov takratnih predstavnikov manjšine, uvodnikom Primorskega dnevi-

ka, brzojavko državnemu predsedniku Pertiniju in besedilom Puntarske, ki je vsekakor izražala takratno vzdušje. Videokaseta, ki jo je tehnično izdelal Hijacint Jussa na osnovi filmskega traku Super 8 Zdenka Vogriča, tedanjega zadolženega ljubiteljskega snemalca dogajanja, je izšla v omejenem številu izvodov, da bi se izognili njenemu skladiščenju v omarah.

Vsekakor jo zlasti udeleženci, sicer pa vsi zainteresirani, dobite na goriškem in tržaškem sedežu SKGZ, da si obudite spomin, ponovno podoživite tisto nedeljsko dopoldne, posredujete mlajšim živo informacijo o dogodku in si zagotovite arhivsko gradivo, ki postaja iz petletja v petletje dragocenejša. AR

9

ČETRTEK
27. MARCA
1997

VENO PILON PRI NAS

Kulturni center Lojze Bratuž namerava predstaviti v sodelovanju s Pilonovo galerijo in z Goriškimi muzeji širši javnosti Pilonovo umetnost.

V Sloveniji so se na stoletnico umetnikovega rojstva spomnili z razstavami v Ajdovščini, Ljubljani in Mariboru. Da bi spoznali tudi umetnine, ki so v zamejstvu, se vodstvo Kulturnega centra obrača na vse lastnike kakega Pilonovega dela s prošnjo, da bi pripomogli k bogatejši razstavi in omogočili novejši pregled umetnikov zapuščine pri nas.

Za informacije Vas prosimo, da pokličete Kulturni center Lojze Bratuž (tel. 0481/531445).

"So stvari, za katere je vredno živeti..."

Izšla je tretja zbirka poezij Jurija Paljka z naslovom NEDOREČENEMU.

Bogatijo jo reprodukcije slik arh. Davida Faganela. Najdete jo lahko v naših knjigarnah.

NEMŠKA UNIVERZA IN DANASNJI TRENUTEK (1)

JOŠT ŽABKAR

PROF. DR. JOŠT ŽABKAR, DOCENT NA ODDELKU ZA ROMANISTIKO NA UNIVERZI V HEIDELBERGU V NEMČIJI, NAM JE POSLAL DALJŠI PRISPEVEK O NEMŠKI UNIVERZI NEKDAJ IN DANES. ZANIMIV ČLANEK BOMO OBJAVILI V NEKAJ ŠTEVILKAH NAŠEGA LISTA. - Ured.

Kot v Italiji, Franciji ali v Avstriji, tako je tudi v Nemčiji nastalo po drugi svetovni vojni veliko novih univerz, tehničnih univerz in visokih šol. S socialnega vidika to pomeni, da sinov in hčera ne pošilja na univerzo samo intelektualno meščanstvo z dobrimi zaslugi, ampak tudi nižje plasti meščanskega sloja. Konkretno govorjeno: ne študira samo sin zdravnika, inženirja in gimnazijskega profesorja, ampak tudi sin občinskega uradnika na podeželski občini.

Nekoč mi je padlo v glavo, da bom kontroliral ali študentke in študenti iz podeželskega okolja boljše ali slabše pišejo kot študentke in študenti iz mestnega okolja. Prebral sem vse referate (pismena dela, okoli 15 strani, ki jih morajo spisati doma), jih ocenil, dal rede in ko so študenti prišli v uradno sobo po svoje spise, sem vsakega vprašal, kakšen poklic imata mati in oče. Redi so bili pri meščanskih sinovih in hčerkah višji kot pri ostalih.

Pri vsem tem pa je treba pripomniti, da ob koncu študijev te razlike ni več. Tam ne odloča več socialno okolje, ampak večja ali manjša pripravljenost in delavnost.

Problem na univerzi je za učno osebo kot tudi za študentke in študente eden - čas. Siliti študentsko populacijo, naj hitro študira? Ali se pri tem ne tvega, da vse ostane površinsko? In kaj, če se hitro študira, pa so dokončni redi slabši? Kdo te bo sprejel v službo? Študentka, ki je pred dvajsetimi leti absolvirala svoje študije, je kar precej lahko dobila službo na tej ali oni gimnaziji. Danes službo na tej ali oni gimnaziji dobi zelo težko. Absolventi naravoslovnih ved so še pred nekaj leti lahko dobili službo v industriji. Danes fizik s krasnimi končnimi redi in specializacijo v Nemčiji, na Japonskem in v Franciji kar težko dobi stalno službo. Iz zagate lahko kdaj pomaga velika fleksibilnost. Študentka konča dobro študij angleščine, italijanščine in francoščine na univerzi v Heidelbergu. Potem dela v turistističnem uradu.

Potem je vodič in tolmačica za tri jezike, ki jih pozna, v mali industriji petindvajset kilometrov od Heidelberga, vozi se vsak dan gor in dol, plačana je na podlagi ur dela. Potem dobi mesto kot začasna voditeljica oddelka za jezike na ljudski univerzi v zakotnem mestecu na nameškem severu. Alternativa je: sprejeti ali ne. Mestece je, kot rečeno, zakotno, ambient je totalno nepoznan in skrajno verjetno dolgočasen. Mesto je sprejela. Oddaljenost od nje domačega Heidelberga je približno 500 kilometrov. Zbrala je precej izkušenj in končno dobila lepo mesto v Hamburgu.

Po mojem mnenju je dosti dobrih izglede za dobro službo, če se upoštevajo in uresničujejo različni faktorji. Treba je relativno hitro zaključiti študije. Med študijem in na zaključnih izpitih je treba imeti zadosti dobre ocene. Treba je biti fleksibilen in ne iskati samo en tip službe. In ne iskati službo samo v prijetnih krajih. Treba je biti tako prožen, da se v začetku ne sprejmejo samo delovna mesta, o katerih se je sanjalo med študijem. Ugrizniti je treba tudi v kislja jabolka in pri tem pač upati, da bodo postala sladka. Sprejeti je treba tudi službe, ki ne odgovarjajo nujno kvalifikaciji, ki jo je dala univerza, in pač iskati nove možnosti. Vedno znova se odpirajo nova vrata in nove možnosti. Tako dobi študij na univerzi smisel.

DALJE

INTERVJU / PETER MOČNIK

"PODPRIMO EDINE MOŽNE ALTERNATIVE ZA PRIHODNOST SLOVENCEV!"

Peter Močnik je bil na seji pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti za Tržaško v sredo, 19. marca, potrjen za pokrajinskega tajnika te stranke. To se je zgodilo v času, ko je SSK ponovno postavljena pred volilno preizkušnjo, saj se bližajo predčasne volitve za obnovo tržaškega občinskega sveta. O položaju stranke in bližajočih se volitvah smo mu postavili nekaj vprašanj.

Kakšno je "zdravje" SSK na Tržaškem?

Zdravje je hvala Bogu še dovolj močno. Stranka je še v stanju preživeti izkušnje, kot so občinske volitve. Ne moremo pa se skrivati pred dejstvom, da je v stranki še veliko neizkoriščenih možnosti in da je morda tudi potrebno nekoliko izpiliti organizacijo, zlasti kar se tiče delovanja sekcij na teritoriju, mladine in torej strankine baze. Mislim, da bo glavna skrb po tržaških občinskih volitvah ta, da se stranka ponovno poveže s svojo bazo, s teritorijem, da zopet skuša poslušati ljudi ter njihove želje in potrebe. Če bomo v tem uspeli, potem bo zdravje SSK na Tržaškem res odlično.

Odstop župana Illyja je pripomogel, da bodo v tržaški občini 27. aprila predčasne volitve. Kako ocenjujete to županovo potezo in dosežanje delovanje občinske uprave?

Podčrtati je treba, da župan Illy ni odstopil, ker bi bil skregan z večino, ki ga je podpirala. Enostavno je izkoristil strateški trenutek, zato da je postavil na novo drugo kandidacijo in s tem prehitel vse razne bloke, ki so nastajali okoli njega in ki bi lahko

potem ubrali različne poti. Mislim predvsem na Pol svo-boščin, na nacionalistično desnico, ki bi novembra gotovo bila bolj enotna kot danes in bi nastopala z drugačnimi kandidati, kot so npr. neofašist Sergio Dressi in neki Donaggio, ki je lahko tudi izkušen politik, gotovo pa ni osebnost, okoli katere bi se lahko v Trstu vsi zedinili. Illy pa je deloma prehitel tudi Oljko, v kateri so se že pojavljali kritični glasovi proti njemu in njegovi upravi. Zato je postavil tudi Oljko pred izvršeno dejstvo in jo prisilil, naj ga podpre, tudi zato, ker v tem trenutku nima boljše izbire. Drugo vprašanje je sedaj, kako bo delovala občinska uprava. Doslej so poleg nekaterih dobrih odbornikov bili tudi drugi odborniki, ki pa niso dali posebnega pečata občinski upravi. Njihovo delo bo treba kritično oceniti in županu - če bo ponovno izvoljen - počasi dokazati, da so tudi boljši ljudje na razpolago.

Stranke leve sredine bodo - vključno s SSK - na občinskih volitvah enotno nastopile pod simbolom Oljke. Za kaj se boste kot stranka zavzemali?

Pogajanja za enoten nastop so bila res blazno težka. Vendar se vse stranke prikažejo pred volivci enotno, z enotnimi listami - tudi v rajon-

FOTO KROMA

skih svetih - in enotnim programom, ki je tudi program župana Illyja. Mislim, da je za naše volivce to izrednega pomena. Važno je tudi - in SSK se je in se bo pri tem absolutno zavzemala - da se ne izgubi po poti tista skrb za razvoj slovenske narodnostne skupnosti in njenih ustanov v tržaški občini in da ne bo torej prišlo do izgube tega, kar smo s težavo pridobili.

Katera bo glavna tema volilne kampanje?

Mislim, da se bo volilna kampanja res odvijala kot bitka med tem, ali se bo nacionalistična desnica v Trstu vrnila na oblast ali bo ostala iz te oblasti izrinjena še za nadaljnja štiri leta. Če bi se druga možnost uresničila, bi verjetno zadali smrtni ali zelo močni udarec nacionalizmu v Trstu, ker bi se liberal-

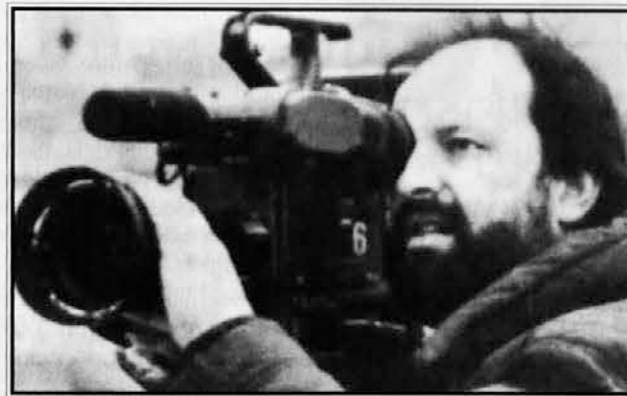
na in ekonomska desnica, ki se zbira okoli župana Illyja, povzpela nad nacionalistično desnico. Problem pa je, kako bo koalicija Oljke živela in delovala s to ekonomsko desnico, ker seveda izhaja iz drugačnih predpostavk, in kako bomo mi s temi težavami nastopali in skupaj delovali. Upam, da bodo županov program in ljudje, ki si jih je izbral, tako zreli, da nam bo uspelo res delovati uspešno in konkretno, tako da se bo bodisi zadostilo socialnim zahtevam naših ljudi, hkrati pa postavilo temelje za nov ekonomski vzpon Trsta v mednarodnem evropskem kontekstu.

Kako bo izid volitev vplival na življenje tržaških Slovencev?

Te volitve so zelo pomembne. Če se uveljavi nacionalistični blok, bi Slovenci nazadovali vsaj za deset let. To pomeni tudi, da bi se Trst izoliral in bi bili torej Slovenci dvakrat osiromašeni, namreč v narodnostnih pa tudi v človeških in socialnih pravicah. Zato mislim, da bodo morali Slovenci resno premisliti o tem, ali ima smisel razmetavati glasove, ker smo skregani s tem ali drugim, ali je bolj koristno za nas, da najprej sami sebe ohranimo kot narodnostno in človeško skupnost. Zato upam in pozivam, naj gredo naši ljudje strnjeno volit, tudi če so skregani z oblastjo, zato, da bodo to oblast sami spremenili, kot jo želijo. Zato so volitve, stranke in demokracija. Če bomo samo skregani, bomo ostali v slabem položaju in se še bolj jezili. Če bomo pa hoteli na našo jezo pozitivno izkoristiti, bomo šli na volitve in podprli edine možne alternative, ki dajo neko prihodnost tržaškim Slovincem.

DVE POBUDI OB TRETJI OBLETNICI UMORA MIRANA HROVATINA

Ob tretji obletnici umora Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina se je podjetje Videoest v sodelovanju z Novo tržaško kreditno banko in družbo Alpe Adria Cinema odločilo za dve pobudi, ki so ju predstavili v četrtek, 20. marca, na tiskovni konferenci v časniškem krožku v Trstu. V sodelovanju z NTKB je podjetje Videoest izdalo dve štampiljki za mlade, ki želijo postati snemalci. Vsaka štampiljka znaša 3 milijone lir in se lahko uporabi v roku šestih mesecev. Prošnje je treba oddati na naslov podjetja Videoest, ul. Colombara di Vignano 27, 34015 Milje do 15. septembra 1997. Podjetje Videoest in Alpe Adria Cinema pa sta dali tudi pobudo za ustanovitev natečaja Miran Hrovatin, ki je namenjen šolam in univerzi v tržaški pokrajini. Gre za oblikovanje 15-minutnega dokumentarca na prosto tematiko. Prošnje je treba oddati na isti naslov do 30. septembra 1997.

pendija znaša 3 milijone lir in se lahko uporabi v roku šestih mesecev. Prošnje je treba oddati na naslov podjetja Videoest, ul. Colombara di Vignano 27, 34015 Milje do 15. septembra 1997. Podjetje Videoest in Alpe Adria Cinema pa sta dali tudi pobudo za ustanovitev natečaja Miran Hrovatin, ki je namenjen šolam in univerzi v tržaški pokrajini. Gre za oblikovanje 15-minutnega dokumentarca na prosto tematiko. Prošnje je treba oddati na isti naslov do 30. septembra 1997.

OB PRAZNIKIH VOŠČIJO

„Locanda Mario,“

DRAGA (BAZOVICA)
TRST TEL. 040 - 228173

BAR - VRT - SOBE
Specialitete ŽABE - POLŽI - DIVJAD
ZAPRTO OB TORKIH

TRATTORIA / GOSTILNA
GRUDEN

SEMPOLAJ 49, TEL. 040 - 200151

Bar-Buffer-Pizzeria

»da RINO«

Fabrizi Erino

Zaprto ob nedeljah

OPČINE - Narodna ul. 65, tel. 040-213821

Pizzeria-Bar-Gostilna

»VETO« snc

Debenjak Nada in
Fabrizi Erino

Zaprto ob torkih

Peč na drva

OPČINE - Proseška ul. 35, tel. 040-211629

GOSTILNA
Sardoč

vošči vesele
velikonočne
praznike

PREČNIK 1/B, tel. 040-200871

OO
DANEV

praznjenje greznic in čistilnih naprav, čiščenje
odtočnih kanalov z vodnim pritiskom,
vzdrževanje in popravila čistilnih naprav

OPČINE - Ul. delle Peonie 3
Tel. (040) 211336 - 213592
Fax (040) 214802

POHIŠTVO
PUPIS
SESLJAN
in POHIŠTVO
ARCOBALENO
DEVIN

Kakovostna izbira modernega,
stilnega in rustikalnega pohištva

Zidarič s.n.c.

PAPIRNATI
PROIZVODI
ČISTILA

NABREŽINA 120
Tel. 040-200232

ŽELEZNINA

TERČON

NABREŽINA 124
Tel. 040-200122

NUOVA

Tecnoutensili s.s.

Železnina, orodje,
stroji za poljedelstvo,
nadomestni deli

OPČINE - Proseška 7

PODJETJE

Koršč

vošči vsem odjemalcem,
prijateljem in znancem
vesele velikonočne praznike

TRST - Ul. S. Cilino 38
tel. (040) 54390

optika malalan

OPČINE
Proseška ulica 6
Tel. (040) 213957
Fax (040) 213955

PRED VELIKO NOČJO

ŠKOF RAVIGNANI V DSI

IVAN ŽERJAL

Peterlinova dvorana Društva slovenskih izobražencev je bila v ponedeljek, 24. marca, nabito polna. Prvič se je v teh prostorih kot gost DSI mudil novi tržaški škof Evgen Ravignani, ki je prisotnim podal velikonočno misel in voščilo. Ob tej priložnosti so tudi odprli fotografsko razstavo Maria Magajne o srečanjih pokojnega škofa Lovrenca Bellomija s tržaškimi Slovenci.

Osrednja misel škofa Ravignanija, ki ga je v imenu DSI predstavil in pozdravil Tomaž Simčič, se je dotikala priprav Cerkve na leto 2000. Letos si je Cerkve zadala nalogo, da ponovno odkrije osebnost Jezusa Kristusa kot božjega sina. V tem okviru je treba tudi ponovno odkriti zakrament sv. krsta kot temelja krščanskega življenja.

Tudi tržaška Cerkva se pripravlja na proslavljanje jubilejnega leta 2000. Tako je bilo na prvo postno nedeljo, 16. februarja, v cerkvi sv. Antona Novega skupno slovensko-italijansko slavlje božje besede, v nedeljo, 6. aprila, bodo v stolnici sv. Justa verniki ponovno odkrili milost svetega krsta, nekje proti koncu maja pa bo srečanje, posvečeno edinosti med kristjani različnih veroizpovedi.

Novi tržaški škof je v pogovoru z udeleženci nanizal nekaj svojih misli in stališč, ki se dotikajo tako širše verske problematike kakor tudi specifično krajevne stvarnosti. Tako je npr. dejal, da je treba ovrednotiti različnosti. Spoštovanje različnosti ustvarja namreč pravo edinost

Z desne: tržaški škof Evgen Ravignani, predsednik DSI Sergij Pahor, fotograf Mario Magajna (Foto Kroma)

ZAHVALA SVK
PO OLJČNI
NEDELJI

Glavni odbor Slovenske Vincencijeve konference in vsi člani in članice Slovenskih Vincencijevih konferenc iz raznih župnij na Tržaškem

se iskreno zahvalujemo vsem dobrotnikom, ki so nam pomagali ob oljčni nedelji: dobrim ljudem, ki so oljke darovali; gospem, ki so priskočile na pomoč pri pripravljanju oljčnih vejic in popestrile veselo družbo ob tem delu; vsem, ki so ob prejemu okrašene oljčne vejice segli v žep in darovali za po-

in je obogatitev; če pa se različnosti ne spoštujejo, potem pride do poplitenja.

Ustavil se je tudi pri problemu nalog duhovnikov, ki bi se morali več posvečati svoji duhovniški in pastoralni službi. Določene stvari, kot npr. katehezo, vodenje skupnosti v molitvi idr., lahko opravljajo laiki. Škof je tudi dejal, da mora priti med Slovenci do duhovniških poklicev. Pri tem je poudaril pomen mladinske pastoralne. Duhovniki morajo slediti mladim Slovincem, treba pa je tudi spodbujati mlade italijanske duhovnike, naj se resno naučijo slovensko.

Pogovor med škofom in udeleženci se je dotaknil tudi nekaterih globljih verskih in etičnih vprašanj. Srečanja v DSI se je udeležilo tudi nekaj pomembnih oseb, kot so npr. podpredsednik deželne sveta Miloš Budin, slovenski konzul v Trstu Tomaž Pavšič in deželni tajnik SSK Martin Breclj.

trebne osebe. Člani Slovenske Vincencijeve konference lahko pomagamo ubogim samo z darovi dobrotnikov. Zanje bo v kratkem darovana sv. maša.

Vsem dobrotnikom in bralcem želimo blagoslovljeno in veselo velikonočno praznovanje!

NM

KRAŠKI PARK

VKLJUČITI TUDI DRUGE
REALNOSTI V DEVINSKO-
NABREŽINSKI OBČINI!

ERIK DOLHAR

Proseškim jesarjem
športni center pri Brščikih?

V torek, 18. t.m., je devinsko-nabrežinska občina priredila v Sesljanu informativni sestanek o izvajanju deželnega zakona o Kraškem parku in o zaščitnih naravnih rezervatih. Za omizjem sta sedela župan Giorgio Depangher in predsednik Kraške gorske skupnosti Ivo Širca.

Župan je spregovoril o načrtovanju novega občinskega regulacijskega načrta v povezavi s projektom Kraškega parka, o katerem je prvič v devinsko-nabrežinski občini in po prvi konferenci o uslugah parka v Vidmu podrobneje spregovoril Širca. V dolgi razpravi se je oglasilo veliko prisotnih, vse posege pa je povezovala skupna nit: v park naj se vključijo tudi tista specifična področja, ki so tako značilna za edino obalno obči-

no v Kraškem parku, kot je predvsem popolnoma zapuščen izliv Timave pri Šivanu (na sliki), in sploh ves obalni pas od tod po gozdu Černičje pri Devinu, peš-poteh Rilke in Tiziana Weiss vse do nabrežinskega brega in Brojence. Upoštevajo pa naj se predvsem zahteve domačega prebivalstva, še zlasti v obliki srenj in komunel, ki naj bodo kot subjekt vključene v večplastno upravo Kraškega parka, ki je bil zaenkrat dodeljen le Kraški gorski skupnosti.

Tržaški občinski svet je medtem pred kratkim vključil v svoj urbanistični načrt tri projekte iz t.i. deželnega zakona o Krasu (protivrednost za sinhron). Gre za športni strukturi ob nogometnih igriščih v Trebčah (Primorec) in v Bazovici (Zarja) ter športno središče *Ervatti* pri Brščikih. Ta je trenutno v devetletnem najemu športnega združenja *Portuale*, po novem pa naj bi ga prevzel proseški jurski odbor.

Zapuščeni izliv Timave pri Šivanu

in je obogatitev; če pa se različnosti ne spoštujejo, potem pride do poplitenja.

Ustavil se je tudi pri problemu nalog duhovnikov, ki bi se morali več posvečati svoji duhovniški in pastoralni službi. Določene stvari, kot npr. katehezo, vodenje skupnosti v molitvi idr., lahko opravljajo laiki. Škof je tudi dejal, da mora priti med Slovenci do duhovniških poklicev. Pri tem je poudaril pomen mladinske pastoralne. Duhovniki morajo slediti mladim Slovincem, treba pa je tudi spodbujati mlade italijanske duhovnike, naj se resno naučijo slovensko.

Pogovor med škofom in udeleženci se je dotaknil tudi nekaterih globljih verskih in etičnih vprašanj. Srečanja v DSI se je udeležilo tudi nekaj pomembnih oseb, kot so npr. podpredsednik deželne sveta Miloš Budin, slovenski konzul v Trstu Tomaž Pavšič in deželni tajnik SSK Martin Breclj.

trebne osebe. Člani Slovenske Vincencijeve konference lahko pomagamo ubogim samo z darovi dobrotnikov. Zanje bo v kratkem darovana sv. maša.

Vsem dobrotnikom in bralcem želimo blagoslovljeno in veselo velikonočno praznovanje!

NM

SEIBOFLEX S. N. C.
DI SEGULIN
FOTO - CINE - VIDEO

34122 TRST - Ul. Mazzini 51/B
Tel. / Fax 040 - 636300

MIKOLJ
Urarna - Zlatarna
... od leta 1925
Trst - Campo S. Giacomo 3
Tel. 040 - 7606483

GRMADA S.R.L.
34133 TRST - ULICA CICERONE 2
TEL. (040) 362571 - 362885
TELEFAX (040) 362667

TURISTIČNI URAD

AURORA

KAKO INVESTIRATI
DANES?
Dr. Stojan Pahor
✓ INVESTICIJSKI SKLADI
✓ HRANILNA PISMA
✓ "SICAV" ZA NALOŽBE V SVETOVNA GOSPODARSKA ŽARIŠČA
✓ ŽIVLJENJSKA IN VSE DRUGE OBLIKE ZAVAROVANJ
TRST - Foro Ulpiano 3, tel. (040) 371019, (fax) 369863

chromas IMPORT-EXPORT
PRODAJA NA VELIKO IN DROBNO
PORCELAN, KRISTAL, JEDILNI PRIBOR, POSODA
POROČNI SEZNAMI DARIL
BAZOVICA - Ul. Kosovel 9, tel. (040) 226905
Tel. in Fax (040) 226818

Gold Market

Ulica Mazzini 9/E - TRST
tel. 371075

SADJE - ZELENJAVA
SELF-SERVICE
KATJA

34016 OPČINE - Trst
Narodna ulica 46
Tel 040/211-092

KNJIGARNA IN
PAPIRNICA
FORTUNATO

Na voljo izbira
cerkvenih predmetov

TRST - Ul. Paganini 2
Tel. (040) 630460

FIORI
Mara
CVETLICE

Ulica 1. Gruden 48
Tel. 040/226517
Bazovica (Trst)

Raznovidna
darila
Velika izbira cvetja
za razne priložnosti

draguljarna
malalan

OPČINE - Narodna ul. 28
Tel. (040) 211465

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 635454

VOŠČI VSEM OBISKOVALCEM,
LJUBITELJEM KNJIGE IN
UMETNOSTI VESELO VELIKO NOČ!

OB PRAZNIKIH VOŠČIJO

SLAŠČIČARNA

*Saint Honoré'*Parfait, mousse in hladne torte
Čokoladni izdelki vseh vrst
Nepremagljive skušnjave v vseh letnih časih

Zaprto ob nedeljah popoldne in ponedeljkih

OPČINE - Proseška ul. 2, tel. (040) 213055

Cremcaffè

želi svojim cenjenim strankam
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKEGENERALI
Assicurazioni Generali S.p.A.

Trst - Ulica Genova 14

Tel. 040 - 631434 / 5

Fax 040 - 632787

Opčine - Ulica dei Salici 1

Tel in fax 040 - 211489

N
BCTKBnuova banca di credito di trieste
nova tržaška kreditna bankaGruppo Bancario
BANCA
ANTONIANA POPOLARE VENEZIAOd
danes
z vami!EUROSAVA S.r.l.
Ul. Cicerone 8
34133 TRST
Tel. 040/361177
Fax 040/361839

DISTRIBUTER PNEVMATIKE

Sava

Našo pnevmatiko dobite pri:

Stolli Gomme
ul. Gambini 4 - TrstStazione Esso di Lonza & Cogliervina
S.S. 202 KM - OpčineKomjanc Luigi
Ul. Rossini - GoricaOPENSKI KONCERT PRIMORSKA
POJE NAVDUŠIL ŠTEVILNE
POSLUŠALCE

Na Oljčno nedeljo je bil v nabito polni dvorani Prosvetnega doma na Opčinah koncert v okviru revije Primorska poje 97, ki sta ga priredila Zveza slovenskih kulturnih društev in Slovensko kulturno društvo Tabor z Opčin. Nastopili so mešani pevski zbor Društva upokojencev iz Kopra, moški zbor Soča iz Nove Gorice pod vodstvom Marjana Cigliča, MoPZ Fantje izpod Grmade pod vodstvom Iva Kralja (na sliki), MePZ Sv. Peter pod

vodstvom Danjela Grbca, MePZ Štandrež pod vodstvom Tiziane Zavadlav in zbor Jacobus Gallus pod vodstvom Janka Bana.

Zelo številna udeležba občinstva je dokaz, da je openski koncert odlično uspel. Bil je res velik praznik petja, saj so se zbori predstavili s širokim in bogatim izborom pesmi predvsem iz slovenske, a tudi iz tuje glasbene zakladnice. Spored koncerta, ki ga je povezovala Alda Sosič, je navdušil številne poslušalce, ki so na svoje domove odšli z lepimi občutki in s prepričanjem, da bo pevska tradicija med našimi ljudmi še dolgo živela.

PRAZNOVANJE
SV. JOŽEFA
V SESLJANU

Ko sem se - še kot otrok - v zgodnjih petdesetih letih preselil v Sesljan, takrat še majhno vas, me je najbolj presenetilo praznovanje sv. Jožefa, takrat še zapovedanega praznika. Mala grajska kapela, ki je postala vaška cerkev, je bila na tisti dan praznično opremljena, slovesne maše pa se je udeležilo veliko število domačinov in prebivalcev okoliških vasi, tako da je moral velik del udeležencev ostati kar zunaj cerkve. Pravili so, da je bil v preteklosti na ta dan tudi dobro obiskan sejem. Pri slovesni peti maši je pel domači, sicer skromni, cerkveni pevski zbor, okrepjen s prostovoljci iz bližnjih vasi. Župnik iz Mavhinj (kamor spada Sesljan), zadovoljen nad obiskom, je vernikom priporočal, naj bi bil obisk svete maše tudi ob navadnih nedeljah podobno tistemu.

Minila so leta, desetletja, sv. Jožef je po odloku ministrskega predsednika postal skupno s sv. Petrom in Pavlom svetnik druge vrste, celo dodali so mu soimenjaka, ki naj bi prvega maja skrbel, da bi imeli tudi delavci svojega zavetnika. Sesljan torej ni več tako slovesno praznoval svojega svetnika, saj so med drugim, predvsem zaradi pomanjkanja duhovnikov, nedeljske maše postajale vedno bolj redke. Ljudje so postajali versko bolj hladni z izgovorom, da nimajo časa, ali pa iz mode, ki so jo širile "levi-

čarske" ideje. Vsi smo neke postali bolj brezbržni in smo pozabljali celo na tiste redke nedeljske maše, ki so jih občasno darovali posamezni duhovniki, saj je bilo potem, ko je dr. Markuža prevzel tudi zgoniško faro, težko dobiti razpoložljivega duhovnika. Stvari so se izboljšale, ko je za dobo treh let prišel na okrevanje p. Janko, ki je opravljal v Sesljanu vsako nedeljo nedeljske pobožnosti. Tudi to se je končalo in danes smo tisti maloštevilni Slovenci, ki smo prisostvovali nedeljskim mašam, ostali spet sirote, katerih se občasno, z veliko samoodpovedjo, usmili gospod Giorgio, ki nam je prav za sv. Jožefa, pa čeprav je bil delavnik, pripravil prijetno presenečenje.

Vsredo je bila ob 19. uri sesljanska cerkev nabito polna, skoro kot v starih časih, presenečenje pa je bilo popolno, ko smo okrog starega harmonija videli slivensko-šempolajski cerkveni zbor, ki je pod vodstvom požrtvovalnega in neutrudnega mladeniča Iva Kralja odlično pel peto sveto mašo. Marsikomu se je ob poslušanju mogočnih pesmi raznežilo srce. Vsi smo bili navdušeni in

hvaležni zboru ter seveda duhovniku za nepozabno doživetje. Med stiskom rok, ko si ob koncu maše zaželimo mir, je bila opazna odsotnost prof. Ježa, sicer rednega obiskovalca sesljanske maše, ki se je prav te dni vrnil iz bolnišnice in je doma na okrevanju. S tega mesta mu želim, tudi v imenu vseh, ki ga cenijo, da bi se čim-

prej živahen - kot vedno - vrnil med nas in svoje prijatelje in znance.

Ob koncu še ugotovitev. Naša skromna cerkev postaja vedno manj naša, saj so italijanske maše vedno bolj obiskane kot slovenske, zato mislim, da smo kot Slovenci, domačini, dolžni s svojo prisotnostjo pri maši izkazati svojo hvaležnost duhovniku in tistim, ki se trudijo, da se sploh še ohranja slovensko bogoslužje v tej nekoč slovenski vasi, ki pa je danes popolnoma spremenila svojo narodnostno podobo.

ANTEK

Tudi letos bo v župnijski dvorani
v Nabrežini tradicionalna

VELIKONOČNA RAZSTAVA

- **pirhov**, delo priznanih slikarjev in naše mladine, pa tudi iz daljnih dežel;
- **krušarice** iz etnografskega muzeja v Šklednju (slikoviti in težki časi naše preteklosti).

RAZSTAVA BO ODPRTA OD 30. MARCA DO 13. APRILA VSAK DAN - RAZEN V SREDO IN ČETRTEK - OD 16.30 DO 19. URE.

ŽUPNIJA SV. JERNEJA - OPČINE
SLOVENSKA PROSVETA - TRST

organizirata

DOBRODELNI KONCERT

ki bo 13. aprila 1997 ob 20. uri v openski cerkvi z nastopom priznanega tria *Barocco forte* iz Ljubljane. Nastopili bodo operna pevka Olga Gracelj, trobentar Stanko Arnold in orglar ter čembalist Maks Strmčnik. Toplo vabljeni!

DAROVI

ZA POPRAVILO župnišča v Sočergi: Rezi Mljac 30.000; Nerina Seffino 10.000; Nina Vidmar 10.000; N.N. 20.000; Žerjal Valeria 12.000; Milica Čač 20.000; Anton Korsič 20.000; sestre Buzečan (Milka, Severina, Valeria) namesto cvetja za duhovnika Mirka Valentiča 150.000.

ZA ZGRADBO semenišča v Vipavi: Peter Hrvatin 90.000; Milka Buzečan 10.000.

ZA KARITAS v Ajdovščini: B.S. 50.000 lir.

ZA CERKEV v Nabrežini: skavti St. 60.000; Makovec 10.000; Panizutti 20.000; Soranzio 20.000; ob pogre-

bu Milene Kosmina 500.000; N.N. 10.000; Gregori 20.000; ob blagoslovu družin 3.000.000.

ZA DUHOVNE poklice: Pisk-Petejan 150.000.

ZA NOVI glas: N.N. 20.000.

ZA MARIJIN dom v Rojanu in za mladinsko glasbeno skupino, ki v njem deluje: Marija in Marko Udovič v počastitev pok. Ivanke Miklavčič po 100.000 lir.

V POMOČ slovenskim misijonarjem, ki delujejo v delu Madagaskarja, ki ga je nedavno strahotno prizadel vihar, so zbrali verniki v Rojanu in nekateri drugi dobrotniki 13.600.000 lir. Denar je bil že odposlan.

OBVESTILA

VSREDO, 2. aprila, ob 18.30 bo v Tržaški knjigarni predstavitev pesniške zbirke Jurija Paljka *Nedorečenemu*, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba. Vljudno vabljeni!

URA MOLITVE za duhovne poklice in mladino bo v Barokovljah v četrtek, 3. aprila, ob 16.30. Pridite v čim večjem številu prosit Boga, da pošlje delavcev v svoj vinograd. Vabita SVP in Klub prijateljstva.

SLOVENSKO DOBRODELNO društvo bo podelilo Flajbanove štipendije in podpore za akad. leto 1996-97 v petek, 4. aprila t.l., ob 18. uri na svojem sedežu v Trstu, ul. Mazzini 46, 1. nadstropje. Vabljeni!

SLOVENSKI KOMORNI ZBOR IN ORKESTER V GORICI

LUISA ANTONI

FOTO BUMBACA

V soboto, 22. t.m., sta v Kulturnem centru Ljube Bratuž v veliki dvorani v Gorici gostovala priznani Slovenski komorni zbor in orkester pod vodstvom dr. Mirka Cudermana. Koncert, ki je privabil številno občinstvo, je sodil v abonmajsko sezono Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emila Komela. Na velikem odru Kulturnega centra se je predstavil polnoštevilni sestav: ob zborovski in orkestrski skupini so nastopili še sopranistka Pija Brodnik, tenorist Marijan Trček, basist Zoran Potočan, klarinetist Slavko Goričar ter Nataša Valent pri majhnih elektronskih orglah, dirigiral pa jim je Mirko Cuderman, predstojnik oddelka za cerkveno glasbo na ljubljanski Akademiji in ustanovitelj ter umetniški vodja Slovenskega komornega zbora. Cuderman se je sicer izšolal iz teologije v Ljubljani ter se glasbeno izpopolnjeval na Dunaju, kjer je študiral cerkveno glasbo in doktoriral iz muzikologije.

PRIREDITEV O SABOTINU

Od zmeraj je Sabotin s svojo markantno podobo in spoštljivo višino zbuja zanimanje obiskovalcev, raziskovalcev in zlasti botanikov. Gora, ki je bila skoraj pet desetletij težko dostopna zaradi meje in prisotnosti vojaških objektov, doživlja v zadnjih letih pravcat naskok; vsi bi se je radi polastili.

Slovensko planinsko društvo in KD Sabotin pripravljata prireditev, ki želi pripomoči k boljšemu poznavanju Sabotina, da bi imeli do narave in naravnega okolja spoštljiv odnos. Vabimo vas zato na srečanje z dr. Petrom Skobernetom, sodelavcem Republiškega zavoda za varstvo naravne dediščine, v petek, 4. aprila, ob 20. uri, v Kulturnem domu v Gorici. Dr. Skoborne bo predstavil geološke, klimatske in druge značilnosti Sabotina, prikazal redke in zanimive rastline, povedal marsikaj o botanikih, ki so goro vzeli za svojo, pa tudi razkril marsikatero skrivnost pri delu oseb, ki se poklicno ukvarjajo z varstvom in preučevanjem narave. Obeta se zanimiv večer. Toliko bolj, ker bomo govorili o našem Sabotinu.

Na koncertu smo poslušali skladbe, ki so vezane predvsem na krščansko spiritualnost in so nas spomnile na postni čas. Najprej so bile na vrsti štiri duhovne pesmi Felixa Mendelssohna Bartholdyja: tako smo v izvedbi zbora in orkestra slišali skladbo z naslovom *Christe, du Lamm Gottes*; nato je sledila priredba protestantskega korala *Jesu, meine Freude*, pri kateri je sodeloval tudi klarinetist Slavko Goričar. Naj omenimo, da se je zbor zelo dobro predstavil že od samega začetka: pel je namreč homogeno in intonacijsko gotovo. Z *Ave maris stello* pa nas je tenorist Marjan Trček prepeljal v katoliški, latinski cerkveni svet. Niz štirih Mendelssohnovih pesmi je sklenila sopranistka Pija Brodnik, ki je podala daljši spev z naslovom *Wer nur den lieben Gott lässt walten*. V drugi del koncerta pa sta nas uvedli dve skladbi iz skupine *Hirtenlieder*, tj. pastirskih pesmi. Po zborovski in orkestrski izvedbi *Hirtenchora* iz scenske glasbe, ki jo je Schubert napisal za komedijo *Rosamunda*, sta ob orkestrski spremljavi sopranistka Brodnikova in klarinetist Goričar podala solistični *Lied* *Der Hirt auf dem Felsen*. Posebnost tega Lieda je prav ta splet obeh solističnih glasov, ki ustvarita zanimiv melodični, lirski trenutek. Izvedba sopranistke pa je tu žal bila premalo intonacijsko suverena.

V pravo postno vzdušje nas je uvedla Maša v G duru D. 167, ki sodi v skupino šestih Schubertovih maš na latinskem liturgičnem besedilu. Ta dela lahko razdelimo v dve skupini, in sicer prva skupina štirih maš je nastala v obdobju zgodnjega Schubertovega skladateljevanja, drugi dve maši, ki sestavljata drugo skupino, pa je komponist dokončal nekaj let pred smrtjo. Maša v G duru spada v prvo skupino, v njej se odražata nežni Schubertov patos in pa izrazitost, ki je značilna za liederje istih let. Na sobotnem koncertu smo lahko sledili vsem petim stalnim delom maše, pri izvedbi katerih so sodelovali bodisi solisti bodisi orkestrska in zborovska skupina. Občinstvo se je na koncu navdušeno odzvalo z dolgotrajnim ploskanjem, čeprav smo imeli včasih vtis, da bi lahko bil s številnejšimi skupnimi vajami končni rezultat boljši.

O RAZLA- STITVAH V ŠTANDREŽU

Že smo poročali o opoziciji, ki so jo naslovili na goriško občino lastniki hiš in zemljišč na Jeremitišču v Štandrežu zaradi odobritve načrta, ki predvideva razlastitev obsežnih zemeljskih površin in devetih stanovanjskih poslopij za širjenje avtoporta. Prizadeti občani namreč odločno odklanjajo vsako razlastitev. Ker občinska uprava ni upoštevala stališč prizadetih občanov, so se le-ti povezali in zadevo zapuili odv. Petru Močniku, ki je vložil pritožbo (rekurz) na Deželno upravno sodišče (TAR). V pritožbi zainteresirani ugotavljajo, da goriška občinska uprava nima posluha za spremembe načrta, ki so jih oni in štandreški rajonski svet predlagali. Načrt je bil namreč odobren pred več kot petnajstimi leti in ne ustreza več zahtevam današnjega časa. To tudi zato, ker bo sosednja Slovenija v nekaj letih gotovo postala članica EU in bodo tako velike obmejne strukture odveč. Da je to res, se je pokazalo že na Trbižu v trenutku, ko je Avstrija stopila v EU; takrat je ostalo brez zaposlitve čez tisoč obmejnih operaterjev, vsem strukturam pa še sedaj niso našli ustreznega namena.

V primeru, da bi do izvedbe načrta v Štandrežu prišlo, bi ostalo devet družin brez strehe in zato bi pričakovali od goriške občinske uprave več posluha za zahteve domačinov. Prizadetih bi bilo tudi več slovenskih kmetij, ki bi izgubile večje površine obdelovalne zemlje.

PASIJON NA TRAVNIKU

Priprave na velikonočne praznike so v teku po vseh cerkvah v mestu in na deželi. Tako je bilo tudi letos zelo slovesno na cvetno nedeljo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, kjer je bil pri deveti maši na sporedu tudi peti Pasijon. Za to zbran in pripravljen moški zborovski sestav je spet izvajal lep slovenski Pasijon po sv. Mateju znane skladateljca Frana Kimovca in tako povzdignil verski obred spomina na Kristusovo trpljenje. Po vseh goriških cerkvah so imeli blagoslovitev oljk, v stolnici pa je slovesno mašo s procesijo vodil goriški nadškof p. Bommarco.

OB PRAZNIKIH VOŠČIJO

KATOLIŠKA KNJIGARNA

- knjige, revije ■ vse za šolo in pisarno ■ razne vrste papirja ■ sakralni predmeti, sveče
- darila ■ plošče, kasete ■ igrače

GORICA - Travnik 25, tel. (0481) - 531407

TISKARNA BUDIN

GRAFIČNO OBLIKOVANJE IN TISK

34170 gorica - riva piazzutta 18
tel. / fax (0481) 531676
e-mail: budin@mbx.vol.it
http://www.seta.it/budin

DRAGULJARNA - URARNA - ZLATARNA

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost, označujejo jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

TRŽIČ - Corso del Popolo 28, tel. (0481) 410674

Urnar - zlatarna

Od leta 1897
profesionalnost v
tradiciji

Šuligoj

GORICA - Ul. Carducci 49, tel. 535657

Vesele velikonočne praznike vošči

TRGOVINA

Meri Kosić

Velika izbira torbic, dežnikov in
raznovrstnih kvalitetnih izdelkov

GORICA - Raštel 23, tel. (0481) 33790

GRAFICA GORIZIANA S.N.C.

TISKARNA - OFFSET

GRAFICA GORIZIANA

GORICA - Ul. Gregorčič 18, tel. 22116 - fax 22079

MESNICA BAR

VOŠČI VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

KROMBERK - 5000 Nova Gorica, tel. 00386-65-26260

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo, in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja, lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA - Tel. 520905

Specializirani
živilski center
...z odličnimi
mesečnimi
ponudbami.
Pričakujemo vas v
Mošu pri Gorici.

Raštel 19
Tel. (0481) 531884
Fax 534470

TRGOVINE OBUTVE

Raštel 7
Tel. (0481) 535162
K2 - Ul. Oberdan 7
Tel. (0481) 535520

OTROŠKA OBUTEV

Raštel 8
Tel. (0481) 33465

Roman bar

Roman Cotič

vošči vsem blagoslovljene praznike

GORICA - Travnik, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

GORIŠKA KRONIKA

MELODIJA SLOVENSKE
BESEDE V POEZIJAH
JURIJA PALJKA

FOTO BUMBACA

Ob prisotnosti številne publike je bila v petek, 21. marca, v Katoliški knjigarni predstavitev nove zbirke poezij časnika Jurija Paljka. Zbirka, ki ji je naslov *Nedorečenemu* in jo je izdala Goriška Mohorjeva družba, je že tretja avtorjeva zbirka poezij. Poleg šestdesetih pesmi, v katerih nam avtor ponuja svoje življenjske izkušnje in svoja razmišljanja, pa jo krasijo še reprodukcije slik arhitekta in slikarja Davida Faganela. Gre torej za knjižico, ki nam razodeva duha dveh mislečih.

O zbirki je po uvodnem nagovoru tajnika založbe Marka Tavčarja spregovoril klasični filolog in profesor Otmar Črnilogar. Poudaril je, da je to knjiga poezij, ki se uvršča v modrostno poezijo. Ob prebiranju Paljkovih pesmi je treba razmišljati, zato jim bo prisluhnil tisti, ki se zna oddaljiti v samoto, ki mu tako kot Paljku tudi tišina zna marsikaj povedati. Paljk si namreč želi govorice tišine, ki več pove kot kopica praznih besed, tiste tišine, ki poslušalcu pusti misliti, a tudi govoriti. Obenem je za Paljkovo poezijo značilno tudi to, da je na videz nedodelana. Pesnik je v njej razkril svojo izkušnjo, nakazal svojo misel, znal pa je pustiti tudi bralcu možnost, da jo dodela po svoji potrebi in se tako tudi

same najde v avtorjevih poezijah. Pesnik se izogiba rime in marsikdaj namenoma ustvarja disharmonijo, da ne bi misel zdrknila neopazno mimo, pač pa da bi ostala zabeležena v bralčevem spominu. Črnilogarjev poseg sta z branjem Paljkovih poezij obogatili Luisa Gergolet in Sara Hoban.

O slikah, ki krasijo novonastalo zbirko, in o delu slikarja Davida Faganela je spregovoril pesnik sam. Jurij Paljk se je najprej zahvalil Goriški Mohorjevi družbi, ki je omogočila, da je zbirka izšla, Igorju Devetaku, ki je poskrbel za grafično opremo, ter vsem, ki so pri izdaji pomagali, nato pa spregovoril o svojem odnosu s slikarjem Davidom Faganelom, ki je zbirko obogatil z devetimi reprodukcijami svojih slik. Spomnil se je svojega prvega srečanja s Faganelovimi slikami, ko je kot časnikar pred leti pripravil zapis o njegovi prvi razstavi, in nato njegova spoznanja in spoprijateljstva. Poudaril je, da je v Faganelovih slikah morda našel nekaj, česar v njegovih pesmih ni, in sicer barve. David Faganel je namreč kolorist, ki se v svojih slikah ne odreka figurativnosti, vendar nosi njegova figurativnost vse značaje modernosti.

IFŽ

VIŠARSKI KVINTET
V DOBERDOBU

Pobude in prireditve, ki jih prireja kulturno društvo Hrast iz Doberdoba, so - čeprav ne zelo pogoste - kakovostne. Ena takih je bil koncert v vaški cerkvi v četrtek, 20. marca. Gost večera je bil Višarski kvintet iz Ukev v Kanalski dolini.

Lepo je, da se srečujejo zamejski zbori, predvsem še, ko to omogočajo stiki med člani različnih sestavov. Prav prijateljstvo med mladimi in nadarjenim vodilnim sopranom Anno Missoni, vodjo Višarskega kvinteta, in Hilarijem Lavrenčičem, znanim doberdobskim glasbenikom in dirigentom MePZ Hrast, enega naj-

ljudskega petja, obstaja od l. 1989. Redno so prisotne na zborovskih revijah v deželi Furlaniji-Juljski krajini, Sloveniji in Avstriji, nedavno jih je goriško občinstvo zelo lepo sprejelo na Cecilijanki. Dekleta v nošah pojejo v slovenskem, italijanskem, furlanskem in nemškem jeziku, rada pa plemenitijo svoj repertoar tudi s pesmimi v avstrijskih in beneških narečjih; peti v več jezikih je zanje pomembno, to jemljejo kot pravo poslanstvo. Če je glasba res vsem razumljiva govorica, je petje v več jezikih dvakrat močno sporočilo sožitja in sodelovanja. Ko je ta neobičajni

FOTO BUMBACA

boljših zborov na Goriškem, je omogočilo lepi koncert ljudskih in postnih pesmi; prav postne - otožne, proseče, večerne - pesmi so deset dni pred Veliko nočjo izzvenele kot lepa priprava na največji cerkveni praznik. Kot se spodobi, je večer uvedel domači zbor, ki je zapel Lebičevo *Tihi gaj* in podal prvo izvedbo skladbe *Moj greh* goriškega skladatelja Stanka Jericija; ta je verjetno prav v naših krajih pogosto premalo upoštevan. Stiska grešnega človeka se je v Jericijevih notah stopnjevala v močnih dramatičnih disonancah, ki so prehajale v tih unisono in krepak obupan klic: "Odreši me!"

Višarski kvintet, ki ga sestavlja pet prijateljic, ljubiteljic

glasbeni sestav pel, je lahko marsikdo pomislil, kako bogata je zemlja, kjer se srečujejo različni narodi, različne lepote, kjer je v zgodovini vsake osebe prisotna duša več različnih sosednjih narodov, ki se med sabo oplajajo. Petje Višarskega kvinteta iz Ukev je bilo doživeto, zbrano, hkrati energično in sladko, zaneseno in nežno, tako da je občinstvo s pozornostjo in občudovanjem viselo na ustnicah izvajalk. Naj omenimo le očarljive izvedbe pesmi *Oljsko goro*, *Marija, pomagaj* ali *Zabučale gore*. Višarski kvintet ni profesionalna skupina. Verjetno je ključ za razumevanje lepote njenega petja prav v tem... Pojejo, ker jih povezuje ljubezen do glasbe. Vse tu.

DD

OB PRAZNIKI VOŠČIJO

Gostilna
«FRANC»

SOVODNJE OB SOČI - Prvomajska 86, tel. (0481) 882038

Pri Francetu

Pristna domača kuhinja
Zaprto ob nedeljahGOSTILNA
KORŠIČ

Zaprto ob torkih in sredah

ŠTEVERJAN - Sovenca 7, tel. (0481) 884248

GOSTILNA TURRI

ZAPRTO OB NEDELJAH

ŠTANDREŽ - Trg sv. Andreja 11, tel. 21856

RESTAVRACIJA NANUT

Zaprto ob sobotah in nedeljah

ŠTANDREŽ - Ul. Trieste 118, tel. (0481) 21168

GOSTILNA

»Pri Mirotu« (Da Miro)

Zaprto ob torkih

SOVODNJE OB SOČI, tel. 882017

GOSTILNA

FRANC
PODVERŠIČGORICA - Ul. Brigata Pavia 61
Tel. 530518

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

pri Pavlinu

Zaprto ob petkih

GORICA - Drevored 20. septembra 138, tel. 82117

GOSTILNA SIRK

PRI LOVCU

SUBIDA - PLEŠIVO, tel. 60531

SEJA SLOVENSKE
KONZULTE NA
GORIŠKI OBČINI

Prejšnji teden se je na goriški občini sestala konzulta za vprašanja slovenske manjšine v Gorici.

Pod vodstvom Rudija Pavšiča so člani obravnavali vrsto vprašanj, ki zadevajo našo narodno skupnost v mestu. Posebej je bil govor o nadaljnji gradnji avtoporta in novem razlaščenju slovenske zemlje (zlasti na področju Štandreža). O tem je podrobneje poročal podpredsednik dr. Damjan Paulin. V razpravi je nato tekla beseda o šolskih vprašanjih, zlasti še v zvezi z novimi pristojnostmi pokrajinske uprave na tem področju. Konzulta se je zavzela za zadevno ponovno srečanje z goriškim prefektom in drugimi odgovornimi dejavniki, in to posebej v zvezi s slovensko sekcijo ITI in vprašanjem sedeža nižje srednje šole Ivan Trinko.

RESTAVRACIJA

VOGRIČ

s.a.s.

di PODGORNIK JOŽICA & C.

Zaprto ob torkih in sredah

- tipična domača hrana, specialitete na žaru
- dvorana za poročna kosila, slavnosti
- park

Vošči svojim
obiskovalcem v zamejstvu
in v matični
domovini vesele
velikonočne praznike

ŠTEVERJAN - Klanec 23,
tel. (0481) 884095

"Nikoli več velikega petka za slovenski narod, temveč samo resnično vstajenje in zmaga dobrega nad zlim. Rane, ki jih je to zlo prineslo slovenskemu narodu, se še ob vstajenju vidijo in bolijo." Daj Bog, da bi se kmalu zacelile!

To so moja velikonočna voščila slovenski državi in vsem rojakom tako v domovini kot v zamejstvu in drugod po svetu.

Cav. Vinko Levstik
Predsednik družbe S.A.R. S.p.A.,
lastnice hotelov

PALACE
HOTEL ***

Corso Italia 63
34170 Gorica
tel. 0481 - 82166,
fax 31658

HOTEL
EMONA ***

Via Statilia 23
00185 Rim
tel. 06 - 7027911-827
fax 7028787

MATERINSKI DAN

V nedeljo, 23. marca, nam je bilo v Štmaru prísčno lepo. Tako bi začel to poročilo o materinskem dnevu, ki je potekal na sedežu društva Sabotin in je privabil veliko družin z otroki. Začelo se je povsem preprosto z besedami Nevje Žerjal Leban, ki je povezovala program. "Želeli smo na preprost način in v domačem vzdušju preživeti nekaj časa skupaj ter obenem praznovati materinski dan, ki ga Slovenci praznujemo 25. marca in je del slovenske tradicije." Otroci tečaja Do-Mi-Sol SCGV E. Komel Ivana, Tina, Eleonor, Sara, Veronika, Nina, Mateja, Jasmina in Jerica, ki jih s požrtvovalnostjo vodi prof. Marja Feinig Tavčar, so s pesmijo, tolkali in plesom veselo podali nekaj ljudskih. Sledilo je poglobljeno razmišljanje prof. Mirjam Bratina Pahor o liku in vlogi matere in očeta. Njen poseg bo objavljen v eni od naslednjih števil našega tednika. Zatem so Elija, Sara, Jerica in Mateja pogumno deklamirali pesem Šopek za mamo Gitice Jakomin. "Vsaka mama je prava mama,

dana za srečo in na veselje, prava in ena sama za vse življenje", tako je izzvenela Pavčkova pesmica v recitaciji Jasmine, Nine, Jakoba, Matije in Simona Petra. Ker se materinstvo in očetovstvo dopolnjujeta v odgovorno starševstvo, je Jurij suvereno recitiral v poklon vsem prisotnim očetom Pavčkovo pesem *Kaj vse je tata*. Tanja, Irena, Aleksandra in Tina so za to priložnost napisale in tudi same posredovale razmišljanje o tem, kaj jim pomeni mama. Nato so člani štumavrskega otroškega pevskega zbora pod vodstvom vedno nasmejene Nadje Kovčič razveselili prisotne s prísčnimi skladbami, svoje mamice pa še z marjeticami. Skupaj smo še zapeli pesmice *Mamica je kakor zarja* in *Mi se imamo radi*. Za konec so vsi prisotni otroci v zahvalo svojim mamam podarili spominček-srčka. Iskrena zahvala za to pobudo naj gre članom društva Sabotin, predvsem pa našim pridnim mamam.

Res je bilo prísčno lepo.
— AF

TISOČ SLOVENCEV - TISOČ DAROV

ZA KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Z združenimi močmi lahko veliko naredimo!

Ob deveti obletnici smrti Jožeka Bertolinija družina 1.000.000; Karlo Tomsič 300.000; članice Marijine družbe 500.000; S.G. 50.000; A.A. 100.000; v spomin na drago Ano Bandelj Cvetka in Minka Peršolja 100.000 lir.

Svoj prispevek lahko nakažete na uradništvu Novega glasa ali na tekoči račun št. 31276 na Kmečki banki.

DAROV

ZA CERKEV v Gabrjah: Sveti Tomsič 10.000; Stana in Efrem 100.000; M.Č. 100.000; Ljudmila Špacapan Florenin 30.000 lir.

ZA CVETJE v cerkvi na Vrhu 11.000 lir.

ZA SLOV. misijonarje: S.G. 100.000; H.Fr. 200.000; v spomin na pok. Jožico Rakušček druž. Kogoj 300.000 lir.

ZA SLOV. misij. na Madagaskarju: N.N. 1.000.000 z voščili za blagoslovljen praznik gospodovega vstajenja.

ZA LAČNE otroke: S.G. 50.000; C.K. 100.000 lir.

ZA ZAVOD sv. Družine: v spomin na drago Pavlo V.V. 250.000 lir.

ZA NOVI glas: A.A. 100.000 lir.

OBVESTILA

VSTAJENJSKA PROCESIJA v goriški stolnici bo na Veliko noč ob 6.30. Po procesiji bo sveta maša in blagoslov velikonočnih jedil.

REDNI LETNI občni zbor ZSKP bo v četrtek, 10. aprila, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž.

SVETOGORSKIM ROMARJEM. Na Sveti gori so maše ob nedeljah ob 8., 10., 11.30 in 16. uri. Avtobus iz Gorice vozi na Sv. goro z železniške postaje ob 8.35 in se ustavi na Travniku, popoldne pa ob 14.35.

ŠKOFIJSKO ROMANJE v Milan. V okviru pobud škofijske sinode organizira goriška nadškofija tudi posebno romanje v Milan dne 12. aprila; odhod z avtobusi ob 6. uri, vrnitev ob 23. uri. Namen romanja je obisk bazilike sv. Ambroža, ki je bil soudeležen velikega oglejskega koncila leta 381. Prijave za romanje sprejemajo na škofiji in po župnijah pri dušnih pastirjih.

V RESTAVRACIJI Nautilus v Trzinu, Trg Republike 21, bo v petek, 28. marca, ob 19. uri odprtje razstave *A metà strada*.

da - Na pol poti. Sodelujejo Liliana Vsintin, ki je razstavo tudi pripravila, Oskar Beccia, Salvatore Puddu, Graziano Peressini, Nerio Grion, Michela Grion, Marco Manzotti, Fedele Boffoli in Diego Iaconcich. Razstava bo odprta do 28. aprila 1997.

V GALERIJI Kulturnega doma v Gorici bo v četrtek, 3. aprila, ob 18.30 otvoritev razstave fotografa Viljema Cigaja iz Nove Gorice. Razstava bo odprta do 13. aprila od 9. do 13. ure in od 16. do 18. ure, ter v večernih urah med prireditvami.

DRUŠTVO MIRKO Filej - Odr 90 prirejata tečaj dikcije in mimike, ki ga bo vodil novogoriški igralec in režiser Janez Starina. Predvidenih je 15 večerov, ki bodo enkrat tedensko ob 20.30 v prostorih Kulturnega centra L. Bratuž. Za vpisovanje in podrobnejše informacije telefonirajte v jutranjih urah na številko 531445.

OTROCI, VABLJENI ste, da se udeležite tekmovanja v barvanju pirhov. Prinesite jih na velikonočno nedeljo ob 10.30 v cerkev na Vrhu sv. Mihaela. Najlepše pirhe bomo nagradili po maši, ki bo ob 11. uri, pri kateri sodelujeta mladinski in cerkveni zbor. Tekmovanje je namenjeno otrokom, ki obiskujejo vrtec, osnovno in srednjo šolo.

SPOMLADANSKI CIKEL filmskih četrtkov Kinoateljeja *Gorica Kinema - Gorizia Cinema* vsak četrtek ob 20.45 v Kulturnem domu. Članska izkaznica Kinoateljeja stane 5.000 lir, vstopnica 8.000 lir, abonma za 12 filmskih večerov pa le 36.000 lir.

ČESTITKA

Slovenski goriški skavti se iz srca veselimo rojstva male **Veronike**. Srečnim staršem Antonelli in Danijelu čestitamo, celi družinici pa želimo dosti božjega blagoslova.

SKD HRAS - DOBERDOB

vabi na

PRAZNIK POMLADI

PONEDELJEK, 31. MARCA

ob 14. uri otvoritev praznika,
ob 18. uri otvoritev likovne razstave Oskarja Beccie in Davida Primožiča (predstavi Joško Vetrh),
zvečer ples z ansamblom Zamejski kvintet.

SOBOTA, 5. APRILA

ob 21. uri tekmovanje v briškoli,
zvečer ples z ansamblom Juke Box.

NEDELJA, 6. APRILA

ob 14.30 podelitev startnih števil,
ob 18. uri nagajevanje najboljših kolesarjev III. Pokala pomladi,
zvečer ples z ansamblom Zamejski kvintet.

sobema s.n.c.

vošči vesele velikonočne praznike

SOVODNJE OB SOČI - Case sparse 77
Tel. (0481) 521550, telex 461207, fax 20969

Gradbeno podjetje

Hlede Alojz Ivan

ŠTEVERJAN - Dvor 13, tel. (0481) 884015

ČER - IMPEX

Splošni import-export
IGOR ČERNIC

GORICA - Ul. Cavalligieri di Lodi 19, tel. 522144

ELEKTRO TERMO SANITARIJE

**SOSOL
WALTER**

GORICA - Travniki 21, tel. (0481) 535516

MEHANIČNI PRIBOR
DANIELA PUJA

GORICA - Ul. Terza armata 183/b
Tel. in fax (0481) 520250

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - OGRAJE

**RADISLAV
LEOPOLI**

GORICA - Ul. Brigata Pavia 46, tel. (0481) 531941

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK s.n.c.

Cefarin R. & Saksida

GORICA - Trg Cavour 9, tel. 535019

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO TRST - GORICA

Vabimo Vas

NA PREDSTAVITEV KNJIGE DR. JANKA KOSTNAPFLA

SLOVENSKI PSIHIATRI

Uvodna in spremna beseda dr. Bernard Špacapan in dr. Anton Prijatelj.

V Katoliški knjigarni, Travniki 25, petek, 4. aprila 1997, ob 18. uri

Na belo nedeljo, 6. aprila 1997, ob 17. uri bo v župnijski cerkvi v Štandrežu

**KONCERT CERKVENIH PESMI
LOJZETA BRATUŽA**

Nastopili bodo cerkveni zbori iz Štandreža, Rupe-Peči in Podgore.

VABI ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ, KULTURNO DRUŠTVO GRAPHITI, SGGV E. KOMEL, ODBORNIŠTVO ZA KULTURO OBČINE GREVE IN CHIANTI - FIRENCE

vabimo Vas na odprto razstavo

GOART ONLINE

Kulturni center Lojze Bratuž, Drevored 20. septembra 85 - Gorica, sobota, 5. aprila 1997, ob 19. uri

SCGV E. KOMEL - KONCERTNA SEZONA 1996/97

PROKOFEJEV, ŠOŠTAKOVIČ, SHUMANN

Godalni kvartet Glasbena matica - Trst,
Robert Stanič - klarinet, Sijavuš Gadžijev - klavir

Kulturni center Lojze Bratuž, velika dvorana, v soboto, 5. aprila 1997, ob 20.30

PREDPRODAJA VSTOPNIC NA TAJNIŠTVU SCGV KOMEL, TEL. ŠT. (0481) 532163

15

ČETRTEK
27. MARCA
1997

ZBOROVSKA REVIIJA

NA TRBIŽU MED KOROŠKO IN PRIMORSKO

ERIKA JAZBAR

Kanalska dolina odigrava v širšem slovenskem prostoru pomembno vlogo stične točke med narodi in ljudmi, za našo manjšino pa pomeni središče, v katerem se srečujeta in dejansko prepletata slovenski manjšini, ki živita v Italiji oz. na avstrijskem Koroškem.

Naravno je (bi rekli), da se na Trbižu prirejajo kulturno-družbena srečanja, ki poudarjajo in vrednotijo to zelo zanimivo geopolitično in posebno bogato kulturno območje italijanske države. Za to pa moramo biti hvaležni vsem tistim, ki si prizadevajo, da bi se taki odnosi med slovenskimi obmejnimi prebivalci gradili na trdnih temeljih prijateljstva.

V Kulturnem centru na Trbižu so se v nedeljo, 16. marca, srečali pevci iz širšega slovenskega kulturnega prostora in oblikovali zelo verjetno najbolj sugestivni in vsebinsko bogat koncert zborovske revije Primorska poje; pevsko prireditev, ki objema naš obmejni primorski prostor od Slovenije do Goriškega, Tržaškega in Videmskega, sta letos osemindvajseti po vrsti priredila ZSKD in Združenje pevskih zborov Primorske. Niz srečanj s slovensko zborovsko kulturo se je začel 7. marca v Zgoniku oz. v Vipavi, na njej pa bo do srede aprila nastopilo 150 pevskih zborov, in to na kar 24 koncertih.

Tudi Slovenci iz videmske pokrajine sodelujejo pri tej pomembni prireditvi z gostovanjem pevskih skupin, obenem pa tudi z nastopi svojih pevskih zborov.

Kulturni delavci iz Kanalske doline so se sicer že lansko leto izkazali, ko so poskrbeli za zelo prijeten glasbeni večer, saj je na Trbižu Primorska poje 96 imela svoj zaključni koncert. Letos je tradicionalno prireditev obogatila novost, in sicer sode-

lovanje in sooblikovanje skupnega koncerta Primorska in Koroška poje.

Družbeno-kulturni delavci, ki delujejo v okviru kulturnega središča Planika, so v sodelovanju s Krščansko kulturno zvezo iz Celovca priredili večer, ki je pomenil snidenje med obema pomembnima zborovskima manifestacijama; naravno je bilo torej, da smo lahko prisluhnili slovenski pesmi iz treh držav.

S tega vidika objema sicer pevsko oz. prijateljsko srečanje tudi svoje politične razsežnosti, saj ne gre le za stik med obmejnimi slovenskimi prebivalci, temveč predvsem za utrjevanje odnosov med slovenskima manjšinama ter

obenem z matično domovino. Pri tem pa velja posebno poudariti, da pomeni tako so- očenje-srečanje, ki temelji na prijateljstvu in sproščenem vzdušju, edini način odstranjevanja tiste meje, ki se je globoko zarezala v slovenskega človeka in ga razpršila (v tem primeru) kar v tri različne države.

Na nedeljskem koncertu so sodelovali ŽPZ Ivan Grbec iz Šklednja, Ženski učiteljski zbor iz Tolmina, Pevska skupina Nomos iz Škocjana, Kvartet A Capella iz Dobrole vasi, Dekliški kvartet iz Borovelj, ŽPZ Jezero iz Doberdoba, Dvojezični zbor iz Celovca in Pevsko-instrumentalna skupina katoliškega PD Drava iz Žvabka, ki je bila deležna posebno toplega sprejema.

V imenu prirediteljev je prisotne nagovoril predsednik slovenskega kulturnega središča Planika Rudi Bartoloth, medtem ko je večer povezoval Anton Sivec.

KOROŠKA

NOVI CELOVŠKI ŽUPAN

Volilna mrzlica, ki jo je Koroška doživljala 9. marca, se je za nekatere občine oz. mesta nadaljevala do 23. marca, ko so bili dokončno izvoljeni novi župani. Spet je bila lepa, sončna - čeprav bolj hladna - nedelja, udeležba pa skromnejša - v glavnem mestu npr. samo 54%. Na volišča so morali v 44 občinah - tudi v osmih dvojezičnih - in zdaj je znano, da v 71 občinah vlada socialdemokratski kandidat, v 31 ljudski in v 17 svobodnjaški, ki so pridobili kar 9 mest.

Najbolj zanimiva je bila seveda tekma v Celovcu, kjer sta v drugem krogu nastopila 49-letni Sigi Metelko, rojen v St. Paulu v Labodski dolini, kandidat socialdemokratske stranke, in 56-letni dipl. trgovec Harald Scheucher, po rodu sin glavnega mesta Koroške. Zmagovalec - ki ga je na koncu propagirala tudi svobodnjaška stranka - Harald Scheucher je dobil kar 67,8%

žene Elisabeth. Njegov nasprotnik se bo zadovoljil z mestom podžupana. Če bo res, kar je novi župan obljubljal ves čas volilne kampanje - da bo župan za vse in da bo z vsemi tudi govoril, ne glede na barvo knjižice - potem je Celovec dobil vrednega naslednika nadvse priljubljene dosedanjega župana, 79-letnega Leopolda Guggenbergerja, ki je glavnemu mestu vladal kar 24 let in bil zelo rad navzoč tudi pri raznih slovenskih prireditvah.

RB

volilnih glasov in bo pri svojem novem delu lahko računal tudi na podporo socialno zelo angažirane

ODGOVOR MARKU MARINČIČU

V prejšnji številki smo objavili pismo Marka Marinčiča, ki odgovarja na opombe in kritike na račun govora na letošnjem dnevu slovenske kulture v Gorici.

Podpisani nimam kaj posebnega dodajati ali odgovoriti avtorju tega dopisa, ki se znaša nad mojim uvodnikom v tem Novem glasu. Sam v bistvu meni (tako lahko razberemo iz njegovih vrstic), da

njegovih misli kritiki niso razumeli ali dovolj pozorno prebrali. Mislim pa, da temu ni tako. Že sam zaključek njegovega govora s temo o obrabljeni narodni plošči je namreč dovolj zgovoren in jasen in res ni transcendentalnih težav za njegovo pravilno razumevanje.

Odveč je tudi govor o nekaj brutalnosti anateme, ki naj bi mu jo bil izrekel. Kritika je pač kritika in v demokraciji vsekakor dovoljena in v vsakdanji rabi. Kdor javno nastopa, naj si pričakuje tudi to!

- ANDREJ BRATUŽ

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

NE GRE ZA BOJ ZA GOZDOVE, GRE ZA POLITIČNI PRESTIŽ

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa-konference Republike Slovenije odvetnik Danijel Starman nam je poslal v objavo daljši članek, ki obravnava vprašanje referenduma o spremembi zakona o denacionalizaciji. "Priče smo nenavadnemu pojavu referendumске evforije," piše odvetnik Starman, "katere namen je prepričitev nadaljnega izvajanja že omenjenega zakona. Njena sprememba bi povzročila razlikovanje med denacionalizacijskimi upravičenci in s tem poseg v načela pravne države in splošno načelo enakosti pred zakonom. Kršeno bi bilo načelo zaupanja v pravo, ki je element pravne države. Zakon o denacionalizaciji namreč zagotavlja vračanje vsega premoženja, ki je bilo pridržano."

Iz opisanih razlogov so referendumska vprašanja v nasprotju z ustavnimi načeli in bi zato tudi v primeru, če bi kateri od predlagateljev uspel izpolniti pogoje za razpis referenduma, bil tak razpis ustavno sporen. Referendumsko vprašanje mora biti jasno in razumljivo za vsakega državljanca. Kaj je to lastnina fevdalnega izvora? Znano je namreč, da je bil fevdalizem v naših krajih ukinjen leta 1848 in so s tem bili ukinjeni tudi fevdalni lastninski odnosi. Zaskrbljujoče je ne priznavanje pravice do vrnitve premoženja Cerkvam in drugim verskim skupnostim, njihovim ustanovam oziroma redom, ki delujejo v Sloveniji. Gre za boljševidni odnos do vere in vernikov in zaničanje občekoristnega pomena teh ustanov in njihovega položaja v slovenskem pravnem redu.

Skupni koren vseh pobud za referendumsko izjasnjevanje o spremembah zakona o denacionalizaciji je nepri-

znavanje temeljev pravne države. Novejše pravne in zgodovinske raziskave dokazujejo, da nekdanja sodišča in ne samo upravni organi niso bila samostojna, neodvisna in nepristranska oblast. Bila so orodje za izvajanje revolucije, učinkovito sredstvo za "uničevanje ljudskih škodljivcev", "borbeni organ" za preganjanje razrednega sovražnika. Tudi sodišča so bila podrejena upravnemu aparatu in monopolni komunistični partiji. Iz vseh teh razlogov je nujno dosledno uresničiti določbe zakona o denacionalizaciji in bi vsaka njegova sprememba povzročila nenadomestljivo škodo številnim upravičencem. Po sedanjih podatkih je bilo rešenih kakih štirideset odstotkov denacionalizacijskih zahtevkov. Analiza rešenih zadev bi pokazala, da so bili rešeni zahtevki zlasti tistih upravičencev, ki so bili takrat in so še danes nosilci oblasti. Tisti upravičenci in njihovi potomci, med njimi je veliko Slovencev po svetu in so številni umrli nasilne smrti, pa doživljajo nove krivice, ker jim država ne vrne protipravno odvzetega premoženja.

Iz opisanih vrovkov je vsaka sprememba pogojev vračanja protipravno odvzetega premoženja iz zakona o denacionalizaciji nemoralna in protiustavna."

VOŠČILO

Prihaja čas Velike noči, čas, ki nas spodbuja, naj potihnemo vase in se za hip zazremo v večnost. Ustvarjalcem in bralcem tednika Novi glas voščimo, da bi ga čim boljše preživeli, polni upanja in vere. Naj Vas napolni z lučjo Vstajenja, miru in vedrega prepričanja v lepši jutri vseh Slovencev doma in po svetu.

- SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES, KONFERENCA ZA R. SLOVENIJO

V BRANIKU IN NA BRJAH OBNAVLJAJO CERKVE

Tudi prebivalci Branika in Brij, območja, kjer se stikata Vipavska dolina in Kras, prispevajo svoj delež v vseslovenski akciji za popravila cerkva in kapelic. Njihovo vneto spodbuja in usmerja Janko Krkoč, ki je od l. 1992 župnik oz. upravitelj v obeh farah.

Na območju župnije Branik (nekdanji Rihemberk) so že l. 1991 začeli graditi novo župnišče, ki nastaja na temeljih prejšnje zgradbe. Spričo finančnih težav zgradba še ni končana, toda dela bodo čimprej nadaljevali. Sedež župnije bodo potem preselili iz sedanjih začasnih prostorov v nekdanji osnovni šoli (zgrajena je bila l. 1830 in je tudi cerkvena last). Skoraj končana je obnova podružne cerkve Sv. Duha v Pedrovem nad Brnikom.

Prebivalci zavzeto sodelujejo z delom, pomočjo v materialu, z denarnimi prispevki ipd. Očitni sta njihova pripravljenost in volja za obnovo cerkva, ki so del njihove zgodovine, kulture in krajine. Izdatki so bili veliki, tako da sta se župniji tudi zadolžili, a posojila redno vračajo.

Že v prejšnjih letih so namestili nov tlak in postavili nov oltar v župnijski cerkvi sv. Cirila in Metoda v Brjah. Z veliko zavzetostjo vernikov je bila obnovljena tudi podružna cerkev Sv. Martina v isti župniji. G. Krkoč hvali sodelovanje prebivalcev, hkrati pa meni, da bi nekaj sredstev za obnovo lahko prispevala tudi Mestna občina v Novi Gorici, zlasti zdaj, ko je potrebno vrniti nad 2 milijona tolarjev posojila, ki so ga dobili za doslej opravljena dela v obeh župnijah. Učaloščen in zaskrbljen je tudi zaradi tatvine baročnih kipcev sv. Miklavža in sv. Štefana, ki sta bila l. 1988 ukradena. Zaradi slabih izkušenj župnik nekaj slik, delo slikarja Antona Parolija in drugih, hrani na varnem v župnišču.

Župnijska cerkev sv. Urha v Braniku, tri podružne cerkve v tej župniji, župnijska cerkev sv. Cirila in Metoda v Brjah in tamkajšnja podružna cerkev sv. Martina imajo zanimivo preteklost, izvirno arhitekturo, v notranjosti pa so tudi dragocene slike, freske in umetniški predmeti. Nekatere cerkve in njihove značilnosti je v diplomski nalogi na Filozofski fakulteti v Ljubljani obravnavala Matejka Pavlica, zdaj profesorica zgodovine umetnosti na Škofijski gimnaziji v Vipavi.

M.

MIRENSKI GRAD VABI

Dramatični Kimovčev Pasijon je zaznamoval nedeljski "cvetni" popoldan na Mirenskem Gradu. Duhovna priprava na velikonočne praznike se bo nadaljevala cel veliki teden, praznični obredi pa bodo dosegli višek v velikonočnem jutru z vstajensko procesijo ob 6. uri, ki ji bo sledila slovenska maša. Velika noč na gradenskem griču je vedno nekaj edinstvenega.

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE 2006

KOROŠCI ZA "IGRE BREZ MEJA"

Največji koroški dnevnik *Kleine Zeitung* je pred kratkim izvedel anketo, iz katere je izšlo, da 61,5 % vprašanih soglaša s skupno kandidaturo Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine za zimske olimpijske igre leta 2006.

Velika večina anketirancev je tudi za možnost, da bi Koroška postala nositeljica kandidature namesto Trbiža. Deželni glavar Christof Zernatto je seveda pozitivno ocenil rezultate ankete in pristavil, da bo koroški komite za pravico kandidature ZOI 2006 že 9. aprila predstavil načrt skupnih "Iger brez meja" v Evropskem parlamentu v Strasbourgu, 20. in 21. aprila pa še komisiji Evropske unije v Bruslju. Omenjena anketa je prvi konkreten dokaz koroške

volje po organizaciji ZOI, kar je prišlo do izraza še zlasti potem, ko je propadla kandidatura tirolskega Innsbrucka. Avstrijski olimpijski komite se je jasno opredelil za podporo koroške kandidature, okrog Vrbskega jezera pa se niso še točno odločili o nosilstvu kandidature. Največje možnosti ima kot prestolnica seveda Celovec, ostali kandidati pa so še Bad Kleinkirchheim, Podkloster (Arnoldstein), Šmohor (Hermagor), Straja vas in Vrba (Velden). Večina teh krajev je s turističnega vidika že dobro priznana, medtem ko Trbiž z okolico ni še povsem valoriziran, zato bi bilo res škoda, da bi Celovec ali kak drug koroški kraj prevzel mesto Kanalske doline in tako še enkrat izigral okolico Višarij. Namestnik koroškega deželnega glavarja Michael Ausserwinkler in referent za gospodarstvo Karlheinz Grasser sta se v zvezi s kandidaturo za ZOI 2006 izrekla za referendum, medtem ko je deželni glavar Zernatto načelno proti. Termin za morebiten referendum naj bi bil jeseni letos.

E. DOLHAR

NASELJE ZAVEDNIH SLOVENCEV, KI MU JE BILA ZGODOVINA NAKLONJENA

MARJAN DROBEŽ

Zasebna založba Branko, ki je najbolj uspešna in dejavna med vsemi založniškimi podjetji v Novi Gorici, je izdala knjigo o zgodovini Šempetra pri Gorici.

Zgodovinarji in strokovnjaki, med njimi dr. Branko Marušič, so jo zelo ugodno ocenili. Delo je napisal nekdanji časnikar in publicist Joško Martelanc iz Šempetra, knjiga pa je nastajala osem let. Avtor je težil k celovitosti prikaza tega naselja, ki je bilo v preteklosti del oz. predmestje Gorice, svoj dobri namen in poštenost pa je povzel tudi v stališču, ki je natisnjeno na začetku knjige, "da preteklosti ni mogoče zanikati in ne izbrišati, še manj pa spremeniti."

Novo domoznansko delo obsega 191 strani, dogodki iz zgodovine Šempetra pa so povzeti in razčlenjeni po vsebinskih sklopih. Pisec izhaja iz ugotovitve, da sta usoda in razvoj Šempetra določala predvsem njegova zemljepisna lega, ki je bila v davni in je še zmeraj strateško in prometno zelo pomembna. Prek tega naselja so namreč vzpostavljene smeri in potekajo poti proti Gorici in Furlaniji ter proti Vipavski dolini, Krasu in Trstu. Šempeter je nekoč bil predmestje Gorice, k njemu pa je spadalo naselje Podturn, ki je zdaj v sosednjem obmejnem mestu. Spričo takšne bližine prebivalcev različnih narodnosti se je v Šempeter zmeraj širil vpliv italijanstva iz Gorice, ki je bil v obdobju fašizma zelo nasilen. Toda kljub takim vplivom je Šempeter zmeraj bil in ostal slovenski, tako da je meja med slovensko in italijansko narodnostjo na tem območju že stoletja nespremenjena.

Avtor podrobno razčlenjuje gospodarske, družbene in ostale značilnosti Šempetra, naselja, ki se je pričelo oblikovati že okoli 800 let pred Kristusom. Do prejšnjega stoletja so se ljudje preživljali povečini s pridelovanjem in prodajo sadja in povrtnin (gojili so tudi oljke), zdaj pa je Šempeter industrijsko in gospodarsko središče, ki ima nad 4 tisoč prebivalcev. Po drugi svetovni vojni je del tedanje politike razmišljati o tem, da bi Novo Gorico namesto na sedanjem območju zgradili na prostih zemljiščih in v Šempetru; če bi se to zgodilo, meni Joško Martelanc, "da bi tako zasnovana Nova Gorica zdaj bila že del Gorice, stare seveda."

Pri opisovanju zgodovine navaja pisec, da je ime Šempeter mogoče prvič zaslediti okoli leta 1200 v seznamu posesti Goriških grofov. Ime zasledimo nato v Urbarju Rihemberškega fevda okoli l. 1370. V tem času je bila tu že župnija in zgrajena je bila (menda l. 1425) nova cerkev

sv. Petra, ker je bila prejšnja mogoče že stara in premajhna. Posebno poglavje je v knjigi namenjeno grofom Coroninijem, "saj so kraju, zlasti v 19. stol., vtisnili neizbrisni pečat."

V tej grofovski rodbini so znane tri veje: tolminska, kromberška in šempetrska. Joško Martelanc opisuje člane omenjene rodbine s toplino in simpatijo tudi zato, ker so bili do Slovencev strpni, pravični in poštini. Zlasti opisuje Franca Karla Coroninija, ki so ga vzgajali skupaj z avstrijskim cesarjem Francem Jožefom. Diplomiral je iz zgodovine in postal znan po svoji knjigi *Grobovi oglejskih patriarhov*. Po upokojitvi je prevzel posesti v Šempetru, kjer je prišel v stik s Slovenci. L. 1868 je postal šempetrski župan, se naučil lepo slovensko in je kot župan v slovenskem jeziku tudi uradoval v svoji graščini. V tej vlogi je seje vodil zelo objektivno in pošteno, uvodne besede je podajal v nemščini, italijanščini in slovenščini, se

vzdrževal glasovanja in prepuščal strankam, ki so bile v sporu, da se sporazumevajo. Ni pa bil kos nacionalistični nestrpnosti okolij, ki so ga januarja 1899 prisilili k odstopu. Z njim je Goriška za dolgo obdobje izgubila objektivnega glavarja. Bil je sicer pristaš italijanskega liberalizma, toda upošteval je tudi koristi Slovencev. Joško Martelanc piše, da je bila rodbina grofov Coroninijev - na šempetrskem pokopališču so pokopani v rodbinski grobnici - "v Šempetru zelo spoštovana. Res pa so živeli precej odmaknjeni od ljudi. Tudi v novi cerkvi je bil za člane omenjene grofvske družine rezerviran poseben prostor za udeleževanje cerkvenih obredov."

V novi knjigi o Šempetru avtor večkrat poudarja navezanost tega naselja na Gorico. Novi rodovi naj bi poseljevali ravnino med Šempetrom, Vrtojbo in Štandrežem. Živeli in delali bodo ob prehodu Padške nižine v Slovenijo in dalje na Vzhod. Slovenci bodo napolnili ta prostor, območje na poti v novo slovensko resničnost, "v bodočo Slovenijo, vzhodno Švico", meni pisec knjige o Šempetru skozi čas.

ČESTITKE ZDRAVKU KLANJŠČKU

GRGARSKI PEVSKI PRAZNIK

Grgar smo poznali po amaterski dramski skupini; v nedeljo, 16. marca, pa se je izkazal tudi z organizacijo enega od koncertov Primorske poje. Pri prenovi kulturnega doma čaka Grgarce še nekaj dela, vendar so pevce iz Kobarida (oktet Izpod Krna), Postojne (ženski zbor DU), Dekanov (lovski zbor), Hrpelje-Kozine (moški zbor Slavnik), Gorice (Mirko Filej) in Rupe-Peči (mešani zbor) že gostili v prijazni in lepo urejeni dvorani. Za prizadevni organizacijski trud jim gre vsekakor vse priznanje.

Po koncertu pa je bil deležen največ čestitk Zdravko Klanjšček ne le zato, ker je vodil dva zbora, kot še bolj zato, ker sta oba nastopila zelo uspešno. "Mirko Filej" je že s prvo pesmijo, Gallusovo *Haec dies*, nakazal svojo prenovljeno moč. Skladbo je bilo namreč potrebno izvesti v dveh zborih, česar zbor prej ni zmožil že zelo dolgo. Pri Gotovčevih *Pjesmah vječnoga jada* pride do izraza vse bogastvo moškega petja. Z dvema skladbama se je zbor spomnil 60-letnice smrti Lojzeta Bratuža, bili sta to njegovi harmonizaciji *Sonca in Kraguljčkov*, v katerih je bil dirigent tudi solist; pevcem so poslušalci posebno navdušeno zaploskali. Uspešen nastop je Mirko Filej sklenil z Maroltovo *Kaj b'jaz tebi dav* s solistom Pepijem Kodermacem.

Mešanemu zboru Rupa-Peč je pripadlo častno zaključno mesto v sporedu, povsem zaslužen. Zbor je znova potrdil svojo kvaliteto, zaradi katere ga tako radi poslušamo. Praznično pevsko vzdušje se je stopnjevalo od pesmi do pesmi, in ko je zbor s solistoma Andrejem Čevdkom in Mirjam Pahorjevo dodobra ogrel dlani z Mirkovo *Še rožice so žalovale*, sta bila potrebna še dva dodatka. In še bi zbor poslušali, to je zanj tudi najlepša nagrada.

PB

50-LETNICA SPŠ PORTOROŽ

Srednja pomorska šola Portorož vabi na slavnostno prireditev ob 50-letnici SPŠ Portorož v petek, 28. t.m., ob 11. uri v avditoriju Portorož. Govorijo predsednik Milan Kučan, župan občine Piran F. Fičur in ravnatelj SPŠ.

INFORMATIVNA BROŠURA O SLOVENCIH V EVROPSKI ZVEZI

V tujini je večji del javnosti seznanjen s tem, kako si nova neodvisna in samostojna država Slovenija vztrajno prizadeva, da bi se čimprej kot polnopravna članica vključila v Evropsko zvezo, največjo organizirano in integrirano združbo sedanjega obdobja na stari celini. Toda v Evropi je malo znano, da Slovenci ne živijo samo v matični državi, ampak da so pomembne tudi slovenske manjšine v bližnjih tujih državah, torej v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem. Te manjšine obravnava informativna brošura oz. knjižica, kakršne izdaja Evropski urad za manjšinske jezike v Bruslju, s sodelovanjem Informacijskega centra pri tem uradu. Oba delujeta v okviru EU.

Brošura o slovenskih manjšinah v tujih državah je pred kratkim izšla v slovenščini, italijanščini, nemščini, angleščini in francoščini. Besedilo je napisal Bojan Brezigar, odgovorni urednik *Primorskega dnevnika*, pri pripravljanju teksta pa so mu pomagali razni sodelavci.

Razmere, v katerih živijo slovenske manjšine, so podrobno opisane na 40 straneh brošure. Uvodoma je na kratko razčlenjena oz. orisana zgodovina Slovencev kot naroda, na koncu pa je v posebnem razdelku opisana še organiziranost matične države Slovenije z vidika skrbi za svoje manjšine na tujem.

Osrednja razdelka obravnavata Slovence v Italiji in v Avstriji. Vse teme so obdelane skrbno ter s poslušom za razlikovanje važnega od manj pomembnega, kar je koristno glede na to, da je brošura namenjena predvsem neslovenskim oz. tujim bralcem. Očiten je napor za čim bolj natančen in stvaren prikaz položaja in organiziranosti Slovencev v vsaki državi, kjer živijo kot manjšina.

Knjižica je opremljena z več fotografijami in s shematsko karto slovenskih manjšin v vseh štirih sosednjih državah. Na ovitku je slika Sv. Višarj, slovenske božje poti v Kanalski dolini v Italiji.

M.

NEGOTOVOST TUDI O MOŽNOSTI NAPREDKA VINOGRADNIŠTVA IN VINARSTVA

MARJAN DROBEŽ

V Sloveniji so v teku obsežne in pomembne priprave za sprejem države v polnopravno članstvo Evropske zveze. Doslej je prilagajanje zakonodaje potekalo prepočasno, kar je povzročilo kritike ustanov v Bruslju, ki so opozorile, da Slovenija zaradi obotavljanja na raznih področjih tvega, da ne bo med državami, ki bodo v prvem krogu sprejete v največjo evropsko integracijo. Zdaj pa je še zmeraj v veljavi okrog 50 zakonov, ki so bili sprejeti v razpadli Jugoslaviji. Za ponazoritev nalog, ki jih bodo morali opraviti v vladi in ministrstvih, navajamo, da bo treba veljavne zakone in druge predpise, ki obsegajo skupaj 24 tisoč strani običajnega pisarniškega formata, ali odpraviti ali spremeniti oz. jih uskladiti z zakonodajo, ki velja v Evropski zvezi.

Kar zadeva vinogradništvo in vinarstvo, ki sta v Sloveniji razviti dejavnosti, z dobro tehnologijo in trgi, so v slovenskih kmetijskih okoljih različne ocene in stališča. Po prevladujočem mnenju nimamo tako velikih vinogradniških površin, da bi jih morali krčiti. Vendar so znaki, ki kažejo, da takšen optimizem ni upravičen. V pogajanjih o t.i. vinskem sporazumu, ki so pred dnevi potekala med predstavniki ministrstva za kmetijstvo in izvedenci iz Evropske zveze, je bilo rečeno, naj bi v Sloveniji po načrtu o razvoju vinogradništva letno obnovili tisoč hektarov vinogradov in za to porabili milijardo tolarjev. Tako bi po ocenah nekaterih slovenskih strokovnjakov ob vstopu v EU imeli skupno blizu 24 tisoč ha vinogradov. Predstavniki EU k temu niso mogli dati soglasja, ker imajo v Evropi posamezne države proizvajalke velike presežke vina, česar organi EU v posameznih primerih zahtevajo krčenje vinogradov. To bi se lahko zgodilo tudi v Sloveniji. T.i. "evropski model" zmanjševanja pridelave grozdja in vina bi uresničevali na štiri načine: z omejitvijo hektarskih donosov, z obvezno destilacijo vin, z obvezno predelavo vin v grozdni sok ter s postopnim krčenjem vinogradov, kjer bi Evropska zveza krila izpade dohodkov.

POSEBNA PUBLIKACIJA O VINIH V GORIŠKIH BRDIH

V Goriških Brdih (ni upoštevan del Brd v Italiji) pridelujejo grozdje oz. vino na okoli 2 tisoč ha vinogradov. Razširjenost te dejavnosti je tolikšna, da že zmanjkuje površin za nove vinograde. Brici zatrjujejo, da se vstopa v Evropo ne bojijo. Sami precej vrhunskih vin že zdaj prodajo na evropskem trgu, in to v visokem cenovnem razredu. Ob vključitvi v EU naj bi leta zagotavljala dotacije za pridelavo vrhunskih kakovostnih vin, kar je sedanja usmeritev briškega vinogradništva in

vinarstva. Nadejajo si tudi prispevkov iz evropske blagajne za pridelavo grozdja v višjih, terasastih legah. O Brdih in njihovem vinogradništvu in vinarstvu je te dni izšla posebna publikacija. Pripravili sta jo občina Brda ter Slovenska vinska akademija Veritas iz Ptuja. Publikacija ne predstavlja zgolj bogastev in posebnosti tamkajšnjih vinskih kleti, z največjo zadržano kletjo na Dobrovem, temveč tudi na izviren način opisuje več kot štiri deset pridelovalcev vin, zgodovino Goriških Brd in zanimivosti krajev, ki jim je narava podarila izrazito blago podnebje in rodovitno prst, kjer se rojevajo briška vina. Popelje nas po vinskih cestah, vse tja do slovensko-italijanske meje, se ustavlja na gradovih in drugih znamenitostih. Toda nova publikacija ne obravnava samo vina, temveč tudi češnje, breskve in drugo sadje.

V novi publikaciji o briških vinih je objavljen tudi seznam članov Društva vinogradnikov in vinarjev v Brdih. Vseh je 91. Žal pa niso navedeni podatki o tem, koliko vina pridelajo člani Društva, kar bi pokazalo na njihov delež v skupnem pridelku vin. Navedeni pa so zanimivi podatki o zmogljivostih in načrtih vinske kleti Kmetijske zadruge na Dobrovem. Vanje kljub napredku zasebne predelave odda grozdje več kot 70 odstotkov briških vinogradnikov. Proizvodnja v dobrski kleti, ki je ena največjih v Sloveniji, dosega okrog 17 milijonov litrov vina letno. Predvsem ostaja zvesta pridelavi avtohtone briške sorte rebule, ki jo pisni viri omenjajo v Brdih že leta 1390. Po tehnoloških posodobitvah pridelave belih vin v letu 1996 bodo v kleti letos modernizirali še pridelavo rdečih vin in razvojno klet. Kmetijska zadruga Goriška Brda skratka ohranja vse svoje prednosti in sloves vin, da bi lahko tudi v prihodnje ohranila svoja tržišča v Sloveniji, predvsem pa v razvitih državah, članicah EU.

ODPRAVLJAJMO POSLEDICE ZMRZALI NA OLJKAH

Letošnja sezona se za oljkarje začela z veliko težavo odpravljanja posledic pozebe, ki je v tednu med Božičem in Novim letom prizadela še zlasti mlade nasade oljk. Ta škoda nas ponovno opozarja, da je oljki v naših krajih usojeno, da se spopada z neugodnimi klimatskimi razmerami, ker je to skrajni severni rob, kjer oljka še uspeva in rodi. Prav zato naj bi oljkarji sistematično skrbeli za to, da čim bolj zaščitijo še zlasti mlade nasade, tako da zaorjejo koreninski del in po možnosti na kak način zaščitijo tudi krošnjo sadik. Žal je bila minula jesen deževna in sorazmerno topla, tako da so bila v vegetacijski dobi še zlasti mlada drevesa, ki so bolj občutljiva. Mraz je tedaj nena doma pritisnil in te rastline se niso mogle postopoma prilagoditi novim razmeram, saj so bile še vedno polne sokov. Škoda na bolj izpostavljenih legah je bila zato neizogibna. Pokazalo se je, kako važna je lega nasada. Najprimernejše lege so usmerjene proti zahodu, jugozahodu ali jugu. Neprimerne pa one proti vzhodu in severu. Paziti je tudi treba, ali je nasad v zavetju, tako da je čim bolj zaščiten pred burjo. Prav tako se je pokazalo, da je važna tudi sorta in da so določene sorte bolj občutljive za mraz. Domača istrska belica in tudi druga avtohtona sorta, črnica, sta dovolj odporni na mraz in imata tudi druge pozitivne lastnosti, vendar je vsekakor tudi važno, da imamo v nasadu tudi druge sorte, tako da je olje čim bolj harmonično.

Vse to sicer vemo, a dejstvo je, da je minuli mraz povzročil še zlasti v slovenski Istri, a tudi drugod na Tržaškem, kar precej škode. Najpogostejše je poškodoval mlade poganjke in enoletne sadike. Veje in drevesa, ki jih je mraz prizadel, so izgubile liste, marsikje je popokalo lubje, posušil se je tisti del krošnje, ki je bil bolj izpostavljen mrazu. Popokanje v lubju je s časom vse bolj vidno; koliko pa so drevesa dejansko prizadeta, bomo ugotovili, če bomo zarezali v lubje in pogledali, kakšen je kambij. V primeru, da je temen, pomeni, da je zmrznil. Marsikje je mraz prizadel debla tudi pri tleh, tudi če je šlo za nekoliko starejša drevesa, ki so navadno bolj odporna. Če je kambij temen, še ne pomeni, da se bo oljka posušila. Tudi ob zadnji pozebi, leta 1985, se je pokazalo, da so se številne oljke

lepo obrasle, čeprav je mraz prizadel obsežne dele kambija.

V teh dneh, ko obrezujemo oljke, bomo zato zelo pazili na to opravilo, ker bo odločilno vplivalo na obnovo nasadov. V oljčnik bomo vstopili s škarkami v roki, ko se bo že začela nova vegetativna doba in bo jasno, kje se bo življenje obnovilo. Nujno moramo odstraniti tiste veje, ki imajo popokano lubje, ker pomenijo te rane v lubju tudi nevarnost, da se vanje vgnezdijo nekateri škodljivci. Močno poškodovano deblo odstranimo celotni nadzemni del. V primeru, da gre za enoletne sadike, je najbolj pametno, da jih izrujemo in na njihovo mesto nasadimo nove. V primeru, da so poškodovane glavne veje ali stran-

ske ter enoletne mladike, bomo odstranili do nepoškodovanega dela ali v najslabšem primeru do debla. Med letom bomo pustili rasti nove poganjke iz debla in osnovnih vej, medtem ko bomo odstranjevali poganjke, ki poganjajo iz korenin. Pri prihodnji rezi, se pravi, čez leto dni, pa bomo iz teh poganjkov začeli izoblikovati nove nosilne veje in bomo tako postopoma obnavljali krošnjo, da bomo čimprej obnovili rodnost drevesa. Zelo pametno je tudi, da prizadete nasade čimprej poškopimo s kakim pripravkom na osnovi bakra, ker bomo tako zaščitili drevesa pred možnimi glivičnimi boleznimi. Škropljenje lahko opravimo tudi pred rezjo in jo lahko še ponovimo po njej.

Velika regeneracijska sposobnost oljk pa nam bo vsekakor olajšala obnavljanje prizadetih dreves.

Na čudoviti jedkanici goriškega slikarja Silvana Bevčarja so upodobljene trte, ki so se sedaj v Brdih, Vipavski dolini in na Krasu prebudile iz zimskega spanca. Ob Veliki noči trte poženejo prve poganjke, kmetje morajo pogostejše hoditi mednje, delo v vinogradu se začne. Trta, simbol našega življenja, je plemenita rastlina, na katero smo Slovenci izredno navezani.

PODJETNIKI SO SE SPET SESTALI

DRUGO DEJANJE MANAGER KLUBA

MARJANA REMIAŠ

V lanskem decembru smo že poročali o ustanovitvi Manager kluba International, ki je v Novi Gorici nastal na pobudo samostojnega podjetnika Jožeta Semiča. Na decembrskem srečanju je bilo prisotnih nad šestdeset podjetnikov, med njimi predavatelj in publicist dr. Gabrijel Devetak in podžupan novogoriške občine dr. Franc Bizjak. Tudi na petkovem večeru, kjer so podjetniki sprejeli svoj statut, ime in znak kluba, je uradnemu delu pogovorov sledila sproščena zabava s plesom in glasbo, skozi katero je stekla vrsta možnosti za medsebojna sodelovanja na različnih področjih. Podjetniki, združeni v Manager klubu, so že opravili prvo dobrodelno akcijo; finančno in materialno so pomagali družini Pisk iz spodnjega Lokovca pri Čepovanu (na sliki). V prihodnje jih čaka veliko dela, saj se klub navzven odpira predvsem z akcijami, ki bodo v korist

otrokom v finančnih, materialnih, a tudi drugačnih težavah. Podjetniki so mnenja, da so otroci zares največje bogastvo obstoječe družbe, zato se bodo tudi v prihodnje trudili za njihov blagor. Ker je Čepovanska dolina z okolico (pred kratkim so v Lokovcu zaradi stečaja zaprli nekdanji obrat šempetrskih Vozil; nad petdeset delavcev je ostalo brez službe) ena hujše socialno ogroženih, tudi zaradi odročne lege, ji bodo člani Manager kluba tudi v bodoče pomagali s podobnimi akcijami. Denar za finančno pomoč so ob prvi dobrodelni akciji zbrali z odkupom slike akademskega slikarja Rudija Pergarja.

Nedavnemu delovnemu in družabnemu srečanju novogoriških podjetnic in podjetnikov so za dobro vzdušje po napornem proučevanju in sprejetju statuta zaigrali briški Agronavti.

O DAVČNIH NOVOSTIH AVTOMOBILOV, VPISANIH NA IME PODJETNIKOV

Ob letošnjem finančnem zakonu se je precej govorilo (in se še) tudi o davčnih olajšavah, ki jih podjetnikom prinašajo vozilna sredstva, vpisana na podjetje. Tudi na to področje je bila namreč vrinjena novost: omejitev odšteevka od dohodkov na 50% velja tudi za kolektivne osebne družbe in navadne komanditne družbe (in zaradi priklica, ki ga vsebuje člen 95 zakona 917/86 tudi za kapitalske družbe), z izjemo sredstev za javno rabo, tistih, ki bodo v izključni rabi podjetja, in tistih, ki bodo predmet mešane rabe podjetja in njegovih odvisnih delavcev. Slednji se bodo torej lahko še vedno odšteli v celoti, tako kot tista vozilna sredstva, ki so v rabi trgovinskih zastopnikov in predstavnikov.

Vozilna sredstva, za katere veljajo omenjeni predpisi, so avtomobili do 2000 kubičnih centimetrov (če so na bencin) ali do 2500 (če so dieseli) in motocikli do 350 kubičnih centimetrov moči. Stroški, ki se lahko odštejejo, pa so naslednji: letne kvote amortizacije, lokacijski, najemniški in leasingški obroki, stroški za uporabo. Od slednjih so po uradni interpretaciji izključeni stroški za vzdrževanje in popravila (ki se torej lahko odštejejo v celoti) in zato lahko rečemo, da spadajo med stroške za uporabo (ki se odštejejo samo v višini 50%) le tisti za nakup goriva in mazil.

Kar se tiče ovtomobilov, ki so v mešani rabi podjetja in odvisnih delavcev, predvideva novi predpis, da se 30% vsota glede na tarife Aci za vožnjo letnih 15 tisoč km pripíše delavcu (*fringe benefit*). Predpisi za podjetniška vozilna sredstva so v veljavi od davčnega obdobja, ki je bilo v teku 31. decembra 1996, tisti o *fringe benefitu* pa od tistega, ki mu sledi.

DH

ZAKONSKA NEJASNOST ZA SPREMEMBE UPORABNEGA NAMENA NEPREMIČNIN

DAMJAN HLEDE

Zakon, povezan s finančnim manevrom za leto 1997 (zakon št. 662 z dne 23.12.1996), je v šestdesetem odstavku drugega člena vnesel precejšnjo novost k predpisu, ki so urejali spremembo uporabnega namena nepremičnin (npr. iz stanovanjskega v trgovskega). Sprememba zadeva zadnji odstavek 25. člena zakona št. 47/85. To je zakon, ki vsebuje temeljne predpise na področju nadzora urbanistične dejavnosti, gradbenih sankcij, oprostitev in gradbenih pravil. Prejšnji predpis je določal, da mora deželni zakon izdelati kriterije, katerim se bodo morale občine prilagoditi pri urejanju sprememb uporabnega namena nepremičnin in določanju primerov, v katerih je za spremembo uporabe potrebno predhodno pooblastilo (*autorizzazione*) župana.

Sedanja verzija omenjenega 25. člena pa predvideva, da mora deželni zakon določiti, katere spremembe uporabe nepremičnin, najsi bodo povezane ali ne z morebitnimi fizičnimi gradbenimi preobrazbami, bodo podrejene koncesiji in katere pooblastilo. Koncesija in pooblastilo sta dva različna upravna ukrepa na področju gradbenih dovoljenj: prva je potrebna za večja dela in je tista, ki zahteva najbolj kompliciran formalni postopek.

Razvidno je torej, da bo odslej postopek za dovoljenje sprememb uporabnega namena nepremičnin nekoliko strožji. Problem pa ni toliko v tem, pač pa v neki veliki nejasnosti, ki jo je povzročila opisana zakonska novost. Odpira se namreč naslednje vprašanje: na področju, kjer je zakonodajna pristojnost porazdeljena med državo in

deželami, povzroča preklap državnega okvirnega predpisa tudi preklap vseh deželnih norm, ki so bile izdane na njegovi podlagi? Ustavno sodišče se je že nekajkrat izreklo pritrdilno. Če je tako, pomeni, da imamo na tem področju za sedaj zakonsko praznino, saj novi predpisi ne predvidevajo nobene predhodne ureditve do takrat, ko bodo dežele v izvedbi novega državnega okvirnega zakona sprejele nove specifične deželne predpise.

V doslej veljavnem zakonskem sistemu je namreč večina dežel določila nekatere vrste sprememb uporabnega namena brez gradbenih del, ki so bile urbanistično irelevantne (in torej s strani zasebnikov prosto izvedljive) in poverila občine, naj označijo na svojih ozemljih tiste okraje, v katerih bi zaradi urbanističnega pomena bile tudi spremembe uporabnega namena brez gradbenih del podrejene dovoljenju. Očitno sedaj vse to ne velja več. Dežele morajo *ex novo* zakonsko urediti vse to področje. V tem vmesnem času pa seveda ni lahko zapolniti zakonske praznine. Na podlagi ustaljene prakse Državnega sveta pa se lahko okvirno reče, da so zagotovo urbanistično relevantne spremembe uporabnosti med namenskimi kategorijami, ki so z gradbenega vidika funkcionalno avtonomne (npr. stanovanjska, trgovska, industrijska) in da je na splošno dovoljena povrnitev k stari namenski uporabi (npr. stanovanje, ki je nekoč bilo poklicni urad, more zlahka spet postati poklicni urad, če so seveda regulacijski načrti ostali nespremenjeni).

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE
ASSOCIAZIONE ECONOMICA SLOVENA

Vošči svojim članom, njihovim družinam in vsem prijateljem
vesele velikonočne praznike

GOSERVIS d.o.o. - s.r.l.

GORICA GORIZIA - Ul. Roma 20, tel. (0481) 537386-537020 - fax (0481) 536667

SMUČARSKI SKOKI IN POLETI

PRIMOŽ PETERKA
JUNAK SEZONE

ROK MAVER

PLANICA - Slovenski športni praznik ostaja Planica. Morda 150.000 ljudi se je v 3 dneh podalo v spokojno dolino pod Poncami, da bi doživelo slovensko zmagoslavje in na lastne oči videlo novega slovenskega športnega junaka Primoža Peterko (na sliki). Tako, kot je bil razburljiv boj planiških organizatorjev z naravo, je bil razburljiv razplet dvoboja Thoma - Peterka za skupno zmago v svetovnem pokalu. Oba sta bila med sezono dokajšnja osmoljenca, sreča pa se je na domači letalnici nagnila na stran šele dobro polnoletnega vitkega skakalca iz Prikrnic pri Moravčah. V petek, po padcu na preizkušnji letalnice, Primožu res ni bilo lahko. Dva zaporedna padca tudi mnogo bolj izkušenega skakalca spravila iz tira, Primoža pa so mladostna navdahnjenost in spretne roke nemškega fizioterapevta pripravile, da je v soboto in nedeljo iz poleta v polet stopnjeval formo in pozabljal na strah pred letenjem, ki se ga je polastil na predvečer tekem. Thoma je poizkusil vse, da bi se vrnil v boj za končno zmago. Morda bi 28-letnemu muhastemu Nemcu to nemara uspelo, če ne bi pri rekordnem poletu 213 m podrsal. Primož pa zmogel 2 solidna poleta, s katerima je dvoboj že v soboto odločil v svoj prid. Videli smo kar 17 poletov preko 200 m ter 3 veljavne polete preko starega svetovnega rekorda 209 m. Tudi ob svetovnem prvenstvu v poletih prihodnje leto bo na doskokišču napis 212, s katerim so v Planici označili rekordno znamko.

Nedelja, 23. marca, je bila dan sproščenega veseljačenja obiskovalcev, ki so prišli iz vseh kotičkov dežele. Že 20 let so generacije slovenskih športnikov zaman naskakovale prestižno lovoriko. Najbližje uspehu sta bila s tretjima mestoma skakalec Primož Ulaga v sezoni 1987/88 in alpski smučar Jure Košir v sezoni 1994/95. Toda v minuli zimi je zažarela zvezda Primoža Peterke, ki je navdušil tudi mednarodno športno javnost, ko je še kot najstnik začel postavljati nove, višje mejnike slovenskega športa. Šele v drugi sezoni med najboljšimi je začel nizati zmage, na novoletni 45. Intersport skakalni turneji, ki jo mnogi po pomembnosti uvrščajo za svetovnim prvenstvom in olimpijskimi igrami, je suvereno zmagal, v Trondheimu izgorel v želji po uspehu in v zaključku sezone zmogel dovolj moči za nove odlične uvrstitve. Ima 19 uvrstitev med prve 3 ter 9 zmag, 7 v tej sezoni, s katerimi je izenačil soimenjaka Ulago. Še v nedeljo je izkoristil spodrseljaj Japonca Okabeja in z zadnjimi močmi zmogel odlični 195 m dolg zadnji polet, ter z drugim mestom vzel še kristalno piramido za zmago v razvrstitvi poletov. To je še bolj razvnelo sicer polovico manjšo množico (okrog 35.000 ljudi) kot v soboto, ki je kot miroljubna srednjeveška vojska opremljena s slovenskimi zastavami peščila med Podkornom in Planico z urejenih parkirišč. Težko je popisati razpoloženje, ki je v nedeljo ob 13.45 prevevalo zbrano, morda celo pregreto množico, ki je v silnem navdušenju skoraj podrla varnostnike in policiste, tako da so Primoža za

nekaj minut odpeljali za tribuno in počakali, da se je množica malce pomirila. Prišle so tudi starejše ženske, mnogi so tudi zajokali od veselja in ponosa, ko je Primož Peterka visoko v zrak dvignil veliki kristalni globus FIS, v izteku stare velikanke so zavihrale slovenske zastave in je zadonela Zdravljica. Planica, ki je v več kot 60 letih videla vse skakalne legende in lepo

število naših skakalcev, med katerimi je bil večini vzornik Janez Polda, takega navdušenja in zmagoslavja slovenskega skakalnega športa še ni doživela. Kaj je lepšega, da je bil prvi slovenski globus podeljen doma, pred domačim občinstvom? Moravčani, ki so v Planico prihajali že od 5. ure zjutraj in stalno skrbeli za dobro razpoloženje tudi z godbo na pihala, so seveda svojemu mlademu someščanu pripravili slavo, ki pa bo za Primoža kaj kratko, kajti čakajo ga sošolci na gimnaziji v Kranju, za dopust pa tudi ne bo imel težav, saj je samo z nagradami zaslužil 250.000 nemških mark. Primož po malem že razmišlja o prihodnji sezoni, prav pa je, da mu morebitne slabše dosežke oprostimo, saj ima pred sabo še lepo prihodnost. Ne dvomimo, da bomo na Primoža, ki nam ga zavidajo vse ostale ekipe, Slovenci še ponosni.

PROVOX V DOLINI POD
PONCAMI: UTRINEK S PLANICE

Pretekli teden je gotovo med ljubitelji športa, pa tudi sicer med Slovenci, minil v znamenju poletov in skokov s slovenske skakalnice v Planici. Preteklo nedeljo se je planiških poletov udeležil tudi Moški pevski zbor Provox iz Nove Gorice. Nad 30 pevcev je v družbi žena in otrok ter prijateljev pripeljal v Planico maskoto-lesenega osla (muša), ki je na saneh za sabo vlekel zajeten sodček vina in cel pršut. Nekaj režnjev si ga je po poletih in po prejemu kristalnega globusa privoščil tudi naš mladi šampion Primož Peterka, ki se je dobrih 15 minut zadržal v družbi pevcev Provoxa. Primorci so se mu za zmago oddolžili z nepitnico, pesmijo, sicer pa je njihova maskota v Planici požela precejšnjo pozornost številnega občinstva in dolge aplavze. (Tekst in foto: M. Remiaš)

OBČNA ZBORA

SPDT NA POT OBNOVE

ERIK DOLHAR

V petek, 21. t.m., je bil v Trstu 43. redni občni zbor Slovenskega planinskega društva Trst (na sliki).

Predsednik društva Lojze Abram je v svojem poročilu omenil, da je SPDT kljub krizi v zamejstvu "nadaljevalo svojo premočrno politiko utrjevanja med tu živječimi Slovenci tistih planinskih vrednot, ki so mu v vodilo in cilj", je povedal predsednik Abram in nadaljeval: "SPDT je brez zunanje pomoči in podpor, skoraj 100% izpeljalo načrtovane akcije, prireditve, srečanja in utrjevalo stike s sorodnimi organizacijami. O tem pričajo lanska srečanja, množični izleti, obiskana predavanja, postavitve obeležja na Volniku, 30. jubilejne Zimske športne igre, alpinistične prvenstvene smeri, nova jamarška odkritja na Kaninu ter izvedba že drugega FIS smučarskega tekmovanja za Pokal 3 narodov na Trbižu, s čimer si je SPDT še bolj utrdilo ugled na mednarodni

FOTO KROMA

ravni." Abram je pri tem pristavil, da hočejo tako tudi nadaljevati, "samostojno, neodvisno in brez spon, kot organizacija civilne družbe odprta vsem, ki so za širjenje in krepitev planinske kulture in vrednot ter ljubezni do neokrnjenih naravnih danosti, ki jih moramo s svojim skromnim doprinosom ekološko zaščititi in za zanamce varovati pred naglo naraščajočo nevarnostjo uničenja. Zato se moramo po prenehanju težavah otresti malodušja in z odločilnim doprinosom mladih sil, ki se na novo vključujejo v dru-

štvo, po vseh možnostih izpolnjevati in konkretizirati nove ideje in pobude, ki naj oplemenitijo in obogatijo dejavnost SPDT, skrbijo za društvene koristi in nadaljujejo svetlo, skoraj stoletno tradicijo najstarejšega in v Trstu najbolj množičnega in delovnega Slovenskega planinskega društva." Predsednik Abram je tako sklenil: "Pogumno in s skupnimi močmi na pot obnove, ker si bomo le s trdno voljo in delom, kot ju pojmujejo privrženci planinski stvari, zagotovili obstoj zavednih in ponosnih Slovencev v zamejstvu."

Prisotni so lahko nato prisluhnili poročilu alpinistične, smučarske, jamarške in mladinske sekcije, o bogati kulturni dejavnosti in predavateljski sezoni SPDT pa je podrobneje spregovorila prof. Marinka Perrot. Med najvidnejše športne uspehe društva lahko nedvomno uvrstimo še alpinistične podvige Erika Švaba, ki je bil na podlagi števila vzponov deležen posebnega priznanja v Sloveniji.

Na koncu občnega zbora je bil izvoljen še nov odbor, ki bo na prvi seji izvolil predsednika. Spodbudno je dejstvo, da je v njem vedno več mladih.

VELIKI PODVIGI
JAMARJEV GRMADE

V četrtek, 20. t.m., je bil v Mavhinjah 10. občni zbor jamarškega odseka športnega društva Grmada (na sliki), ki je v društvu pred 6 leti ostal sam, potem ko je prenehala delovati skupina "disidentov" smučarskega kluba Devin, ki so pred 10 leti ustanovili društvo.

Samostojni odsek društva, ki se od l. 1989 ukvarja tudi s športnim plezanjem, odlikuje navdušenje mladih članov, ki z izrednim zanimanjem in znanjem raziskujejo kraške jame, med katerimi so prav pred kratkim našli jamo v Rebru pri Slivnem, ki je izredno zanimiva tudi z arheološkega vidika. V njej so namreč našli človeške ostanke, ki so baje izpred dvatisoč let, ko so na tem območju živeli gradiščarji. O tem pa se bo moralo zdaj izreči arheološko varstvo. V predsedniškem poročilu se je Igor Gabrovec najprej zausstavil pri posebnosti tega društva, ki ga označuje entuziazem. "Društvo torej kot zbiralno središče

FOTO KROMA

mladih, ki jih družijo ljubezen do Krasa, narave, jam in pustolovščine," je med drugim povedal Gabrovec, "mladostniško zagnanost in entuziazem, ki jo obdaja, moramo obdržati tako, da začnemo tudi mi postopoma zamenjati naš vodilni kader z rotacijo ljudi. Prav je, da vsak član prevzema čimveč odgovornosti, ki naj se tudi porazdelijo enakovredno..." Gabrovec je nato ponudil svoj odstop s predsedniškega mesta in svetoval, da "gre čimprej dopolniti in odobriti notranji pravilnik, saj je bilo pomanjkanje le-tega večkrat povod za medsebojne nesporazume. Nujno je, da kakovostno dvignemo nivo jamarških in bodočih plezalnih tečajev, saj so od tega pogoje ni tako rezultati kot kvaliteta novopečenih jamarjev, pa tudi njihova in naša varnost. V ta namen bo moralo društvo še dalje povečati oblikovanje in izpopolnjevanje inštruktorjev.

PLAVANJE

5 DEŽELNIH NASLOVOV NAŠIM

TRŽIČ - Na sobotnem in nedeljskem zimskem finalu za četnike A in B skupine so slovenski plavalci in plavalke požel izreden uspeh. Borovec Darinjet Pettiroso je postal deželni prvak na 100 m prsno, dobro pa je plaval tudi Lisjak (vedno Bor), ki je bil v kategoriji začetnikov B 2. na 100 in 3. na 200 m hrbtno. Odlično so se izkazali slovenski plavalci domače Adrie: v kategoriji starejših začetnic je Vlasta Ušaj v štirih nasto-

pih dosegla 2. prvi, eno 2. in eno 3. mesto (na sliki med nagrajevanjem). Vlasta je najprej postala deželna prvakinja na 200 m hrbtno, nato pa še na razdalji 400 m prosto, na 100 m hrbtno je bila druga, medtem ko je v najdaljši disciplini - 800 m prosto, že vidno utrujena zasedla 3. mesto. Med mlajšimi začetnicami je Nikole Colovatti v treh nastopih zasedla kar 2. prvi in eno 2. mesto na 200 in 100 m hrbtno ter na 100 m metuljček. Odlično je med starejšimi začetniki plaval Matjaž Zaccaria, saj je bil 3. na 200 m prosto ter 4. tako na 400 kot na 100 m prosto. V tej kategoriji je na 200 m hrbtno plaval tudi Saša Radetti, ki je zasedel dobro 5. mesto. Skupno so plavalci Adrie pobrali 13 kolajn, kar je sad resnega dela, šestkrattedenskih treningov, ki jih s profesionalnim pristopom vodi trener Zara.

KARATE

GORIČANA BENSA
IN ČERNIC ČRNA
PASOVA

CARAVAGGIO (BG) - Člana goriškega Shotokan Sankaku karate kluba Matjaž Černic (levo) in Robert Bensa (desno) sta se v soboto odlično izkazala na državnem finalu italijanskega pokala. Bensa je namreč zmagal v članski kategoriji Kata, Černic pa je bil med mladimi upi 5. v kategoriji Kata oz. Kumite. S temi dosežki sta si oba prislužila 1. Dan črnega pasu.

AMATERSKI NOGOMET

NA PROSEKU PRAVI DERBY

Na sliki je posnetek z razburljivega slovenskega derbyja promocijske lige med Primorjem Adriaker in Sovodnjami Zadržno kreditno banko. Po hladni prhi, ki je doletela Prosečane že v 1. polčasu, ko je bil za goste uspešen Escutti, je moral domači trener "Bidu" Bidussi pošteno nahlutiti svoje fante, da so odločno reagirali. Krasna priložnost za izenačenje se je Primorju ponudila že po prvi tretjini 2. polčasa, Pescatoriju pa je uspelo zastreljati 11-metrovko. Takoj zatem bi gostom kmalu uspel smrtni udarec, saj je Businelli zadel preko. Od tu dalje pa nepričakovan razplet: Primorju je z igralcem manj (zaradi izključitve Štoke) uspelo najprej izenačiti z Mislejem, minuto po izteku regularnega dela igre pa celo doseči zmagoviti gol z odličnim Kikom.

FOTO KROMA

ODBOJKA

3. PORAZ
VALOVCEV

V B2 ligi je Imsa Kmečka banka tretjič letos izgubila, medtem ko sta bili uspešni obe postavi Koimpexa. V ženski C1 ligi so dekleta Olympie Kmečke banke K2 sport gladko izgubila, medtem ko so C2-ligaši Olympie CDR spet slavili.

MLADINCI ESPEGA
PREMOČNO
GORIŠKI PRVAKI

Združena ekipa Espega je tudi letos premočno osvojila goriško pokrajinsko prvenstvo za mladince. Že v nedeljo je v Cordenonu nastopila na deželnem finalu, v katerem je uvodoma porazila tržaški Volley. Valovke

pa so se po zmagi nad Staranzanom uvrstile v finale goriškega pokrajinskega prvenstva deklic, v katerem bodo igrale proti Farri.

KOŠARKA

ZBOGOM
JADRAN!

Naša združena ekipa je žal izgubila tudi v 4. kolu play-outa za obstanek v B ligi, tako da je izpad iz lige sedaj že dejansko neizbežen. Jasno je, da porazu za celih 25 točk na igrišču Argente pri Ferrari ni botrovalo samo slabo sojenje sodniškega para. Jadran ostaja tako brez osvojene zmage na dnu lestvice play-outa, tako da ga pred izpadom iz lige lahko reši le čudež. Verjamete v čudeže?

*Vesele velikonočne
praznike ti želiyo*

**SLOVENSKE
ZADRUŽNE
BANKE**

**ZADRUŽNA KRAŠKA
BANKA**

**ZADRUŽNA KREDITNA BANKA
DOBERDOB**

**ZADRUŽNA KREDITNA BANKA
V SOVODNJAH**

TVOJE DOMAČE BANKE